

ΑΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

***Χρηματοοικονομική πληροφόρηση επιχειρήσεων
στην περιοχή Αγρινίου: Case study***

Σπουδαστής: Λυκογεώργος Θωμάς

***Επιβλέπων Καθηγητής: Σωτηρόπουλος Ιωάννης
Καθηγητής ΤΕΙ Ηπείρου***

ΠΡΕΒΕΖΑ, Μάρτιος 2017

ΑΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

***Χρηματοοικονομική πληροφόρηση επιχειρήσεων
στην περιοχή Αγρινίου: Case study***

Σπουδαστής: Λυκογεώργος Θωμάς

***Επιβλέπων Καθηγητής: Σωτηρόπουλος Ιωάννης
Καθηγητής ΤΕΙ Ηπείρου***

ΠΡΕΒΕΖΑ, Μάρτιος 2017

***FINANCIAL BUSINESS INFORMATION IN AGRINIO
REGION: CASE STUDY***

Εγκρίθηκε από τριμελή εξεταστική επιτροπή

Τόπος, Ημερομηνία

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

1. . Μέλος επιτροπής

Όνομα Επίθετο

τίτλος, βαθμίδα

2. Μέλος επιτροπής

Όνομα Επίθετο

τίτλος, βαθμίδα

3. Μέλος επιτροπής

Όνομα Επίθετο

τίτλος, βαθμίδα

Ο/Η Προϊστάμενος/η του Τμήματος

Όνομα Επίθετο.....

τίτλος, βαθμίδα.....

Υπογραφή

© Λυκογεώργος Θωμάς, 2017.

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Δήλωση μη λογοκλοπής

Δηλώνω υπεύθυνα και γνωρίζοντας τις κυρώσεις του Ν. 2121/1993 περί Πνευματικής Ιδιοκτησίας, ότι η παρούσα πτυχιακή εργασία είναι εξ ολοκλήρου αποτέλεσμα δικής μου ερευνητικής εργασίας, δεν αποτελεί προϊόν αντιγραφής ούτε προέρχεται από ανάθεση σε τρίτους. Όλες οι πηγές που χρησιμοποιήθηκαν (κάθε είδους, μορφής και προέλευσης) για τη συγγραφή της περιλαμβάνονται στη βιβλιογραφία.

Λυκογεώργος Θωμάς

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Για τη συγγραφή της παρούσας εργασίας θα ήθελα να ευχαριστήσω τον καθηγητή κ. Σωτηρόπουλο Ιωάννη για την καθοδήγηση, τη συμβολή και την υπομονή του, καθώς και τη σύζυγό μου για την ψυχολογική υποστήριξη και την κατανόηση καθ' όλη τη διάρκεια εκπόνησής της.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η πτυχιακή αυτή έχει τίτλο "Χρηματοοικονομική πληροφόρηση επιχειρήσεων στην περιοχή Αγρινίου: Case study". Πραγματεύεται το κατά πόσο τα συστήματα ενδοεπιχειρησιακού σχεδιασμού (Enterprise Resource Planning, ERP) ενσωματώνουν λειτουργίες διαχείρισης εσωτερικών και εξωτερικών πληροφοριών σε ένα ενοποιημένο σύνολο, συνδυάζοντας πληροφορίες που αφορούν όλη την λειτουργία της επιχείρησης, όπως λογιστική παρακολούθηση, διαχείριση πελατών, πωλήσεις ή και υπηρεσίες, κόστος παραγωγής κτλ. Ο στόχος τους είναι να ενσωματώνουν τη ροή πληροφοριών μεταξύ όλων των λειτουργιών μιας επιχείρησης σε μια ενιαία βάση δεδομένων και να μπορούν να τις επεξεργαστούν με τον κατάλληλο τρόπο ώστε να διευκολύνεται το σύνολο της δραστηριότητα της επιχείρησης. Για το σκοπό αυτό διανεμήθηκαν 30 ερωτηματολόγια στην ευρύτερη περιοχή του Αγρινίου σε διάφορες επιχειρήσεις κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2016.

Για την παρουσίαση και γραφική αναπαράσταση των αποτελεσμάτων του ερωτηματολογίου έγινε στατιστική επεξεργασία στοιχείων και κατόπιν τα στοιχεία αυτά εισήχθησαν στο πρόγραμμα Microsoft excel, από όπου τελικώς δημιουργήθηκαν πίνακες και διαγράμματα. Τέλος, τα είδη των διαγραμμάτων που χρησιμοποιήθηκαν είναι τα παρακάτω: κυκλικό, γραμμικό, ιστόγραμμα και ραβδόγραμμα. Για το θεωρητικό μέρος έγινε μελέτη της βιβλιογραφίας και πηγών διαδικτύου και ανάλυση των κειμένων και επανασύνδεσή τους με πηγές.

Βάσει της μελέτης αυτής ο αναγνώστης θα μπορέσει να διαπιστώσει το βαθμό στον οποίο τα πιο γνωστά από τα σύγχρονα Συστήματα Ενδοεπιχειρησιακού Σχεδιασμού, που κυκλοφορούν αυτή τη στιγμή στην αγορά, μπορούν να ανταποκριθούν στο ρόλο τους, παρέχοντας την κατάλληλη πληροφόρηση στην επιχείρηση, ώστε να της δώσουν τα εφόδια να σταθεί στο επίπεδο που απαιτεί η σημερινή πραγματικότητα.

ABSTRACT

The thesis is entitled "Financial business information in Agrinio area: Case study". Discusses whether the Enterprise Resource Planning systems (Enterprise Resource Planning, ERP) integrate internal management functions and external information into a unified whole, combining information on the whole running of the business, such as accounting, customer management, sales or service, cost production etc. their goal is to integrate the flow of information between all business functions into a single database and can edit with carrying llilo way as to facilitate the entire activity of the company. For this purpose 30 questionnaires were distributed in the region of Agrinio to various companies during the second half of 2016.

For the presentation and graphic representation of the questionnaire results was statistical data processing and then these data were imported in Microsoft excel program, they ultimately created tables and charts. Finally, the types of diagrams used are the following: circular, linear, histogram and bar chart. For the theoretical part was the study of literature and internet sources and analyze texts and reconnecting with their sources.

According to the study, the reader will be able to determine the extent to which the best known of the modern Enterprise Resource Planning Systems, circulating right now on the market can play its role by providing the appropriate information in the business, to give it supplies stand at the level required by the current reality.

Περιεχόμενα

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	ii
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	iii
ABSTRACT	iv
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
1^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ : Ταξινόμηση των ερωτηθέντων	2
1.1 Φύλο	2
1.2 Ηλικία	4
1.3 Σπουδές.....	5
1.4 Συνολική επαγγελματική εμπειρία	8
1.5 Θέση στην εταιρεία	10
1.6 Έτη απασχόλησης λογιστή στην εταιρεία.....	11
2^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ : Στοιχεία επιχείρησης	14
2.1 Νομική μορφή επιχείρησης.....	14
2.2 Τύπος επιχείρησης.....	18
2.3 Κλάδος κύριας δραστηριοποίησης επιχείρησης.....	20
2.4 Μέσος κύκλος εργασιών της επιχείρησης την τελευταία τριετία.....	22
2.5 Συνολικός αριθμός απασχολούμενων της επιχείρησης	24
2.6 Αριθμός απασχολούμενων στο λογιστήριο της επιχείρησης	26
2.7 Πωλήσεις της επιχείρησης στο εξωτερικό, επί του συνολικού κύκλου εργασιών	28
2.8 Εφαρμογή Συστήματος Πιστοποίησης Ποιότητας από την επιχείρηση	29
3^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ : Σημαντικότητα των ERP στην επιχείρηση	33
3.1 Σημαντικότητα ERP στις λειτουργίες της επιχείρησης	33
3.2 Σημαντικότητα ERP στην κοστολόγηση και στον υπολογισμό της κερδοφορίας της επιχείρησης.....	37
3.3 Σημαντικότητα ERP στις λογιστικές μεθόδους και επιχειρηματική ευφυΐα.....	42
4^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ : Παράμετροι για τη σωστή εφαρμογή των Πληροφοριακών Συστημάτων	48
4.1 Αιτίες που δυσκολεύουν τη χρήση των Πληροφοριακών Συστημάτων	48
4.2 Παράγοντες που συμβάλουν στην επιτυχή εφαρμογή του Πληροφοριακού Συστήματος.....	51
4.3 Ικανότητες του λογιστή για την εκτέλεση του έργου του μέσω των Πληροφοριακών Συστημάτων.....	54

5^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ : Βαθμός ικανοποίησης του πληροφοριακού συστήματος	59
5.1 Βαθμός ικανοποίησης του πληροφοριακού συστήματος για την κοστολόγηση προϊόντων/υπηρεσιών	59
5.2 Βαθμός ικανοποίησης από το πρόγραμμα ERP που χρησιμοποιεί η επιχείρηση.....	62
5.3 Χρόνος χρήσης ERP.....	63
5.4 Ποιο ERP λογισμικό χρησιμοποιεί η επιχείρηση.....	66
Συμπεράσματα ερωτηματολογίου.....	69
Βιβλιογραφία.....	71
Βιβλία.....	71
Διαδίκτυο.....	72
Παραρτήματα.....	73
Παράρτημα 1ο : Ιστορική αναδρομή	73
Παράρτημα 2ο : Βασικοί ορισμοί και έννοιες.....	74
2.1 Τί είναι το ERP	74
2.2 Τα μέρη και ο στόχος των ERP.....	74
2.3 Τα χαρακτηριστικά των ERP.....	75
2.4 Τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα των ERP	77
2.5 Κριτήρια για τη σωστή επιλογή ERP.....	78
Παράρτημα 3ο : Κατάταξη επιχείρησης βάσει μεγέθους.....	81
Παράρτημα 4ο : Ερωτηματολόγιο	83

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1.1 : Φύλο ερωτηθέντων	2
Πίνακας 1.2: Ηλικία ερωτηθέντων	4
Πίνακας 1.3 : Σπουδές ερωτηθέντων.....	6
Πίνακας 1.4: Συνολική επαγγελματική εμπειρία ερωτηθέντων	9
Πίνακας 1.5 : Θέση λογιστή στην εταιρεία	10
Πίνακας 1.6 : Έτη απασχόλησης λογιστή στην εταιρεία	12
Πίνακας 2.1 : Νομική μορφή επιχείρησης	16
Πίνακας 2.2 : Τύπος επιχείρησης	18
Πίνακας 2.3 : Κλάδος κύριας δραστηριότητας επιχείρησης	21
Πίνακας 2.4 : Μέσος κύκλος εργασιών επιχείρησης την τελευταία τριετία	23
Πίνακας 2.5 : Συνολικός αριθμός απασχολούμενων της επιχείρησης	25
Πίνακας 2.6 : Αριθμός απασχολούμενων στο λογιστήριο της επιχείρησης.....	27
Πίνακας 2.7 : Πωλήσεις της επιχείρησης στο εξωτερικό, επί του συνολικού κύκλου εργασιών	28
Πίνακας 2.8 : Εφαρμογή Συστήματος Πιστοποίησης Ποιότητας από την επιχείρηση	31
Πίνακας 3.1 : Σημαντικότητα των ERP στις λειτουργίες της επιχείρησης	34
Πίνακας 3.2 : Σημαντικότητα των ERP στην κοστολόγηση και υπολογισμό κερδοφορίας της επιχείρησης.....	38
Πίνακας 3.3 : Σημαντικότητα των ERP στις λογιστικές μεθόδους και επιχειρηματική ευφυΐα	43
Πίνακας 4.1 : Αιτίες που δυσκολεύουν τη χρήση πληροφοριακών συστημάτων	49
Πίνακας 4.2 : Παράγοντες που συμβάλουν στην επιτυχή εφαρμογή του πληροφοριακού συστήματος.....	52
Πίνακας 4.3 : Ικανότητες του λογιστή για την εκτέλεση του έργου του μέσω των Πληροφοριακών Συστημάτων	56
Πίνακας 5.1 : Βαθμός ικανοποίησης του πληροφοριακού συστήματος για την κοστολόγηση προϊόντων/υπηρεσιών.....	60
Πίνακας 5.2 : Βαθμός ικανοποίησης από το πρόγραμμα ERP που χρησιμοποιεί η επιχείρηση	62
Πίνακας 5.3 : Χρόνος χρήσης ERP	64

Πίνακας 5.4 : ERP λογισμικό που χρησιμοποιεί η επιχείρηση	67
---	----

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Διάγραμμα 1.1 : Φύλο ερωτηθέντων.....	3
Διάγραμμα 1.2 : Ηλικία ερωτηθέντων	5
Διάγραμμα 1.3 : Επίπεδο σπουδών ερωτηθέντων	7
Διάγραμμα 1.4 : Συνολική επαγγελματική εμπειρία ερωτηθέντων.....	9
Διάγραμμα 1.5 : Θέση του λογιστή στην εταιρεία	11
Διάγραμμα 1.6 : Έτη απασχόλησης λογιστή στην εταιρεία	13
Διάγραμμα 2.1 : Νομική μορφή της επιχείρησης.....	17
Διάγραμμα 2.2 : Τύπος επιχείρησης.....	19
Διάγραμμα 2.3 : Κλάδος κύριας δραστηριότητας επιχείρησης.....	21
Διάγραμμα 2.4 : Μέσος κύκλος εργασιών την τελευταία τριετία	24
Διάγραμμα 2.5 : Συνολικός αριθμός απασχολούμενων στην επιχείρηση	25
Διάγραμμα 2.6 : Αριθμός απασχολούμενων στο λογιστήριο της επιχείρησης	27
Διάγραμμα 2.7 : Πωλήσεις της επιχείρησης στο εξωτερικό, επί του συνολικού κύκλου εργασιών	29
Διάγραμμα 2.8 : Εφαρμογή Συστήματος Πιστοποίησης Ποιότητας από την επιχείρηση.....	32
Διάγραμμα 3.1 : Σημαντικότητα των ERP στις λειτουργίες της επιχείρησης.....	36
Διάγραμμα 3.2 : Σημαντικότητα των ERP στην κοστολόγηση και υπολογισμό κερδοφορίας της επιχείρησης.....	41
Διάγραμμα 3.3 : Σημαντικότητα των ERP στις λογιστικές μεθόδους και επιχειρηματική ευφυΐα	46
Διάγραμμα 4.1 : Σημαντικότητα αιτιών που δυσκολεύουν τη χρήση Πληροφοριακών Συστημάτων.....	50
Διάγραμμα 4.2 : Παράγοντες που συμβάλουν στην επιτυχή εφαρμογή του πληροφοριακού συστήματος.....	53
Διάγραμμα 4.3 : Σημαντικότητα των ικανοτήτων του λογιστή για την εκτέλεση του έργου του μέσω των ΠΣ	57
Διάγραμμα 5.1 : Βαθμός ικανοποίησης του πληροφοριακού συστήματος για την κοστολόγηση προϊόντων/υπηρεσιών.....	61
Διάγραμμα 5.2 : Βαθμός ικανοποίησης από το πρόγραμμα ERP που χρησιμοποιεί η επιχείρηση.....	63

Διάγραμμα 5.3 : Χρόνος χρήσης ERP.....	65
Διάγραμμα 5.4 : ERP λογισμικό που χρησιμοποιεί η επιχείρηση.....	67

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο βαθμός και η ποιότητα αξιοποίησης της πληροφορίας είναι καταλυτικοί παράγοντες για την αναβάθμιση της ποιότητας του σύγχρονου οικονομικού περιβάλλοντος. Προκειμένου να επιτευχθεί αυτό, οι εταιρείες κάνουν χρήση εξειδικευμένων πληροφοριακών συστημάτων, τα οποία και παρακολουθούν όλες τις λογιστικές συναλλαγές σε καθημερινή βάση.

Με αυτό σαν βάση, η παρούσα εργασία, προσπαθεί να συνεισφέρει στη συστηματική και ολοκληρωμένη προσέγγιση του ζητήματος της ικανοποίησης του βασικού στόχου αυτών των εξειδικευμένων λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων, που υπάρχουν στην αγορά σήμερα, σε ένα δείγμα επιχειρήσεων που εδρεύουν στην ευρύτερη περιοχή του Αγρινίου.

Η εργασία αυτή χωρίζεται σε πέντε κεφάλαια, των οποίων το περιεχόμενο, επιγραμματικά ανά κεφάλαιο, είναι το ακόλουθο:

- *Πρώτο κεφάλαιο.* Σε αυτό παρουσιάζονται όλα τα στοιχεία που αφορούν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των ερωτηθέντων (φύλο, ηλικία, μόρφωση κτλ)
- *Δεύτερο κεφάλαιο.* Εδώ εξετάζεται το είδος, η μορφή και το μέγεθος της επιχείρησης που έλαβε μέρος στην έρευνά μας.
- *Τρίτο κεφάλαιο.* Παρουσιάζουμε το κατά πόσο η χρήση των πληροφοριακών συστημάτων είναι χρήσιμη στις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις της επιχείρησης.
- *Τέταρτο κεφάλαιο.* Γίνεται προσπάθεια προσέγγισης των προβλημάτων χρήσης Πληροφοριακών συστημάτων, καθώς και των προϋποθέσεων για τη σωστή εφαρμογή τους.
- *Πέμπτο κεφάλαιο.* Προσδιορίζεται το Πληροφοριακό σύστημα, καθώς και ο βαθμός ικανοποίησης των εταιρειών του δείγματός μας από τη χρήση του Πληροφοριακού προγράμματος που χρησιμοποιούν.

Για την επίτευξη του στόχου αυτού, συντάχθηκε ένα ερωτηματολόγιο με όλα τα απαιτούμενα στοιχεία και διανεμήθηκε σε αρμόδιο προσωπικό 30 επιχειρήσεων. Στη συνέχεια τα αποτελέσματα μετατράπηκαν σε πίνακες ηλεκτρονική μορφή (με τη βοήθεια του Microsoft excel) και κατόπιν έγιναν βάσει αυτών τα κατάλληλα διαγράμματα, τα οποία και έχουν στόχο να παρουσιάσουν τη συνολική, ολοκληρωμένη πλέον, εικόνα των αποτελεσμάτων μας. Η διαδικασία ολοκληρώθηκε το δεύτερο εξάμηνο του 2016.

1^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ : Ταξινόμηση των ερωτηθέντων

Παρακάτω γίνεται παρουσίαση πινάκων και διαγραμμάτων, στα οποία διαχωρίζονται οι ερωτηθέντες, βάσει του φύλου, της ηλικίας, της μόρφωσης, της επαγγελματικής τους εμπειρίας, της θέσης τους στην εταιρεία και τα έτη απασχόλησής τους σε αυτή.

1.1 Φύλο

Στην παρούσα ενότητα προσδιορίζεται το φύλο των συμμετεχόντων στην έρευνά μας. Στον πίνακα και στο κυκλικό διάγραμμα, που ακολουθεί, παρατηρούμε ότι οι λογιστές ανήκουν, στο μεγαλύτερο ποσοστό, στο ανδρικό φύλο. Συγκεκριμένα, για κάθε μία γυναίκα αντιστοιχούν πέντε άνδρες. Είναι γεγονός, βέβαια, ότι το επάγγελμα του λογιστή είναι πνευματικής φύσης και δεν εκμεταλλεύεται κάποια από τις ιδιαιτερότητες των δύο φύλων, άρα τα αποτελέσματα δε μπορούν να ερμηνευτούν με αυτή τη φιλοσοφία.

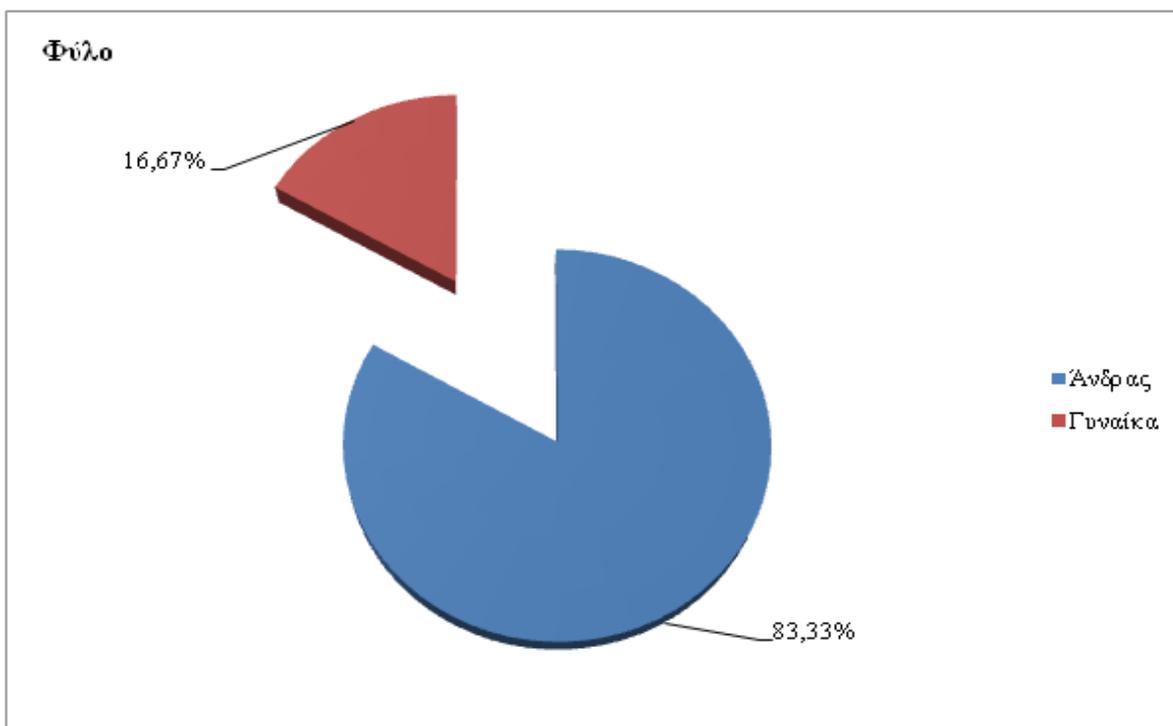
Η νομοθεσία καλύπτει και προστατεύει την γυναίκα σε πολλές περιπτώσεις, στην προσπάθεια παροχής ίσων ευκαιριών εργασίας και στα δύο φύλα, και ταυτόχρονα τη στηρίζει στον φυσικό ρόλο της, αλλά οι παροχές αυτές την καλύπτουν μέχρι ενός σημείου. Υπάρχουν παροχές και δικλίδες ασφαλείας που αφορούν τις συνθήκες εργασίας, τον αριθμό των αδειών όταν το παιδί βρίσκεται σε μικρή ηλικία, αλλά και ρυθμίσεις που αφορούν το καθεστώς εργασίας. Το σύνολο των παροχών και ρυθμίσεων δεν χορηγούν, όμως, επαρκή υποστήριξη μακροχρόνια και αυτό αποτελεί ένα ανασταλτικό παράγοντα για την επιλογή πολλών επαγγελματιών για τη γυναίκα. Ανάμεσα σε αυτά είναι και το επάγγελμα του λογιστή. Ειδικά τα τελευταία χρόνια, που λόγω μιας σειράς παραγόντων, η αγορά εργασίας έχει μεταβληθεί και οι απαιτήσεις των εργοδοτών έχουν αυξηθεί καθιστώντας το επάγγελμα του λογιστή ιδιαίτερα απαιτητικό. Τα αποτελέσματά μας απεικονίζονται στον παρακάτω πίνακα :

Πίνακας 1.1 :: Φύλο ερωτηθέντων

Φύλο	Απαντήσεις	Ποσοστό
Άνδρας	25	83,33%
Γυναίκα	5	16,67%
Σύνολο	30	100,00%

Η διαγραμματική απεικόνιση του παραπάνω πίνακα είναι η ακόλουθη:

Διάγραμμα 1.1 : Φύλο ερωτηθέντων

Η ανισομερής κατανομή μπορεί να αποδοθεί στο γεγονός ότι η εργασία του λογιστή είναι ιδιαίτερα απαιτητική και ο όγκος εργασίας, που αντιστοιχεί ανά άτομο, συνήθως είναι εξαιρετικά εκτεταμένος και απαιτεί, στις περισσότερες περιπτώσεις, υπερωριακή εργασία. Αυτή η επαγγελματική ιδιαιτερότητα το κάνει δύσκολο έργο σε συνδυασμό με τον φυσικό ρόλο των γυναικών, που θεωρείται η φροντίδα των παιδιών, σύμφωνα με το κοινωνικό πρότυπο που επικρατεί στη χώρα μας.

Αποτέλεσμα των παραπάνω είναι οι γυναίκες να προτιμούν εργασίες με πιο σταθερό και προβλέψιμο ωράριο, για αυτό και το επάγγελμα του λογιστή ασκείται κυρίως από άνδρες. Τουλάχιστον σε στατιστικό επίπεδο, όπως μαρτυρούν με σαφήνεια και τα αποτελέσματά μας.

1.2 Ηλικία

Παρατηρώντας τον πίνακα 1.2 παρακάτω, διαπιστώνουμε ότι το μεγαλύτερο μέρος των ερωτηθέντων ανήκουν στο εύρος ηλικιών από 35 έως 44 ετών. Αυτό μπορεί να αποδοθεί στο γεγονός ότι το ερωτηματολόγιο απευθύνονταν σε άτομα που είχαν κάποια βασική γνώση υπολογιστών, αλλά ταυτόχρονα και επαρκή εμπειρία πάνω σε λογιστικά θέματα, ώστε να απαντήσουν στις ερωτήσεις που απευθύνονταν στο λογιστικό κομμάτι.

Το σκέλος της γνώσης των υπολογιστών που προαναφέρθηκε, αποκλείει στο μεγαλύτερο μέρος του συνόλου τους, τα άτομα ηλικίας από 45 έως 64 ετών, ενώ η απαίτηση της εμπειρίας περιορίζει την επιλογή ατόμων από τις ηλικίες 25-34 ετών. Αυτό, βέβαια, δε σημαίνει ότι δεν υπήρχαν και εξαιρέσεις, οι οποίες μάλιστα κυμάνθηκαν σε συνολικό ποσοστό 30%. Πιο συγκεκριμένα υπήρξε ένα μικρό, αλλά διόλου ευκαταφρόνητο, ποσοστό του 10% που περιλαμβάνει άτομα ηλικίας από 45-54 ετών, καθώς και ένα πολύ μικρό ποσοστό (3,33%), που αναφέρεται σε άτομα ηλικίας 55-64 και ένα σημαντικό ποσοστό του 16,67% που αντιπροσωπεύει άτομα ηλικίας 25-34 ετών.

Είναι δεδομένο, βέβαια, ότι λόγω των απαιτήσεων του και του ανταγωνιστικού εργασιακού περιβάλλοντος στη σημερινή εποχή, πολλά άτομα κάπως μεγαλύτερης ηλικίας ασχολούνται με την εκμάθηση νέων τεχνολογιών που απευθύνονται κυρίως στο αντικείμενο της δουλειάς τους. Αυτό γίνεται σε μια προσπάθεια να προστατέψουν τη θέση τους και παράλληλα να αυξήσουν την αποδοτικότητά τους με τη χρήση υπολογιστών. Αυτός είναι και ο λόγος που μπορούμε να δικαιολογήσουμε και την ύπαρξη κάποιων μικρών, αλλά διόλου ευκαταφρόνητων, ποσοστών σε άτομα ηλικίας από 45-64 ετών.

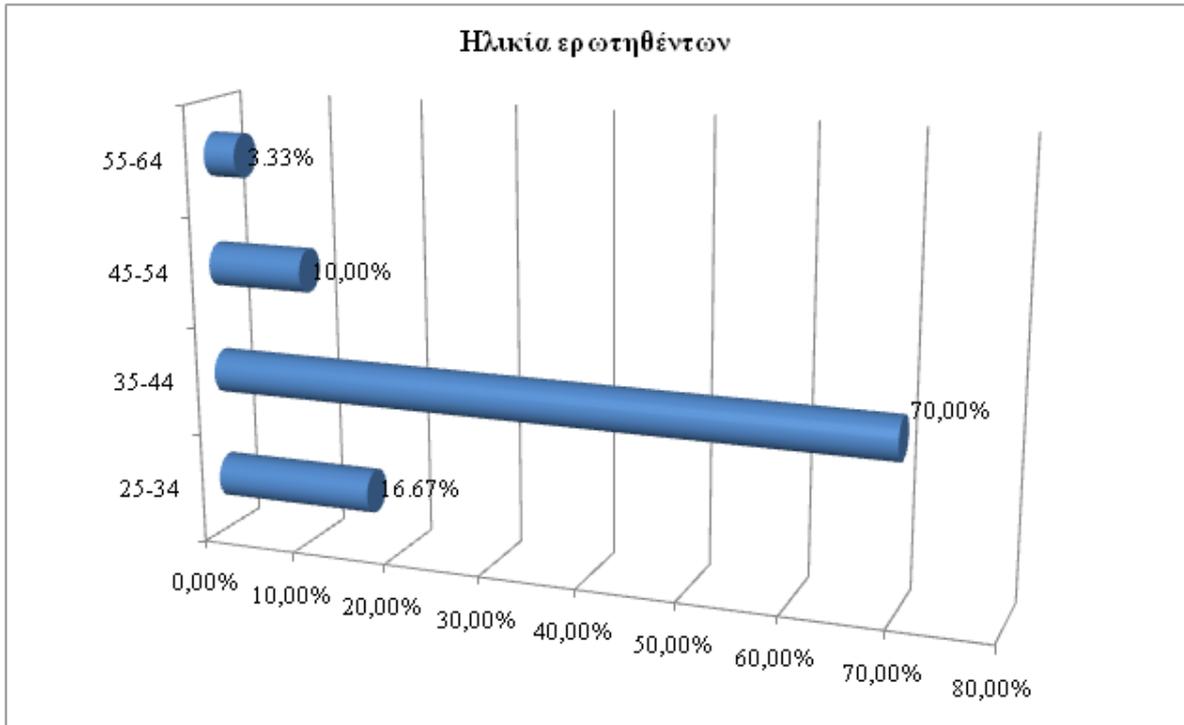
Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα αποτελέσματα της έρευνάς μας :

Πίνακας 1.2: Ηλικία ερωτηθέντων

Ηλικία λογιστή	Απαντήσεις	Ποσοστό
25-34	5	16,67%
35-44	21	70,00%
45-54	3	10,00%
55-64	1	3,33%

Ακολουθεί η διαγραμματική απεικόνιση του παραπάνω πίνακα 1.2 :

Διάγραμμα 1.2 : Ηλικία ερωτηθέντων

1.3 Σπουδές

Καταρχήν να τονίσουμε ότι θεωρούμε ως δεδομένο ότι όλοι οι ερωτηθέντες ανήκαν στο τμήμα του λογιστηρίου. Στην ερώτηση αυτή προσδιορίσαμε ότι οι σπουδές τους είναι, στην πλειονότητά τους, επιπέδου Α.Ε.Ι. ή Τ.Ε.Ι., χωρίς επιπλέον μεταπτυχιακούς ή διδακτορικούς τίτλους. Αυτό μπορεί εύκολα να ερμηνευτεί, αρκεί να λάβουμε υπόψη ότι το δείγμα απαρτίζεται από εταιρείες αρκετά μεγάλου μεγέθους. Λογικό είναι να απαιτούν, κατά κύριο λόγο, λογιστές με πλήρες θεωρητικό υπόβαθρο και το γεγονός αυτό αφήνει εκτός ζήτησης όσους έχουν βασική ή μέση εκπαίδευση. Φυσικά και αυτό δεν είναι απόλυτο, αφού το θεωρητικό υπόβαθρο είναι, κατά ένα μεγάλο μέρος, προσωπική επιλογή και διαμορφώνεται ανάλογα με τη διάθεση για γνώση που έχει το κάθε άτομο. Δεν υπάρχει

αμφιβολία, όμως, ότι οι σπουδές το ενισχύουν και σκοπός τους είναι να προδιαθέσουν το άτομο προς την κατεύθυνση της γνώσης.

Το μικρό ποσοστό της κατηγορίας των λογιστών με μεταπτυχιακούς ή διδακτορικούς τίτλους είναι εξίσου λογικό, γιατί λίγοι λογιστές καταφεύγουν σε μεταπτυχιακές σπουδές και οι διδακτορικοί τίτλοι είναι ακόμα πιο σπάνιοι, αφού προϋποθέτουν τόσο θεωρητικό υπόβαθρο, όσο και ένα ικανοποιητικό βαθμό εργασιακής εμπειρίας. Επιπλέον η πλειονότητα του ιδιωτικού τομέα, σε μια πληθώρα περιπτώσεων, δεν μπορεί να εκμεταλλευτεί στην πράξη την επιπλέον εξειδικευμένη γνώση που παρέχεται σε ένα μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών. Συνήθως στο μεταπτυχιακό επίπεδο της εκπαίδευσης οδηγούνται όσοι θέλουν να εξασκήσουν κάποιο συγκεκριμένο επάγγελμα ή επιθυμούν να αποκτήσουν ένα συγκριτικό πλεονέκτημα στην απόκτηση εργασίας¹. Στην αγορά εργασίας όμως, η θεωρητική γνώση δεν παρέχει πάντα πλεονέκτημα, αφού πολλές φορές η εργασιακή εμπειρία μπορεί να θεωρηθεί σημαντικότερο προσόν, απ' ότι ένας μεταπτυχιακός τίτλος. Παράλληλα, τα τελευταία χρόνια τουλάχιστον, ο αριθμός των θέσεων που ζητούν πολύ εξειδικευμένη γνώση, έχει συρρικνωθεί στη χώρα μας. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι σε παγκόσμιο επίπεδο υπάρχουν πολλές θέσεις που απαιτούν εξειδικευμένη γνώση πάνω στη λογιστική παρακολούθηση.

Παρ' όλα τα παραπάνω δεν έλειψαν και οι περιπτώσεις, που κατείχαν τέτοιους τίτλους και μάλιστα σε ποσοστό της τάξης του 16,67%. Το ποσοστό αυτό δεν είναι διόλου ευκαταφρόνητο και αυτό που κεντρίζει το ενδιαφέρον μας είναι ότι ξεπερνά κατά πολύ το αντίστοιχο ποσοστό όσων έχουν λάβει μόνο βασική εκπαίδευση ή μέση εκπαίδευση.

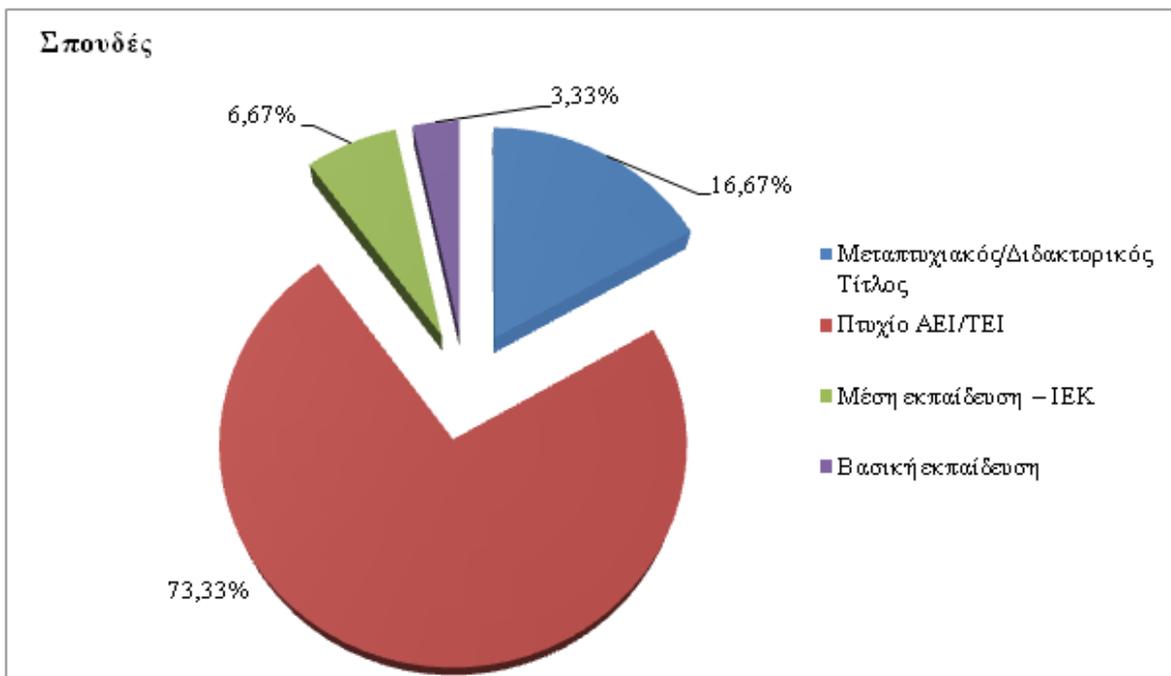
Πίνακας 1.3 : Σπουδές ερωτηθέντων

Σπουδές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Μεταπτυχιακός/Διδακτορικός Τίτλος	5	16,67%
Πτυχίο ΑΕΙ/ΤΕΙ	22	73,33%
Μέση εκπαίδευση – ΙΕΚ	2	6,67%
Βασική εκπαίδευση	1	3,33%

¹ ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα ενός επαγγέλματος με τέτοια απαίτηση είναι του *Εγκεκριμένου λογιστή*, που απαιτεί κάποια μεταπτυχιακή εκπαίδευση

Η διαγραμματική απεικόνιση που ακολουθεί, μας δίνει και μια γενικότερη εικόνα της προαναφερθείσας κατάστασης.

Διάγραμμα 1.3 : Επίπεδο σπουδών ερωτηθέντων

Σε αυτό το σημείο κρίνουμε σκόπιμο να αναφέρουμε ότι η λογιστική έχει την ιδιαιτερότητα να θεωρείται τέχνη και επιστήμη. Κατά το παραδοσιακό πρότυπο πρωτοπαρουσιάστηκε σαν τέχνη, όμως η εξέλιξή της και η στροφή της στην αναζήτηση, διατύπωση αρχών, κανόνων και μεθοδολογίας της έχει δώσει πλέον επιστημονικό χαρακτήρα (Βενιέρης, 2005). Συμπερασματικά η φύση και το περιεχόμενο της λογιστικής είναι δυσπρόστατο. Το τεχνικό κομμάτι της απαιτεί εμπειρία, ενώ το επιστημονικό της κομμάτι απαιτεί θεωρητικό υπόβαθρο. Σαν αποτέλεσμα αυτού, ο κάθε άνθρωπος δύναται να κάνει τη δική του προσέγγιση στον κλάδο, ανάλογα με τους στόχους του και τις συνθήκες εργασίας στις οποίες προσβλέπει. Σε κάθε περίπτωση το δείγμα μας δείχνει ότι το θεωρητικό υπόβαθρο των λογιστών εμφανίζεται ανεβασμένο τα τελευταία χρόνια σε σχέση με το παρελθόν, όπου οι λογιστές με βασική εκπαίδευση ήταν η πλειοψηφία.

Ανακεφαλαιώνοντας, λοιπόν, θα μπορούσαμε να πούμε ότι η εξέλιξη της λογιστικής οδήγησε και σε αυξημένες απαιτήσεις από της αγοράς εργασίας, γι' αυτό και η πλειονότητα

των λογιστών λαμβάνει, πλέον, γνώση τριτοβάθμιας εκπαίδευσης προκειμένου να μπορέσει να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της. Υπάρχει ακόμα ένας αριθμός λογιστών με βασική ή μέση εκπαίδευση, ο οποίος μελλοντικά τείνει να εξαλειφθεί λόγω της εξέλιξης της λογιστικής, από τέχνη σε επιστήμη, όπως προαναφέραμε. Κατά τη γνώμη μας, το επίπεδο της θεωρητικής γνώσης ενός ατόμου είναι παράγοντας, που καθορίζει τόσο την ποσότητα, όσο και την ποιότητα των πληροφοριών που λαμβάνει μέσω της εμπειρίας του και προσδιορίζει τον τρόπο με τον οποίο τις επεξεργάζεται, μετατρέποντάς τις σε χρήσιμη γνώση. Έτσι το μέλλον θα κάνει ακόμα πιο δύσκολη την εύρεση εργασίας σε ανθρώπους που δεν κατέχουν ένα μεγάλο μέρος της θεωρητικής γνώσης, που παρέχεται από ιδρύματα κυρίως τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

1.4 Συνολική επαγγελματική εμπειρία

Κοιτώντας την εικόνα της συνολικής επαγγελματικής εμπειρίας των ερωτηθέντων παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία τους εντάσσεται στην κατηγορία από 10 έως 20 ετών. Δηλαδή, οι ερωτηθέντες, είχαν τη γνώση, που αποκτιέται μέσω της εμπειρίας, για να μπορέσουν να κατανοήσουν τις λογιστικές έννοιες του ερωτηματολογίου.

Το αποτέλεσμα, συνδυαστικά με την ηλικία των ερωτηθέντων, που παρουσιάστηκε σε προηγούμενη ενότητα, επαληθεύει μια συνολική εικόνα που περιγράφει άτομα 35 - 44 ετών, με προϋπηρεσία που κυμαίνεται από 10 έως 20 χρόνια. Πολλές από τις ερωτήσεις προαπαιτούσαν κάποιες γνώσεις υπολογιστών, πέραν των βασικών, προκειμένου να απαντηθούν σωστά. Αυτό αποτελεί κριτήριο που αποκλείει ένα μεγάλο ποσοστό πολύ έμπειρων υπαλλήλων (με άνω των 20 ετών προϋπηρεσία), δεδομένου ότι η εμπειρία συνδέεται με την ηλικία και οι νεαρότερες ηλικίες έχουν μεγαλύτερη εξοικείωση με τους υπολογιστές, όπως προαναφέρθηκε παραπάνω².

Αναλυτικότερα, το εύρος ηλικιών από 10 έως 20 έτη αντιπροσωπεύει την εργασιακή εμπειρία του 60% των ερωτηθέντων και αμέσως μετά στην κατάταξη ακολουθούν όσοι έχουν

² παράγραφος 1.3, όπου αναφέρεται η ηλικία των ερωτηθέντων

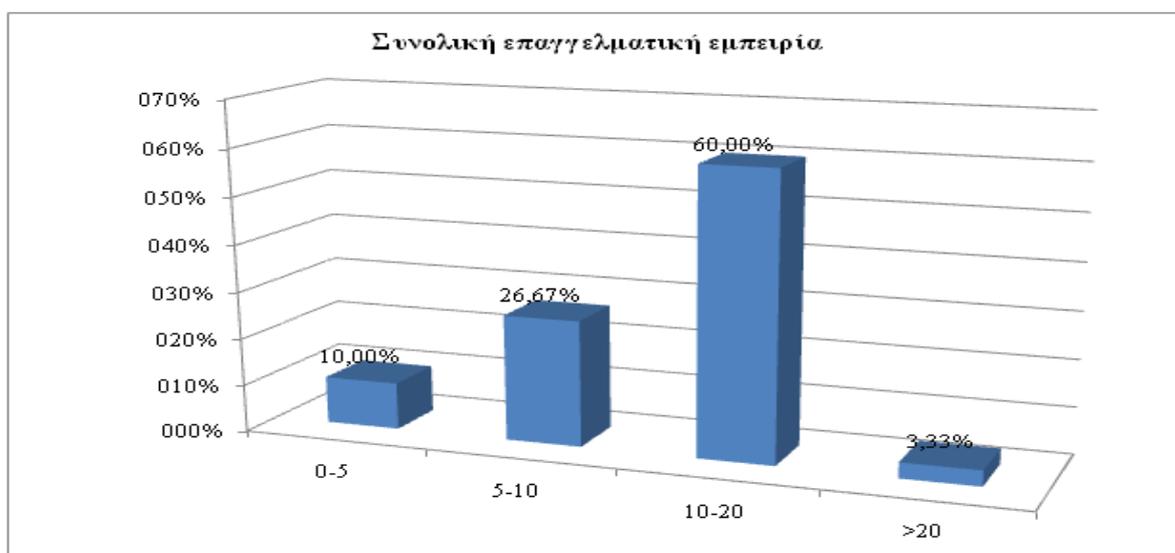
εμπειρία 5 έως 10 έτη με ποσοστό 26,67%, το οποίο είναι εξίσου σημαντικό. Με σχετικά μικρά ποσοστά έπονται όσοι έχουν εργαστεί από 0 έως 5 έτη με ποσοστό 10% και αυτοί που έχουν εμπειρία πάνω από 20 έτη. Με μια συνολική εποπτεία των αποτελεσμάτων προκύπτει ότι η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτηθέντων έχουν μικρή ή μέση εμπειρία, ενώ υπάρχει ένα μικρό, σχετικά, ποσοστό με μικρή εμπειρία και ένα ακόμα πιο μικρό ποσοστό με πολύ μεγάλη επαγγελματική εμπειρία. Άρα, οι έμπειροι υπάλληλοι κατέχουν το ποσοστό του 90% του συνόλου. Αυτό επαληθεύει και τον προηγούμενο ισχυρισμό μας ότι η λογιστική περιέχει και ένα μεγάλο πρακτικό μέρος, το οποίο και προϋποθέτει εργασιακή εμπειρία, προκειμένου να αποκτηθεί. Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει, συνοπτικά τις μετρήσεις μας :

Πίνακας 1.4: Συνολική επαγγελματική εμπειρία ερωτηθέντων

Συνολική επαγγελματική εμπειρία ερωτηθέντων	Απαντήσεις	Ποσοστό
0-5	3	10,00%
5-10	8	26,67%
10-20	18	60,00%
>20	1	3,33%

Ακολούθως, έπεται και η διαγραμματική του απεικόνιση του πίνακα 1.4 :

Διάγραμμα 1.4 : Συνολική επαγγελματική εμπειρία ερωτηθέντων

1.5 Θέση στην εταιρεία

Στο διάγραμμα 1.5 της επόμενης σελίδας απεικονίζεται η θέση που κατέχουν στην εταιρεία οι ερωτηθέντες. Δεν τίθεται υπό αμφισβήτηση το γεγονός ότι ανήκουν στο οικονομικό τμήμα της εταιρείας. Τους ζητήθηκε, όμως, να προσδιορίσουν ακριβή τίτλο της θέσης τους μέσα σε αυτή.

Βλέπουμε ότι η πλειονότητα είναι υπάλληλοι του λογιστηρίου, ενώ λίγο πάνω από το ένα τρίτο είναι επικεφαλείς λογιστηρίου. Αυτό έχει λογικό υπόβαθρο, αρκεί να αναλογιστεί κανείς το φόρτο εργασίας ενός λογιστηρίου μεγάλης εταιρείας και το σύνολο των υποχρεώσεων ενός επικεφαλής λογιστηρίου, κατά τη διάρκεια του ωραρίου λειτουργίας. Αυτός είναι και ο βασικότερος λόγος, κατά την εκτίμησή μας, που το έργο της συμπλήρωσης ενός ερωτηματολογίου ερευνητικού χαρακτήρα, ανατέθηκε, στις περισσότερες περιπτώσεις, σε υπαλλήλους του λογιστηρίου, οι οποίοι είχαν τη γνώση και την εμπειρία να ανταποκριθούν στο έργο της συμπλήρωσής του.

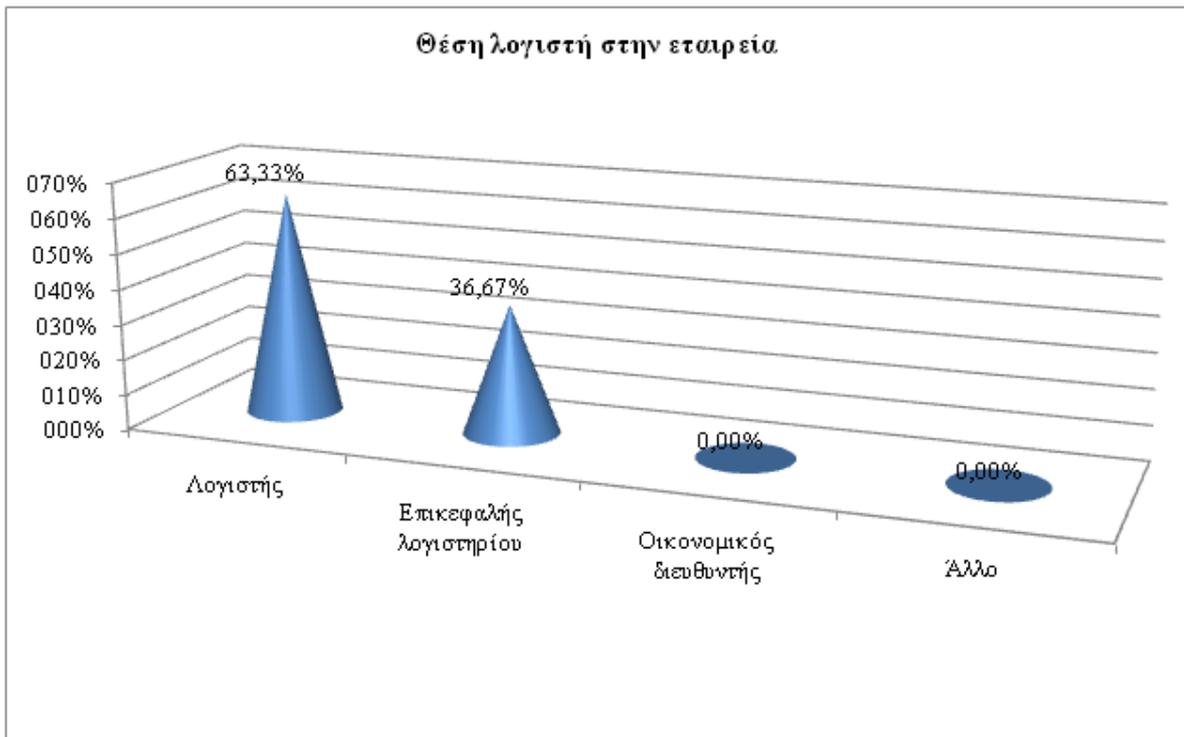
Πίνακας 1.5 : Θέση λογιστή στην εταιρεία

Θέση λογιστή στην εταιρεία	Απαντήσεις	Ποσοστό
Λογιστής	19	63,33%
Επικεφαλής λογιστηρίου	11	36,67%
Οικονομικός διευθυντής	0	0,00%
Άλλο	0	0,00%
ΣΥΝΟΛΟ	30	100,00%

Αναλυτικότερα βλέπουμε ότι το 63,33% των ερωτηθέντων είναι απλοί λογιστές, που εργάζονται στο λογιστήριο της εταιρείας, ενώ το υπόλοιπο 36,67% είναι επικεφαλείς του λογιστηρίου. Κανένα από τα δύο ποσοστά δεν είναι ευκαταφρόνητο, αλλά συνδυαστικά με τα παραπάνω, καταλήγουμε στο ότι ο υπάλληλος που ανέλαβε τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου μας είχε αρκετή εργασιακή εμπειρία, τουλάχιστον σε στατιστική βάση, αφού η επαγγελματική εμπειρία των έμπειρων υπαλλήλων καταλαμβάνει το 90% του συνόλου των ερωτηθέντων, σύμφωνα με προηγούμενα αποτελέσματα της παραγράφου 1.4.

Τέλος παρατηρούμε ότι σε καμία περίπτωση δε συμμετείχε, άμεσα τουλάχιστον, στην έρευνά μας κάποιος οικονομικός διευθυντής, γεγονός που ενισχύει και τον παραπάνω ισχυρισμό μας ως προς το φόρτο εργασίας. Τα αποτελέσματά μας έχουν ως εξής:

Διάγραμμα 1.5 : Θέση του λογιστή στην εταιρεία

1.6 Έτη απασχόλησης λογιστή στην εταιρεία

Το παρόν κομμάτι παρέχει πληροφόρηση σχετικά με τα έτη απασχόλησης του λογιστή, που ανέλαβε τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου μας, στην παρούσα εταιρεία. Οι απαντήσεις σε αυτό το ερώτημα αποτελούν ένα σημαντικό προσδιοριστικό παράγοντα της εξοικείωσης του ερωτηθέντος στη λειτουργία της επιχείρησης, αλλά και τη γνώση του, τόσο πάνω στα οικονομικά μεγέθη, όσο και στην εσωτερική δομή και τη λειτουργία της. Δηλαδή, πράγματα απαραίτητα για την ακρίβεια των αποτελεσμάτων μας.

Μελετώντας το παρακάτω διάγραμμα παρατηρούμε ότι υπάρχει μεγάλη διασπορά αποτελεσμάτων, με τις περισσότερες απαντήσεις να είναι στα 4 και τα 9 χρόνια, με ποσοστά 16,67% και 13,33% αντίστοιχα. Παρ' όλα αυτά υπάρχουν και αρκετά αποτελέσματα των 5, 8 και των 12 ετών εμπειρίας με ποσοστά 10% το καθένα. Οι πέντε παραπάνω επιλογές, αθροιστικά, φτάνουν τις μισές απαντήσεις (50%). Ιδιαίτερη αναφορά χρήζει και το γεγονός ότι οι υπάλληλοι με μεγάλη προϋπηρεσία, στην εκάστοτε εταιρεία της έρευνάς μας, κατέχουν τα μικρότερα ποσοστά. Δηλαδή, άτομα με 14, 15 και 19 χρόνια αποτελούν σχεδόν το 10% αθροιστικά. Αυτό επαληθεύεται και ποσοστιαία σε συνδυασμό με τα αποτελέσματα των προηγούμενων παραγράφων που παρουσιάζουν ένα πολύ μικρό ποσοστό πολύ έμπειρων υπαλλήλων. Επιπρόσθετα, βλέπουμε ότι τα άτομα με σχετικά μικρή προϋπηρεσία στην εταιρεία, δηλαδή περίπου τα 3 έτη, κατέχουν ένα πολύ χαμηλό ποσοστό. Τέλος, τα άτομα με πολύ μεγάλη προϋπηρεσία στην εταιρεία, δηλαδή άνω των 14 ετών, κατέχουν ποσοστό περίπου 10% αθροιστικά.

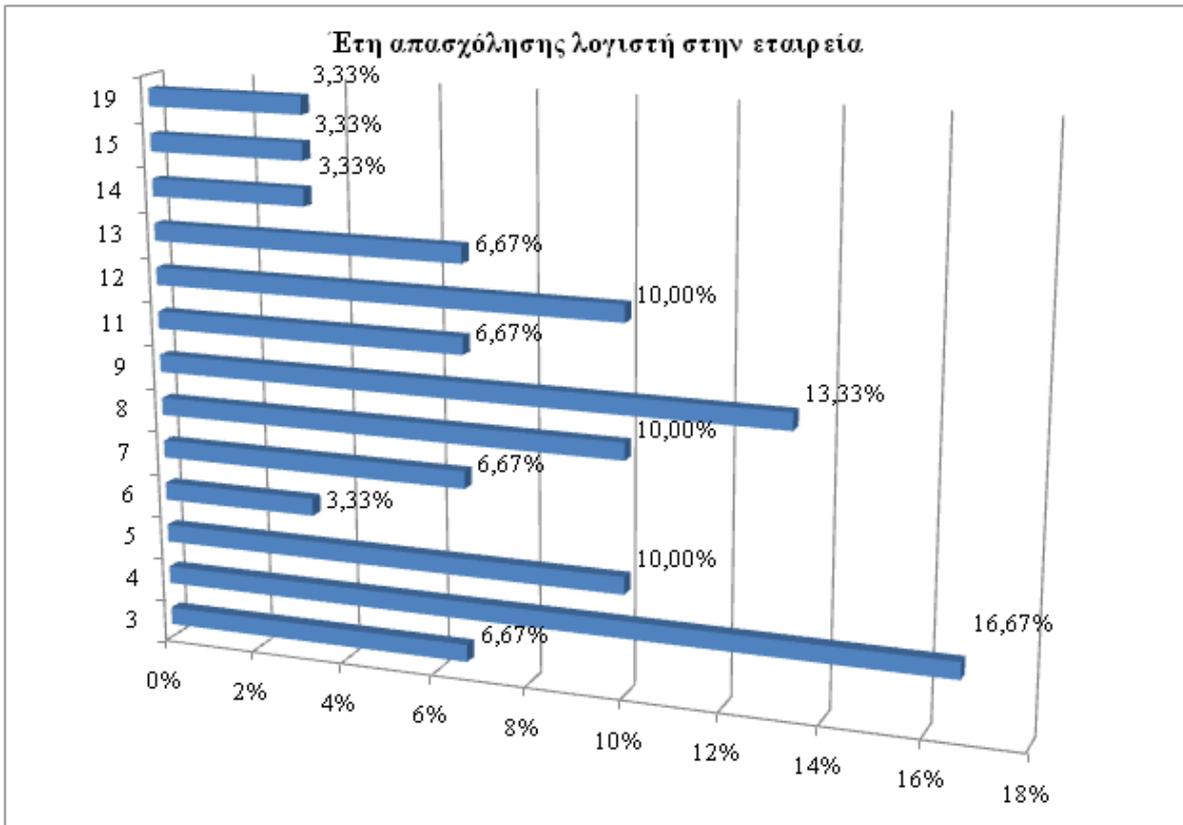
Τα αποτελέσματα της έρευνάς μας απεικονίζονται ποσοτικά στον ακόλουθο πίνακα.

Πίνακας 1.6 : Έτη απασχόλησης λογιστή στην εταιρεία

Έτη απασχόλησης λογιστή στην εταιρεία	Απαντήσεις	Ποσοστό
3	2	6,67%
4	5	16,67%
5	3	10,00%
6	1	3,33%
7	2	6,67%
8	3	10,00%
9	4	13,33%
11	2	6,67%
12	3	10,00%
13	2	6,67%
14	1	3,33%
15	1	3,33%
19	1	3,33%

Τα αποτελέσματα, προκειμένου να δοθεί μια σαφέστερη εικόνα του πίνακα 1.6, παρουσιάζονται και διαγραμματικά στην επόμενη σελίδα :

Διάγραμμα 1.6 : Έτη απασχόλησης λογιστή στην εταιρεία

Συμπερασματικά, λοιπόν, ο λογιστής που απάντησε το ερωτηματολόγιο, είχε αρκετό χρόνο προϋπηρεσίας στην εταιρεία, ώστε να μπορεί να γνωρίζει τη βασική δομή της στο οικονομικό κομμάτι και να μπορέσει να απαντήσει, όσο στο δυνατόν, με μεγαλύτερη ακρίβεια στις ερωτήσεις του ερωτηματολογίου μας, γεγονός που συνάδει με τα προηγούμενα δεδομένα μας και υπόσχεται αρκετά υψηλή ακρίβεια αποτελεσμάτων στη συνέχεια των ερωτημάτων μας.

2^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ : Στοιχεία επιχείρησης

Στο παρόν κεφάλαιο θα εξετάσουμε και θα αναλύσουμε τη νομική μορφή, τον τύπο, της επιχείρησης, τον κλάδο κύριας δραστηριοποίησης και τον μέσο κύκλο εργασιών την τελευταία τριετία της επιχείρησης. Επιπλέον θα προσδιορίσουμε τον συνολικό αριθμό απασχολούμενων εργαζόμενων στην επιχείρηση, αλλά και πιο συγκεκριμένα στο λογιστήριό της. Τέλος, θα δούμε το ποσοστό επί του συνολικού κύκλου εργασιών της επιχείρησης, που αφορούν πωλήσεις στο εξωτερικό και το κατά πόσο εφαρμόζει κάποιο σύστημα πιστοποίησης ποιότητας

2.1 Νομική μορφή επιχείρησης

Στην ερώτηση αυτή εξετάζεται η νομική μορφή της επιχείρησης, με απώτερο στόχο να μας δώσει μία βασική ιδέα για τη πολυπλοκότητά της και ταυτόχρονα προσδιορίσει την τάξη των βιβλίων της. Σύμφωνα με το ν.4308/2014 απλογραφικό σύστημα βιβλίων τηρούν «*οι ομόρρυθμες εταιρείες, οι ετερόρρυθμες εταιρείες, οι ατομικές επιχειρήσεις, οι αστικές εταιρείες κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα, οι κοινωνίες αστικού δικαίου, οι δικηγορικές εταιρίες, οι κοινοπραξίες, καθώς και οποιαδήποτε άλλη οντότητα του ιδιωτικού τομέα, που αποκτά εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα, με κύκλο εργασιών μέχρι και 1.500.000 ευρώ*». Επίσης αναφέρεται ότι οι Α.Ε., Ε.Π.Ε., Ι.Κ.Ε. και οι Ετερόρρυθμες κατά μετοχές εταιρείες, εφαρμόζουν διπλογραφικό λογιστικό σύστημα ανεξαρτήτως του μεγέθους του κύκλου εργασιών τους. Δηλαδή θα μπορούσαμε να πούμε, συνοπτικά, ότι το διπλογραφικό σύστημα αφορά τις επιχειρήσεις που καταρτίζουν, υποχρεωτικά ή προαιρετικά, ισολογισμό.

Σε κάθε περίπτωση οι παραπάνω επιχειρήσεις μπορεί να τηρούν, ανάλογα με τη περίπτωση, και πρόσθετα λογιστικά αρχεία, βάσει του ν. 4308/2014, όπως:

- *Μητρώο παγίων*³, το οποίο περιλαμβάνει αναλυτικά στοιχεία όλων των παγίων της επιχείρησης. Αυτά μπορεί να είναι η αξία κτήσης κατά την αρχική καταγραφή και αναγνώριση του παγίου, όπως και οποιαδήποτε μεταβολή ή και

³ έχει τον αναλυτικότερο τίτλο "αρχείο ενσώματων και άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων"

απόσβεση που καταλογίζεται στο πάγιο, όπου θα φαίνονται τα ποσά αποσβέσεων, που αφορούν τόσο το χρονικό διάστημα από την έναρξη χρήσης του παγίου, όσο και αυτά που αφορούν τη περίοδο αναφοράς.

- Τήρηση αρχείου "*επενδύσεων σε χρεωστικούς τίτλους, τίτλους καθαρής θέσης και λοιπούς τίτλους*". Μερικά παραδείγματα τέτοιων τίτλων είναι τα ομόλογα, τα έντοκα γραμμάτια και οι χρεωστικοί, συμμετοχικοί ή και άλλοι επενδυτικοί τίτλοι.
- Τήρηση "*βιβλίου αποθεμάτων*"⁴, περιλαμβάνει κάθε ποσοτικό δεδομένο της φυσικής απογραφής, δηλαδή σύντομη περιγραφή του είδους, μονάδα μέτρησης και ποσότητα, κατά είδος και διακεκριμένα για κάθε αποθηκευτικό χώρο, την κατά μονάδα αξία επιμέτρησης, καθώς την συνολική αξία επιμέτρησης του κάθε είδους.
- Τήρηση *αρχείου αποθεμάτων τρίτων* και στο οποίο καταγράφονται αποθέματα κυριότητας άλλης οντότητας.
- Τήρηση *αρχείου περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων σε ξένο νόμισμα*, όπου παρακολουθείται η ποσότητα των μονάδων του ξένου νομίσματος για τα επιμέρους περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που εκφράζονται στο νόμισμα αυτό.

Αναμφίβολα το διπλογραφικό σύστημα βιβλίων παρέχει περισσότερη και πληρέστερη πληροφόρηση από το απλογραφικό και κατά συνέπεια λεπτομερέστερη περιγραφή των οικονομικών γεγονότων. Γι αυτό το λόγο και προϋποθέτει μεγαλύτερη εισροή δεδομένων στα πληροφορικά συστήματα που το υποστηρίζουν. Αν σε αυτό το γεγονός προσθέσουμε και τα επιπλέον λογιστικά αρχεία, που προαναφέρθηκαν, καταλαβαίνουμε ότι η νομική μορφή της επιχείρησης είναι ταυτόχρονα και ένας σημαντικός δείκτης των υποχρεώσεων της και ενδεικτική παράμετρος του συνολικού όγκου των δεδομένων που πρέπει να συγκεντρωθούν, προκειμένου να εκπληρωθεί αυτό το έργο. Αυτό το δύσκολο κομμάτι καλείται να διεκπεραιώσει το πρόγραμμα ERP της επιχείρησης.

Ερχόμενοι στις μετρήσεις μας και λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, η πλειονότητα των επιχειρήσεων, που πήραν μέρος στην έρευνά μας, τηρούν λογιστικά βιβλία Γ'

⁴ σε παλιότερη βιβλιογραφία αναφέρονταν ως "*βιβλίο απογραφών*"

κατηγορίας, αφού ανήκουν στην μορφή της Ανώνυμης Εταιρείας ή της Ε.Π.Ε., που τηρούν υποχρεωτικά αυτού του τύπου λογιστικά βιβλία. Υπήρξαν μόλις 5 επιχειρήσεις που ανήκαν στη Β΄ τάξη βιβλίων και στη κατηγορία «άλλη μορφή» καταγράφηκαν δύο Ν.Π.Δ.Δ. (Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου), που τηρούν διπλογραφικό σύστημα βιβλίων.

Το δείγμα των εταιρειών της έρευνάς μας επιλέχθηκε με στόχο να προσδιοριστεί όσο το δυνατό καλύτερα ο ρόλος των ERP προγραμμάτων και για να γίνει πιο διακριτός χρησιμοποιήθηκαν εταιρείες που στην πλειοψηφία τους είχαν αυξημένη δομική πολυπλοκότητα και μια αρκετά καλά οργανωμένη παραγωγική διαδικασία. Ταυτόχρονα, οι επιχειρήσεις αυτές, αντιπροσωπεύουν ένα μεγάλο κομμάτι της ελληνικής αγοράς και τα αποτελέσματα αναμένονται αρκούντως αντιπροσωπευτικά, καθότι και οι κατασκευαστές ERP προγραμμάτων προσπαθούν να απευθύνονται στο μέγιστο δυνατό κομμάτι της. Για πολύ μεγάλες επιχειρήσεις οι λύσεις είναι πιο εξειδικευμένες και σπανιότερες για τα ελληνικά δεδομένα. Ο στόχος μας είναι να παρατηρηθεί η αποδοτικότητα των ERP προγραμμάτων σε απαιτητικές, αλλά όχι εξαιρετικά εξειδικευμένες συνθήκες, όπου υπάρχει ήδη μια οργανωμένη δομή και η παραγωγική διαδικασία περιλαμβάνει πολλά διαφορετικά τμήματα.

Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται ακολούθως:

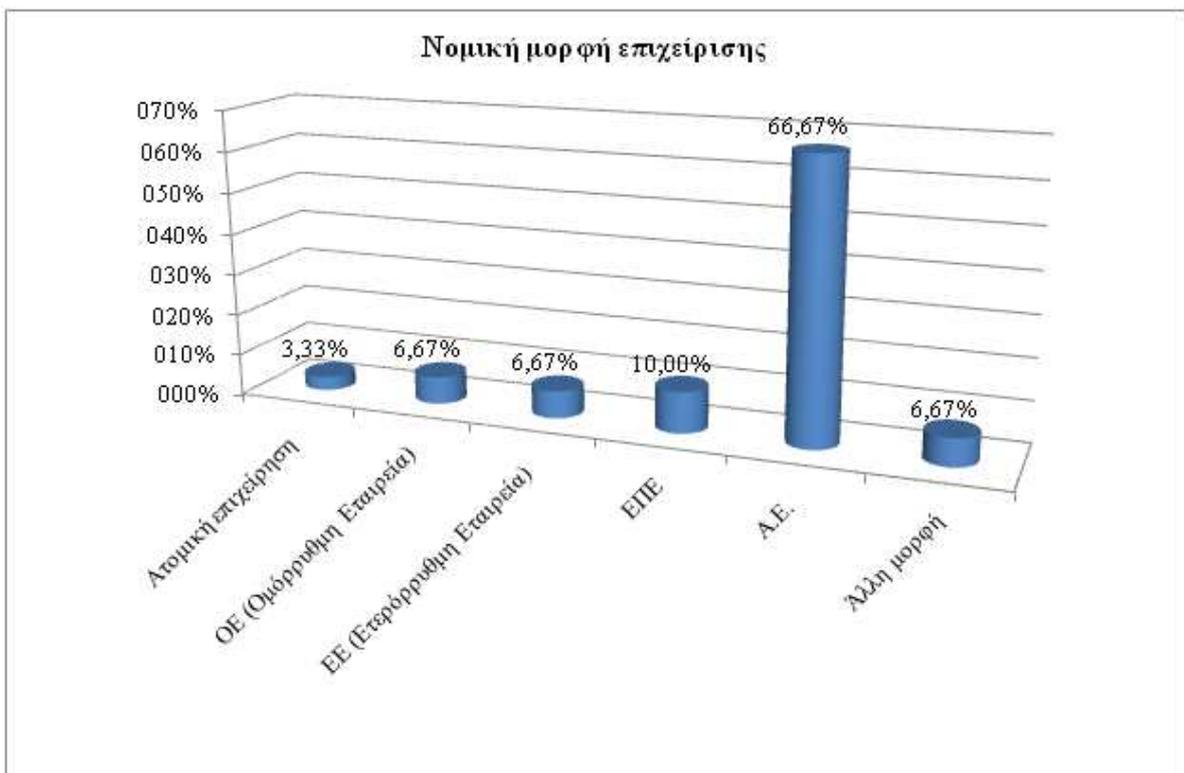
Πίνακας 2.1 : Νομική μορφή επιχείρησης

Νομική μορφή επιχείρησης	Απαντήσεις	Ποσοστό
Ατομική επιχείρηση	1	3,33%
ΟΕ (Ομόρρυθμη Εταιρεία)	2	6,67%
ΕΕ (Ετερόρρυθμη Εταιρεία)	2	6,67%
ΕΠΕ	3	10,00%
Α.Ε.	20	66,67%
Άλλη μορφή	2	6,67%

Παρατηρούμε ότι το 66,67% έχουν τη μορφή Ανώνυμης εταιρείας (Α.Ε.) και ακολουθούν, ποσοστιαία, οι εταιρείες περιορισμένης ευθύνης (Ε.Π.Ε.). Υπάρχει και ένα μικρό ποσοστό (6,67%), που ανήκουν στην κατηγορία «άλλη μορφή» και αφορούν Ν.Π.Δ.Δ. (Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου), που τηρούν διπλογραφικό σύστημα βιβλίων. Τέλος, οι επιχειρήσεις που τηρούν απλογραφικό σύστημα βιβλίων έχουν συνολικό ποσοστό 16,67%. Αναλυτικότερα οι ατομικές επιχειρήσεις έχουν ποσοστό 3,33% και ακολουθούν οι

Ομόρρυθμες και οι Ετερόρρυθμες εταιρείες με ποσοστά 6.67% αντίστοιχα. Όπως προαναφέρθηκε παραπάνω, η επιλογή των εταιρειών έγινε με προτεραιότητα στις επιχειρήσεις πιο αυξημένης πολυπλοκότητας (διπλογραφικού συστήματος βιβλίων) με τελικό σκοπό να παρατηρήσουμε το βαθμό ανταπόκρισης ενός Πληροφοριακού Συστήματος σε συνθήκες αυξημένων απαιτήσεων από τη πλευρά της επιχείρησης. Αυτός ήταν και ο λόγος που επιλέχθηκαν και δύο επιχειρήσεις, οι οποίες ανήκουν στα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, τα οποία πληρούν αυτά τα κριτήρια. Ακολούθως, μπορούμε να δούμε τα αποτελέσματά μας πιο ξεκάθαρα κάνοντας χρήση διαγραμματικής αναπαράστασης:

Διάγραμμα 2.1 : Νομική μορφή της επιχείρησης

2.2 Τύπος επιχείρησης

Γνωρίζοντας τον τύπο της επιχείρησης μπορούμε να κατανοήσουμε κάποια βασικά πράγματα, που αφορούν την εσωτερική δομή και τον τρόπο λειτουργίας της σε επίπεδο οργάνωσης και διοίκησης. Σύμφωνα με τις απαντήσεις που λάβαμε σε αυτή την ερώτηση, καταλήγουμε στην άποψη ότι η συντριπτική πλειοψηφία των επιχειρήσεων του ερωτηματολογίου μας, είναι ανεξάρτητες και ένα αρκετά μικρότερο ποσοστό είναι μητρικές. Η έννοια της "μητρικής" επιχείρησης, βέβαια, προϋποθέτει την ύπαρξη ομίλου επιχειρήσεων, έστω και σε υποτυπώδες επίπεδο. Είναι γεγονός όμως, ότι η χώρα μας έχει αναπτύξει τη φιλοσοφία δημιουργίας ομίλων σχετικά πρόσφατα και αυτό αποτυπώνεται και στο δείγμα μας. Τα τελευταία χρόνια στην Ελλάδα ο ρυθμός δημιουργίας ομίλων είχε γνωρίσει μια αύξηση, η οποία έχει υποστεί κατασταλαί σε αρκετά μεγάλο βαθμό από την έναρξη της οικονομικής ύφεσης στη χώρα μας. Γι' αυτό το λόγο πολλοί όμιλοι αντιμετωπίζουν οικονομικά προβλήματα και μειωμένους δείκτες αποδοτικότητας, με αποτέλεσμα να συγχωνεύονται με άλλους μεγαλύτερους ή να συρρικνώνονται.

Το τελευταίο καιρό, σύμφωνα με έρευνες, έχει αρχίσει να επικρατεί μια πιο σταθερή οικονομική κατάσταση στην αγορά και οι όμιλοι εταιρειών εμφανίζουν συνολικά ένα καλό ποσοστό κερδών (προ φόρων), εμφανίζοντας και μια συνολική αύξηση των ιδίων κεφαλαίων, αλλά ταυτόχρονα έχει μειωθεί ο κύκλος εργασιών τους (iefhmerida, 2014). Αυτό φαίνεται λογικό, λαμβάνοντας υπόψη ότι έχει σημειωθεί συνολική μείωση στο δείκτη παραγωγής της χώρας μας. Άρα οι όμιλοι επιχειρήσεων μπορούν να αποτελέσουν μια πιο σταθερή βάση για την ανάπτυξη της οικονομίας μας.

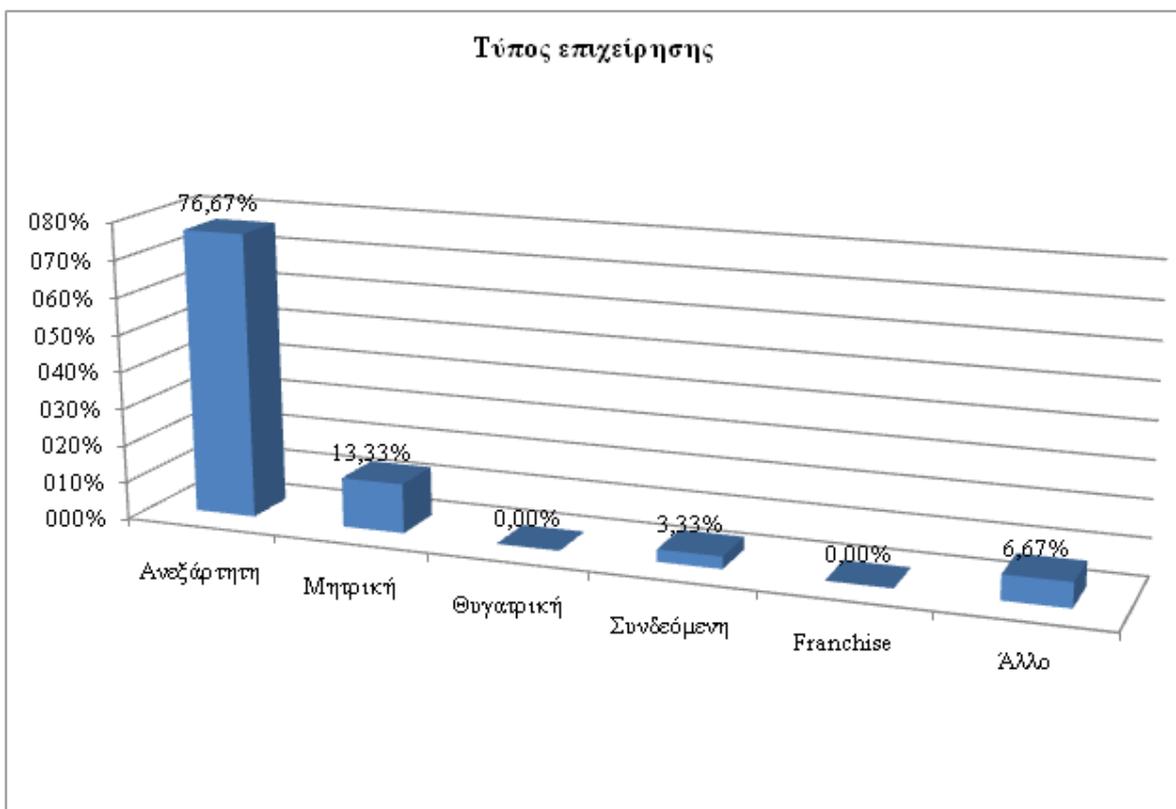
Τα αποτελέσματα απεικονίζονται στη συνέχεια.

Πίνακας 2.2 : Τύπος επιχείρησης

Τύπος επιχείρησης	Απαντήσεις	Ποσοστό
Ανεξάρτητη	23	76,67%
Μητρική	4	13,33%
Θυγατρική	0	0,00%
Συνδεδεμένη	1	3,33%
Franchise	0	0,00%
Άλλο	2	6,67%

Ακολούθως αποτυπώνεται και διαγραμματικά ο πίνακας 2.2:

Διάγραμμα 2.2 : Τύπος επιχείρησης

Ανακεφαλαιώνοντας, ο συνολικός αριθμός των ανεξάρτητων εταιρειών φαίνεται να είναι αρκετά μεγάλος σε σχέση με τον αριθμό των εταιρειών που ανήκουν σε ομίλους. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνάς μας παρατηρούμε, δηλαδή, ότι οι ανεξάρτητες εταιρείες καλύπτουν ποσοστιαία τα 3/4 του δείγματός μας περίπου (76,67%). Το ποσοστό αυτό είναι ιδιαίτερα υψηλό και αμέσως μετά ακολουθεί το ποσοστό του 13,33%, που αντιπροσωπεύει τις μητρικές εταιρείες που έλαβαν χώρα στο δείγμα της έρευνάς μας. Τέλος, να αναφέρουμε ότι υπήρξε μόλις μία εταιρεία, η οποία ήταν συνδεόμενη.

2.3 Κλάδος κύριας δραστηριοποίησης επιχείρησης

Ένας ακόμα βασικός προσδιοριστικός παράγοντας μιας επιχείρησης είναι ο κλάδος κύριας δραστηριότητάς της. Από αυτόν εξαρτάται το μεγαλύτερο κομμάτι της εσωτερικής δομής και λειτουργίας της. Επίσης, αυτή η διάκριση των επιχειρήσεων αποτελεί καταλυτικό παράγοντα στη συλλογή στοιχείων και στην ορθολογική κατανομή πόρων και δραστηριοτήτων της οικονομίας. Από τα αποτελέσματα του δείγματός μας, παρατηρούμε ότι η πλειονότητα των επιχειρήσεων ασχολείται, ταυτόχρονα με την μεταποίηση και το εμπόριο, μια μεγάλη μερίδα επιχειρήσεων ασχολείται μόνο με το εμπόριο και αμέσως μετά ακολουθεί ο κλάδος των επιχειρήσεων που παρέχουν μόνο υπηρεσίες. Τα ποσοστά είναι 36,37%, 33,33% και 20% αντίστοιχα.

Αυτό δηλώνει ότι το δείγμα μας είναι πολύ αντιπροσωπευτικό σε τοπικό επίπεδο, αλλά και αρκετά ακριβές σε κρατικό επίπεδο, δεδομένου ότι στην Ελλάδα, η πλειοψηφία των επιχειρήσεων ασχολούνται με το χονδρικό και λιανικό εμπόριο, καθώς και τις υπηρεσίες. Με αυτή τη σύσταση καλύπτονται οι αυξημένες ανάγκες της εσωτερικής αγοράς. Είναι γνωστό ότι η χώρα μας έχει κυρίως εισαγωγικό χαρακτήρα, όσον αφορά τα καταναλωτικά αγαθά και αυτός είναι και ο κύριος λόγος που οι εταιρείες καταφεύγουν στην «εύκολη» λύση του εμπορίου, όταν πρόκειται να διαλέξουν κλάδο κύριας δραστηριοποίησης. Υπάρχει βέβαια και μια πληθώρα επιχειρήσεων που επιφέρει μεγάλα έσοδα στη χώρα μας και ανήκει στον τομέα του τουρισμού, αλλά η περιοχή από την οποία συλλέξαμε τα στοιχεία μας δεν διακρίνεται στον τομέα αυτό.

Οι υπηρεσίες, αποτελούν ένα κλάδο που παρέχει μεγάλο κέρδος, δεδομένου ότι δεν περιλαμβάνει το ρίσκο του εμπορίου και ταυτόχρονα ελαχιστοποιεί το κόστος, αφού ένα μεγάλο κομμάτι αυτού, που είναι το κόστος εργασίας, έχει υποστεί μεγάλες μειώσεις τα τελευταία χρόνια. Φαντάζει, λοιπόν, μια ελκυστική κατηγορία δραστηριοποίησης, η οποία απαιτεί υψηλό βαθμό οργάνωσης στην κατανομή των ανθρώπινων πόρων, προκειμένου να επιτευχθεί το μέγιστο κέρδος. Αυτό φαίνεται και στο δείγμα μας, όπου οι εταιρείες που δραστηριοποιούνται στις υπηρεσίες κατέχουν ένα υψηλό ποσοστό.

Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα 2.3 :

Πίνακας 2.3 : Κλάδος κύριας δραστηριότητας επιχείρησης

Κλάδος κύριας δραστηριοποίησης επιχείρησης	Απαντήσεις	Ποσοστό
Πρωτογενής Παραγωγή	0	0,00%
Μεταποίηση	0	0,00%
Εμπόριο	10	33,33%
Υπηρεσίες	6	20,00%
Τουρισμός	0	0,00%
Μεταποίηση και εμπόριο	11	36,67%
Εμπόριο και υπηρεσίες	1	3,33%
Πρωτογενής Παραγωγή και εμπόριο	2	6,67%

και ακολούθως το παρακάτω διάγραμμα 2.3 μας δίνει μια σαφέστερη εικόνα των απαντήσεων που λάβαμε στο συγκεκριμένο ερώτημα :

Διάγραμμα 2.3 : Κλάδος κύριας δραστηριότητας επιχείρησης

Ερμηνεύοντας τα δεδομένα μας βλέπουμε ότι οι επιχειρήσεις του δείγματός μας, που έχουν κύρια δραστηριότητά τους τη μεταποίηση και το εμπόριο βρίσκονται στην πρώτη θέση με ποσοστό 36,67% και ακολουθούν ο κλάδος του εμπορίου και αυτός των υπηρεσιών με ποσοστά 33,33% και 20% αντίστοιχα. Επιπρόσθετα, να επισημάνουμε ότι οι εταιρείες με αντικείμενο ενασχόλησής τους τη πρωτογενή παραγωγή και το εμπόριο, αλλά και εκείνες που λειτουργούν συνδυαστικά, παρέχοντας εμπόριο και υπηρεσίες, κατέχουν ποσοστά της τάξης του 6,67% και 3,33% αντίστοιχα, απέχοντας κατά πολύ από τις δημοφιλέστερες κατηγορίες κύριας δραστηριότητας του δείγματός μας.

Τέλος, εταιρείες με αντικείμενο τη πρωτογενή παραγωγή, την μεταποίηση και τον τουρισμό δεν παρουσιάστηκαν στο δείγμα μας. Αυτό συνέβη λόγω της έλλειψης οργανωμένων επιχειρήσεων στον κλάδο πρωτογενούς παραγωγής και στο γεγονός ότι ο τομέας της μεταποίησης συνήθως λειτουργεί παράλληλα με αυτόν του εμπορίου, προκειμένου να μεγιστοποιηθούν τα κέρδη. Καταλήγοντας, θα αναφερθούμε και στην απουσία των επιχειρήσεων, που ανήκουν στο κλάδο του τουρισμού αναφέροντας ότι η γεωγραφική θέση του δείγματος, δηλαδή η περιοχή του Αγρινίου, δεν έχει τις κατάλληλες υποδομές ώστε να αναπτύξει αξιόλογο αριθμό επιχειρήσεων με τέτοιο αντικείμενο δραστηριότητας, όπως προαναφέρθηκε.

2.4 Μέσος κύκλος εργασιών της επιχείρησης την τελευταία τριετία

Από το σύνολο των απαντήσεων, προκύπτει ότι το μεγαλύτερο μέρος των επιχειρήσεων, που συμμετείχαν στο ερωτηματολόγιό μας, εμφανίζουν κύκλο εργασιών από 1.400.000€ έως 2.800.000€, σε ποσοστό 43,33% και αμέσως μετά από 2.800.001€ έως 4.200.000€. Βάσει της υφιστάμενης νομοθεσίας⁵, οι επιχειρήσεις που εμφανίζουν καθαρό κύκλο εργασιών μικρότερο 1.500.000€ ανήκουν στις πολύ μικρές επιχειρήσεις. Όσες επιχειρήσεις έχουν καθαρό κύκλο εργασιών από 8.000.000€ και πάνω ανήκουν στις μικρές επιχειρήσεις, με τους επιπλέον περιορισμούς να έχουν σύνολο ενεργητικού μικρότερο των

⁵ νόμος 4308/2014, μέρος του οποίου παρατίθεται στο παράρτημα 3

4.000.000€ και αριθμό εργαζομένων που δεν ξεπερνούν τον αριθμό των 50 ατόμων. Τέλος, μεσαίες χαρακτηρίζονται όσες επιχειρήσεις έχουν καθαρό κύκλο εργασιών μικρότερο των 40.000.000€ και παράλληλα το σύνολο του ενεργητικού και οι εργαζόμενοι δεν πρέπει να ξεπερνούν τα 8.000.000€ και 250 άτομα, αντίστοιχα.

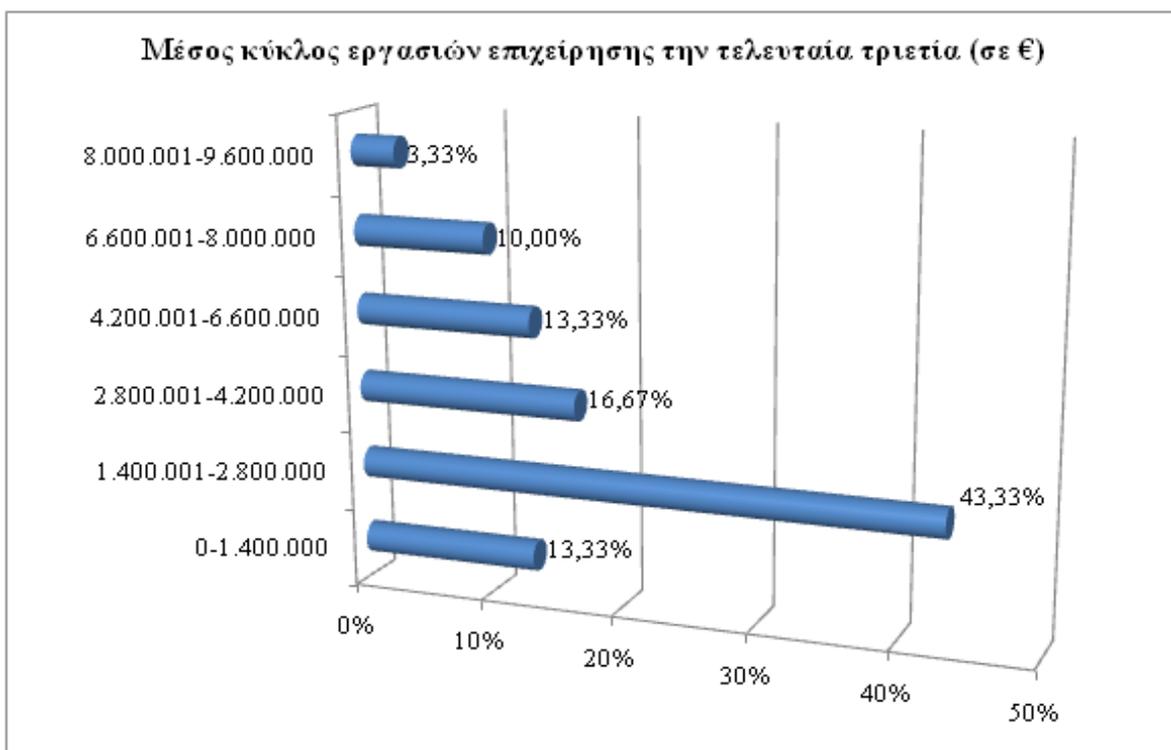
Ο σκοπός του ερωτηματολογίου μας σε αυτό το σημείο ήταν να προσδιορίσουμε τη χρησιμότητα και τον τρόπο εφαρμογής των ERP σε επιχειρήσεις που μπορούν να εκμεταλλευτούν, όσο το δυνατόν περισσότερες από τις δυνατότητες του πληροφοριακού συστήματος. Γι αυτό δόθηκε προτεραιότητα σε επιχειρήσεις με σχετικά υψηλά κεφάλαια (και κατ' επέκταση κύκλους εργασιών), οι οποίες διέθεταν μια, σχετικά, σύνθετη εσωτερική δομή λόγω αυξημένης παραγωγής. Αυτό έγινε απώτερο σκοπό να προσδιορίσουμε το βαθμό στον οποίο τα ERP, που υπάρχουν στην ελληνική αγορά σήμερα, μπορούν να ανταποκρίνονται όταν οι υφιστάμενες συνθήκες χαρακτηρίζονται από αυξημένες απαιτήσεις. Ακολουθεί ο πίνακας με τα δεδομένα των αποτελεσμάτων μας

Πίνακας 2.4 : Μέσος κύκλος εργασιών επιχείρησης την τελευταία τριετία

Μέσος κύκλος εργασιών επιχείρησης την τελευταία τριετία	Απαντήσεις	Ποσοστό
0-1.400.000	4	13,33%
1.400.001-2.800.000	13	43,33%
2.800.001-4.200.000	5	16,67%
4.200.001-6.600.000	4	13,33%
6.600.001-8.000.000	3	10,00%
8.000.001-9.600.000	1	3,33%

Βάσει των παραπάνω οι πολύ μικρές επιχειρήσεις του δείγματός μας κατέχουν ποσοστό 96,67%, ενώ μεσαίες είναι μόλις το 3,33%, κρίνοντας μόνο από τον κύκλο εργασιών τους και μόνο. Δηλαδή, λαμβάνοντας ως δεδομένο ότι τηρούνται και οι άλλες προϋποθέσεις που ορίζει η νομοθεσία που αναφέρθηκε παραπάνω. Το διάγραμμα 2.4 που ακολουθεί μας απεικονίζει σαφέστερα τα προαναφερθέντα δεδομένα του παραπάνω πίνακα 2.4.

Διάγραμμα 2.4 : Μέσος κύκλος εργασιών την τελευταία τριετία

2.5 Συνολικός αριθμός απασχολούμενων της επιχείρησης

Το συγκεκριμένο ερώτημα τέθηκε για να προσδιορίσει τον συνολικό αριθμό των απασχολούμενων εργαζόμενων στην επιχείρηση. Αποτελεί μια σημαντική πληροφορία, που ταυτόχρονα γεννά την ανάγκη αναφοράς στο σημαντικότερο πρόβλημα της ανεργίας της εποχής μας. Η οικονομική κρίση, που έχει κλυδωνίσει τις οικονομίες όλων των κρατών σε παγκόσμιο επίπεδο, έχει έρθει και στην χώρα μας εδώ και αρκετά χρόνια και τα αποτελέσματά της είναι κάτι παραπάνω από ορατά σε κάθε επιχειρηματική δραστηριότητα στο εσωτερικό της τα τελευταία 8 χρόνια περίπου.

Ένα από τα βασικά επακόλουθα της ήταν και η ανεργία, η οποία είναι λιγότερο έντονη κυρίως στους πτυχιούχους τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και όσους κατέχουν μεταπτυχιακούς τίτλους, αλλά είναι εμφανής σε συνολικό επίπεδο στη χώρα μας (iefimerida, 2016). Αυτό το

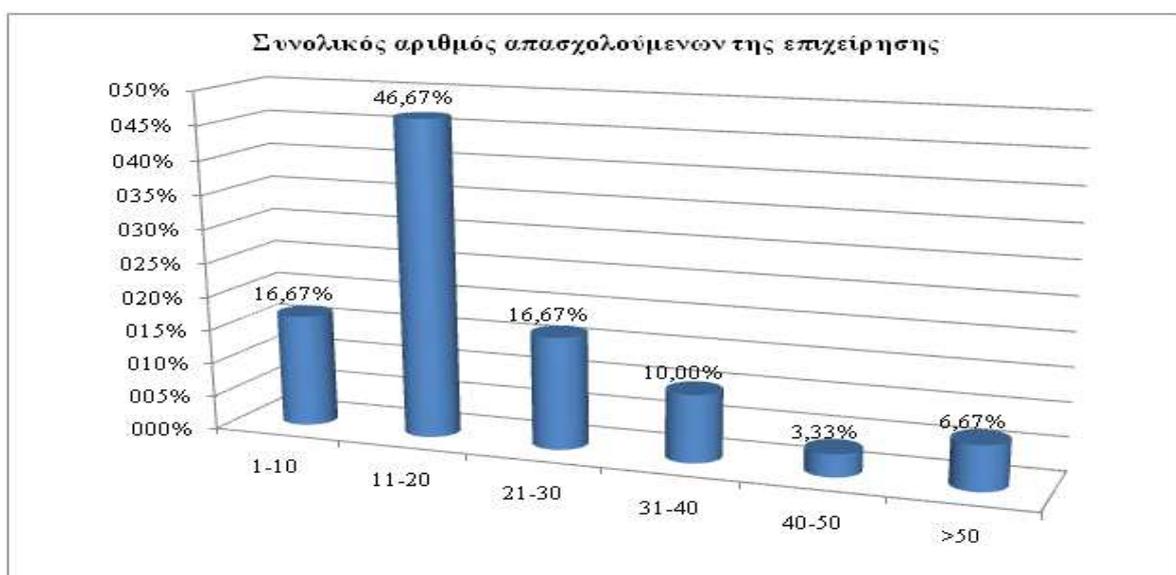
φαινόμενο επιμερίζεται σε όλες τις επιχειρήσεις της ελληνικής αγοράς, αφού αυτές αποτελούν και τη «ραχοκοκαλιά» της οικονομίας μας και κατά συνέπεια οδηγούν στο αυτονόητο συμπέρασμα ότι γίνεται χρήση του μικρότερου δυνατού αριθμού εργαζομένων, προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες της παραγωγής και ταυτόχρονα να περιοριστεί το κόστος της στο μικρότερο δυνατό βαθμό. Αυτό απεικονίζεται και στα αποτελέσματά μας στον παρακάτω πίνακα, όπου επιχειρήσεις με αρκετά μεγάλο ετήσιο τζίρο, όπως είδαμε να απεικονίζεται στα αποτελέσματα παραπάνω, έχουν μέσο αριθμό εργαζόμενων 11 έως 20 άτομα.

Πίνακας 2.5 : Συνολικός αριθμός απασχολούμενων της επιχείρησης

Συνολικός αριθμός απασχολούμενων της επιχείρησης	Απαντήσεις	Ποσοστό
1-10	5	16,67%
11-20	14	46,67%
21-30	5	16,67%
31-40	3	10,00%
40-50	1	3,33%
>50	2	6,67%

Το ακόλουθο διάγραμμα μας παρουσιάζει μια πιο ξεκάθαρη εικόνα του πίνακα 2.5 :

Διάγραμμα 2.5 : Συνολικός αριθμός απασχολούμενων στην επιχείρηση

Αναλυτικότερα, παρατηρούμε ότι η πλειονότητα των επιχειρήσεων απασχολούν από 11-20 εργαζόμενους (ποσοστό 46,67%) και στη συνέχεια ακολουθούν εταιρείες με αριθμούς υπαλλήλων από 1 έως 10 και από 21 έως 30, όπου και ισοψηφούν με ποσοστό 16,67%. Τέλος, αξίζει να επισημάνουμε ότι οι επιχειρήσεις με αριθμό υπαλλήλων άνω των 50 ατόμων κατέχουν ποσοστό 6,67%, το οποίο είναι ένα αρκετά μικρό, αλλά συνδυάζοντας τα προηγούμενα δεδομένα ανήκουν στα ΝΠΔΔ, που αναφέρθηκαν παραπάνω⁶.

2.6 Αριθμός απασχολούμενων στο λογιστήριο της επιχείρησης

Το λογιστήριο είναι αναπόσπαστο κομμάτι της κάθε επιχείρησης. Οι εργασίες που λαμβάνουν καθημερινά χώρα στο λογιστήριο κάθε εταιρείας, μπορεί να ανήκουν σε εργασίες έναρξης ή λήξης περιόδου ή εργασίες που γίνονται κατά τη διάρκεια της διαχειριστικής περιόδου. Οι εργασίες που μπορούν να εκτελούνται σε κάθε λογιστήριο είναι η καταγραφή περιουσίας, η παρακολούθηση λογαριασμών, η έκδοση/λήψη παραστατικών, παρακολούθηση και καταγραφή των συναλλαγών, ή σύνταξη ισοζυγίων και λοιπών χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η μισθοδοσία, εργασίες διεκπεραίωσης των υποχρεώσεων προς το Δημόσιο, η κοστολόγηση⁷, χρηματοοικονομικές εργασίες, η σύνταξη οικονομικών καταστάσεων και η εκτίμηση και αξιολόγηση αποτελεσμάτων. Καταλαβαίνουμε, λοιπόν, ότι πρόκειται για μια πολύ μεγάλη πηγή πληροφοριών, καταλυτική στη χάραξη επιχειρησιακής στρατηγικής και στην εκτίμηση της εικόνας της επιχείρησης, γενικά αλλά και σε ειδικότερους τομείς της. Τροφοδοτεί τη βάση δεδομένων του προγράμματος ERP της κάθε εταιρείας με ένα μεγάλο όγκο πληροφοριών και αποτελεί μια από τις βασικότερες (αν όχι τη βασικότερη) πηγή πληροφοριών για την οικονομική πορεία της επιχείρησης.

Σε κάθε επιχείρηση απασχολείται ένας αριθμός εργαζομένων, ικανών να εκτελέσουν όλες τις απαραίτητες εργασίες, καλύπτοντας τις ανάγκες της επιχείρησης. Παρατηρώντας τα αποτελέσματά μας οδηγούμαστε στο συμπέρασμα ότι η πλειονότητα των επιχειρήσεων του

⁶ αναφέρθηκε στη §2.3 Νομική μορφή επιχείρησης

⁷ στην περίπτωση μικρών επιχειρήσεων

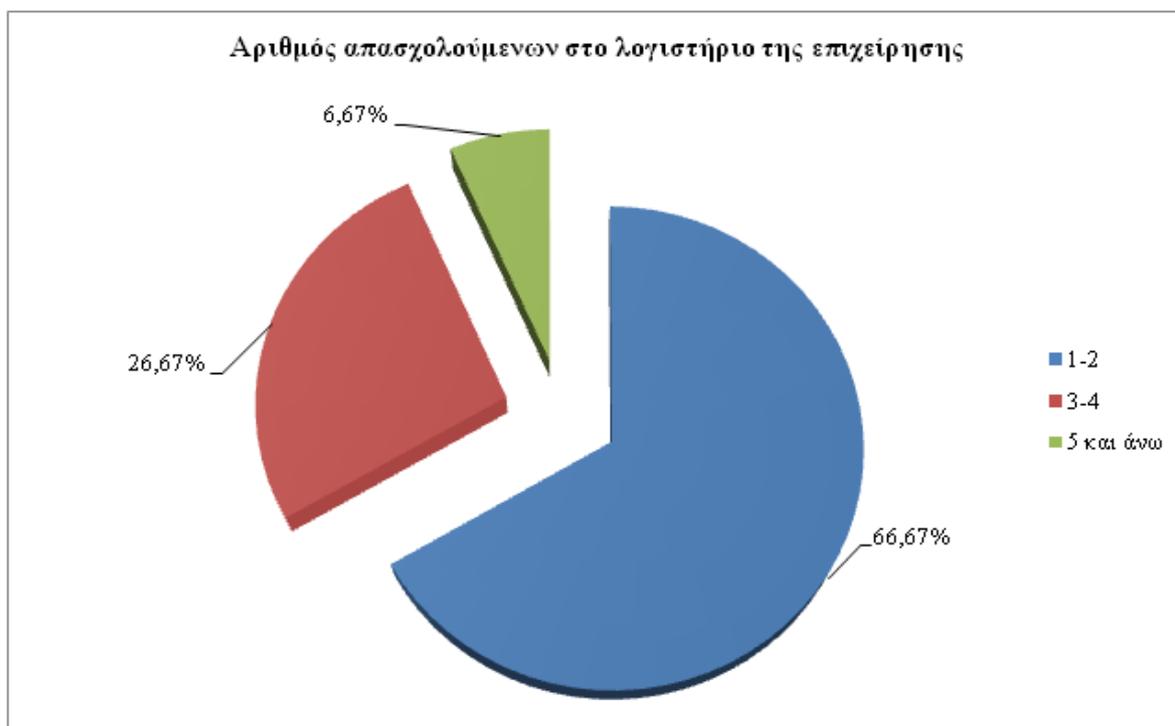
δείγματός μας απασχολεί 1 έως 2 εργαζόμενους στο λογιστήριό της (ποσοστιαία 66,67%), δηλαδή 2 στις 3 επιχειρήσεις. Κατά τη γνώμη μας ο αριθμός κρίνεται μικρός σε σχέση με τα μεγέθη των επιχειρήσεων του δείγματος και εμμέσως αναδεικνύει τον όγκο εργασίας που πρέπει να επωμιστεί ένας λογιστής σήμερα⁸. Ένα σημαντικό ποσοστό (26,67%) χρησιμοποιεί 3 έως 4 εργαζόμενους και μόνο ένα μικρό κομμάτι του δείγματος (6,67%) χρησιμοποιεί πάνω από 5. Ακολουθούν τα αναλυτικά αποτελέσματα σε πίνακα.

Πίνακας 2.6 : Αριθμός απασχολούμενων στο λογιστήριο της επιχείρησης

Αριθμός απασχολούμενων στο λογιστήριο της επιχείρησης	Απαντήσεις	Ποσοστό
1-2	20	66,67%
3-4	8	26,67%
5 και άνω	2	6,67%

Η διαγραμματική απεικόνιση του παραπάνω πίνακα 2.6 είναι η ακόλουθη

Διάγραμμα 2.6 : Αριθμός απασχολούμενων στο λογιστήριο της επιχείρησης

⁸ γεγονός που επηρεάζει και το φύλο των εργαζόμενων, όπως διαπιστώθηκε και στη §1.1 Φύλο

2.7 Πωλήσεις της επιχείρησης στο εξωτερικό, επί του συνολικού κύκλου εργασιών

Πολλές ελληνικές επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται και στην ευρωπαϊκή ή την παγκόσμια αγορά. Η Ελλάδα είναι μια χώρα κυρίως εσωστρεφής, γι' αυτό και έχει επιχειρήσεις που αναφέρονται, κυρίως, στην εσωτερική αγορά της. Η αλήθεια είναι ότι δεν περιμέναμε το δείγμα να διαψεύσει την ελληνική πραγματικότητα στον τομέα αυτό. Πράγμα που δε συνέβη, όπως διαπιστώσαμε από τα αποτελέσματά μας. Οι μετρήσεις μας καταδεικνύουν με σαφήνεια ότι οι επιχειρήσεις μας παράγουν, κατά κύριο λόγο, αγαθά για εσωτερική κατανάλωση με τις μισές, σχεδόν, επιχειρήσεις να μην έχουν καμία επιχειρηματική δραστηριότητα εκτός των συνόρων της χώρας μας. Με λίγο μικρότερες τιμές ακολουθεί ένα σημαντικό ποσοστό, που εμφανίζει μια υποτυπώδη δραστηριότητα (0,01-5% επί του κύκλου εργασιών) και στη συνέχεια με ένα μικρό ποσοστό, της τάξης του 13,33%, έχουμε επιχειρήσεις που εξάγουν ένα μέτριο ποσοστό (5-10% επί του κύκλου εργασιών). Οι επιχειρήσεις που εξάγουν σημαντικά ποσοστά (11-25% επί του κύκλου εργασιών) είναι κατέχουν συνολικά το 6,67%, ενώ καμία επιχείρηση του δείγματός μας δεν έφτασε να εξάγει ποσοστό άνω το 25% επί του κύκλου εργασιών της.

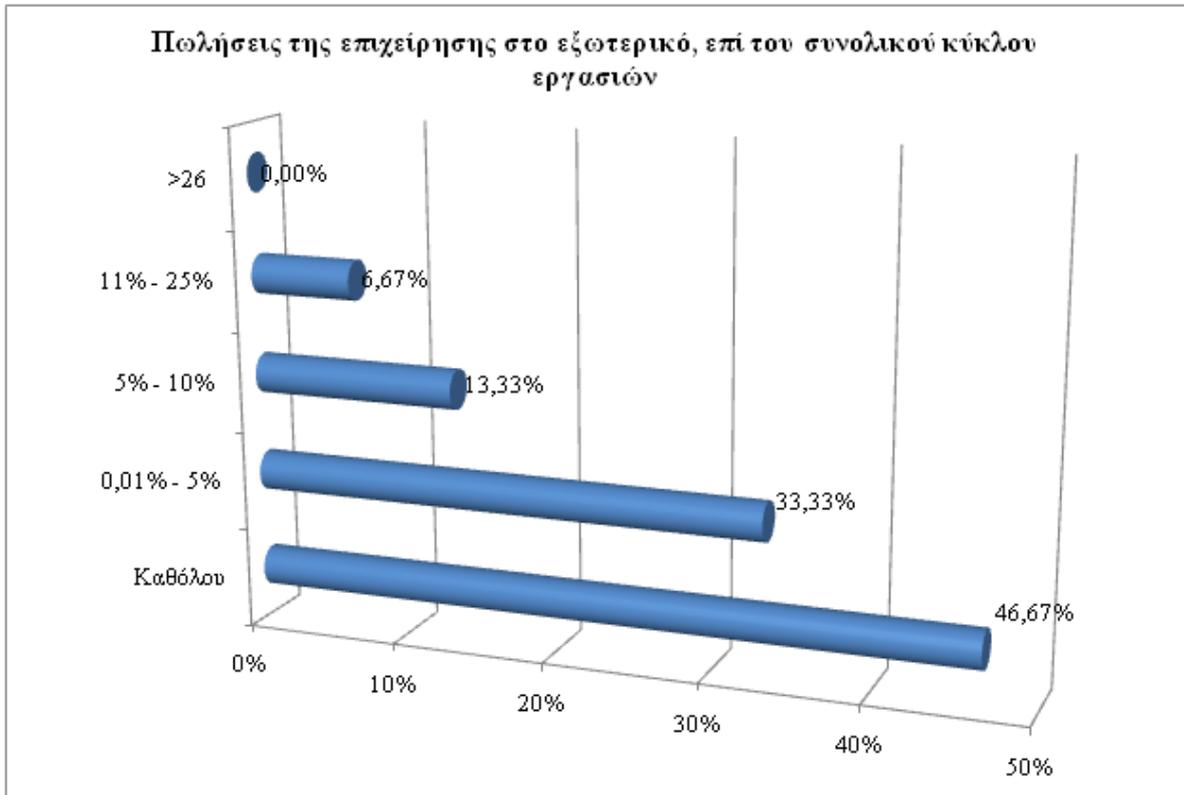
Συνολικά θα λέγαμε ότι σχεδόν οι μισές επιχειρήσεις του δείγματός μας, συγκεκριμένα τα 46,67%, δραστηριοποιούνται μόνο εντός των συνόρων της χώρας μας, ενώ το 53,33% εμφανίζει εμπορική δραστηριότητα και εκτός Ελλάδας. Ακολουθεί η διαγραμματική παρουσίαση των αποτελεσμάτων.

Πίνακας 2.7 : Πωλήσεις της επιχείρησης στο εξωτερικό, επί του συνολικού κύκλου εργασιών

Πωλήσεις της επιχείρησης στο εξωτερικό, επί του συνολικού κύκλου εργασιών	Απαντήσεις	Ποσοστό
Καθόλου	14	46,67%
0,01% - 5%	10	33,33%
5% - 10%	4	13,33%
11% - 25%	2	6,67%
>26	0	0,00%

Διαγραμματικά τα παραπάνω αποτελέσματα έχουν ως εξής:

Διάγραμμα 2.7 : Πωλήσεις της επιχείρησης στο εξωτερικό, επί του συνολικού κύκλου εργασιών

2.8 Εφαρμογή Συστήματος Πιστοποίησης Ποιότητας από την επιχείρηση

Κατά τον Εθνικό Οργανισμό Τυποποίησης (2011), προκύπτει σαφώς ότι από την εφαρμογή του προτύπου, ανεξάρτητα αν μια επιχείρηση προχωρήσει στην πιστοποίηση του ή όχι, θα έχει πολλαπλά οφέλη, όπως αναφέρονται ακολούθως:

- Η ικανοποίηση του πελάτη, γιατί η εφαρμογή προτύπου πιστοποίησης ποιότητας συμβάλλει καταλυτικά στη καλύτερη οργάνωσή της, άρα η επιχείρηση μπορεί να παράγει καλύτερο ποιοτικά προϊόν σε μειωμένη τιμή, καθώς το να

εφαρμόζει ένα Σύστημα Διαχείρισης Ποιότητας (πχ κατά ΕΛΟΤ EN ISO 9001:2000) της διασφαλίζει συνεχώς τη συμμόρφωση των προϊόντων της με προκαθορισμένα επίπεδα ποιότητας.

- Κατά ένα δεύτερο λόγο, με την εφαρμογή ενός Συστήματος Διαχείρισης Ποιότητας, η εταιρεία αποκτά αρτιότερη εσωτερική οργάνωση, αλλά και σχολαστικότερο αυτοέλεγχο στη λειτουργία της.

- Επιπλέον ανεβαίνει το κύρος της επιχείρησης, αφού η εφαρμογή προτύπου πιστοποίησης αποδεικνύει περίτρανα ότι η ποιότητα των παρεχομένων προϊόντων είναι αποτέλεσμα συστηματικών και τεκμηριωμένων διαδικασιών και όχι ένα τυχαίο αποτέλεσμα με τελικό αποτέλεσμα την αύξηση του μεριδίου αγοράς της εταιρείας.

- Η ανάπτυξη και εφαρμογή ενός Συστήματος Διαχείρισης Ποιότητας καθιερώνει διαδικασίες παρακολούθησης, μέτρησης, αλλά και συνεχούς βελτίωσης των εσωτερικών διεργασιών της επιχείρησης. Με αυτό τον τρόπο συμβάλλει στην περαιτέρω βελτίωση της επίδοσης της επιχείρησης.

- Η εφαρμογή Συστήματος Διαχείρισης Ποιότητας είναι ένα βασικό εργαλείο που αποτελεί καταλυτικό παράγοντα για την μείωση του κόστους της επιχείρησης, μέσω της συνεχούς παρακολούθησης και μέτρησης των διεργασιών.

- Η διαδικασία λήψης ορθών αποφάσεων σε μία επιχείρηση είναι αποτέλεσμα επεξεργασίας των κατάλληλων πληροφοριών. Η λειτουργία Συστήματος Διαχείρισης Ποιότητας αποτελεί σύστημα εσωτερικής πληροφόρησης και αυτοελέγχου της λειτουργίας της για όλα τα θέματα που επηρεάζουν τη διαμόρφωση της ποιότητας μέσω της τεκμηρίωσης κάθε ενέργειας. Άρα αποτελεί και μία σημαντικότερη παράμετρο για τη λήψη σωστών αποφάσεων και κατά επέκταση για τη χάραξη σωστής επιχειρησιακής στρατηγικής, αφού αυτή προϋποθέτει ένα σύνολο ορθών πληροφοριών και σωστών αποφάσεων σύμφωνα με αυτές.

- Η εφαρμογή και πιστοποίηση Συστήματος Διαχείρισης Ποιότητας αποτελεί τρόπο για την ελάττωση του αθέμιτου ανταγωνισμού από εταιρείες που διεκδικούν μερίδιο αγοράς, μέσω της παροχής χαμηλού μεν κόστους, αλλά αμφίβολης ποιότητας εμπορευμάτων.

- Σε ένα διεθνές οικονομικό περιβάλλον, που χαρακτηρίζεται από την αλλαγή νοοτροπίας των πελατών, οι οποίοι πλέον αποδίδουν μεγάλη σημασία στην ποιότητα

και στην αξιοπιστία των προϊόντων, την αλματώδη αύξηση του ανταγωνισμού, την ευκολία διακίνησης των προϊόντων ανάμεσα στις χώρες, αυξάνει συνεχώς η ανάγκη για προϊόντα και υπηρεσίες ανταγωνιστικά και διασφαλισμένα ποιοτικά. Η πιστοποίηση σύμφωνα με το διεθνές πρότυπο EN ISO 9001:2000 εξασφαλίζει την ύπαρξη και λειτουργία ενός Συστήματος Διαχείρισης Ποιότητας, το οποίο αποτελεί την καλύτερη εγγύηση για την ποιότητα των προϊόντων και είναι εφόδιο για τις επιχειρήσεις που λειτουργούν σε ανταγωνιστικό περιβάλλον.

- Τα πρότυπα της σειράς ISO 9000 έχουν καταστεί αυτοδιαδιδόμενα πρότυπα μέσω της συνεργασίας πιστοποιημένων επιχειρήσεων. Πολλές επιχειρήσεις ζητούν από τους υπεργολάβους και τους προμηθευτές τους την εφαρμογή Συστήματος Διαχείρισης Ποιότητας προκειμένου να συνεργασθούν μαζί τους, με στόχο την επίτευξη της επιθυμητής αλυσίδας ποιότητας. Επιπρόσθετα, η εφαρμογή Συστήματος Διαχείρισης Ποιότητας αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη συμμετοχή σε διαγωνισμούς και συμβασιακή απαίτηση πολλών συμβολαίων σε πολλούς κλάδους της εγχώριας, αλλά και της διεθνούς αγοράς

Έτσι, θελήσαμε να μάθουμε κατά πόσο οι εταιρείες του δείγματός μας, θέλησαν να εφαρμόσουν κάποιο Σύστημα Πιστοποίησης Ποιότητας, προκειμένου να αποκτήσουν τα πλεονεκτήματα που προσφέρει η χρήση του. Τα αποτελέσματα απεικονίζονται στον ακόλουθο πίνακα:

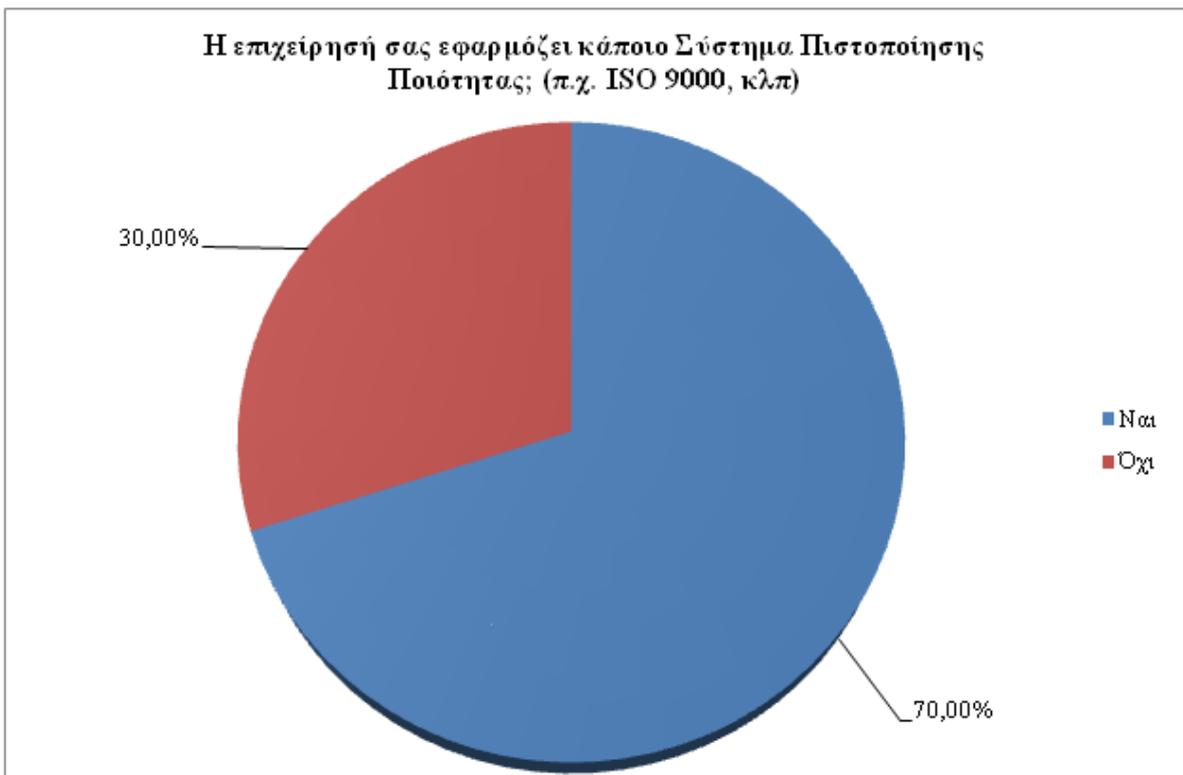
Πίνακας 2.8 : Εφαρμογή Συστήματος Πιστοποίησης Ποιότητας από την επιχείρηση

Η επιχείρησή σας εφαρμόζει κάποιο Σύστημα Πιστοποίησης Ποιότητας; (π.χ. ISO 9000, κλπ)	Απαντήσεις	Ποσοστό
Ναι	21	70,00%
Όχι	9	30,00%

Συνοπτικά θα αναφέρουμε ότι η εξασφάλιση της ποιότητας των παραγόμενων αγαθών ενός οργανισμού παρέχει ένα πλήθος ωφέλιμων αποτελεσμάτων, όπως ο βαθμός ικανοποίησης των πελατών του και συμβάλει στην καλύτερη λειτουργία του, αλλά και στη βελτίωση των παραγόμενων αγαθών (προϊόντων ή υπηρεσιών). Τα αποτελέσματα των μετρήσεών μας δείχνουν, σαφέστατα, ότι οι περισσότερες επιχειρήσεις χρησιμοποιούν

πρότυπα πιστοποίησης ποιότητας σε ποσοστό 70%. Αυτό είναι αναμενόμενο, αφού χάρις σε αυτά μπορούν να εξασφαλίζουν, εκτός των προαναφερόμενων, και υψηλότερες τιμές στην αγορά και ταυτόχρονα αποκτούν και ένα βασικό πλεονέκτημα έναντι όσων ανταγωνιστών τους δεν εφαρμόζουν κάποια αντίστοιχα συστήματα πιστοποίησης ποιότητας. Ένα άλλο κίνητρο εφαρμογής τους είναι ότι πολλά από αυτά συνδυάζονται με άλλα πρότυπα διαχείρισης, συνθέτοντας ένα ολοκληρωμένο και ενιαίο σύστημα διαχείρισης. Τα διαγραμματικά αποτελέσματα της έρευνάς μας είναι τα ακόλουθα:

Διάγραμμα 2.8 : Εφαρμογή Συστήματος Πιστοποίησης Ποιότητας από την επιχείρηση

3^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ : Σημαντικότητα των ERP στην επιχείρηση

Σε αυτή την ενότητα θα προσεγγίσουμε το κατά πόσο τα ERP προγράμματα συμβάλλουν στις διαφορετικές λειτουργίες της επιχείρησης, την κοστολόγηση και στον υπολογισμό της κερδοφορίας της επιχείρησης, καθώς και στις λογιστικές μεθόδους και στην επιχειρηματική ευφυΐα.

3.1 Σημαντικότητα ERP στις λειτουργίες της επιχείρησης

Στην παρούσα ενότητα θα προσπαθήσουμε να προσδιορίσουμε της αναγκαιότητα χρήσης των προγραμμάτων ERP στις λειτουργίες της οικονομικής μονάδας. Από τα αποτελέσματα βλέπουμε ότι οι περισσότερες επιχειρήσεις κάνουν χρήση των ERP για λειτουργίες χρηματοοικονομικής λογιστικής, κοστολόγησης και διοικητικής λογιστικής. Για ένα μεγάλο ποσοστό επιχειρήσεων το ERP είναι απαραίτητο για τις πωλήσεις, το μάρκετινγκ και την παραγωγή, ενώ παίζει σημαντικό ρόλο στη συγκρότηση και διατήρηση μητρώου παγίων, όπως και στην υπηρεσία logistics (Γκινόγλου, Ταχινάκης & Πρωτόγερος, 2004).

Επιπλέον, βλέπουμε ότι λίγη σημασία φαίνεται να έχει σε υπηρεσίες ηλεκτρονικού εμπορίου. Είναι γεγονός ότι το ηλεκτρονικό εμπόριο είναι ένας κλάδος που αναπτύσσεται γρήγορα στη χώρα μας, αλλά υπολείπεται των άλλων ανεπτυγμένων χωρών, γι' αυτό και η σύνδεσή του με τα προγράμματα ERP, παρόλο που υφίστανται σαν επιλογή, φαίνεται να είναι περιορισμένη χρήση από τις εταιρείες του δείγματός μας. Θετική είναι η συνολική εικόνα για τις λειτουργίες των προμηθειών, τα Logistics, τη διοίκηση ποιότητας και το μητρώο περιουσιακών στοιχείων, ενώ διχασμένες εμφανίζονται οι απαντήσεις για τη χρησιμότητα των πληροφοριακών συστημάτων στην εφαρμογή της μισθοδοσίας.

Επιπρόσθετα, παρατηρούμε ότι η συντριπτική πλειοψηφία των επιχειρήσεων του δείγματός μας θεωρεί απολύτως απαραίτητη την ύπαρξη ERP προγραμμάτων στη χρηματοοικονομική λογιστική. Αυτό είναι απόλυτα λογικό, λόγω της φύσης της, αφού ασχολείται με την παροχή πληροφοριών σε όλους τους ενδιαφερόμενους⁹ για τα αποτελέσματα που πέτυχε μία επιχείρηση σε μία περίοδο ή χρήση (συνήθως ένα έτος στις

⁹ Επενδυτές, μέτοχοι, πιστωτές, όπως π.χ. τράπεζες, προμηθευτές κτλ, καταναλωτές, εργαζόμενους και το κοινό.

εισηγμένες επιχειρήσεις οι περίοδοι είναι και τρίμηνο, εξάμηνο και εννεάμηνο). Δηλαδή, συνοψίζοντας, η χρήση των πληροφοριακών συστημάτων εξυπηρετεί τις πληροφοριακές ανάγκες των τρίτων ενδιαφερόμενων για την πορεία της επιχείρησης εκτός αυτής.

Ο πίνακας των αποτελεσμάτων είναι ο κάτωθι:

Πίνακας 3.1 : Σημαντικότητα των ERP στις λειτουργίες της επιχείρησης

	<i>Καθόλου απαραίτητο</i>	<i>Λίγο</i>	<i>Αρκετά</i>	<i>Πολύ</i>	<i>Απολύτως απαραίτητο</i>	<i>Σύνολο</i>
Χρηματοοικονομική Λογιστική	0	0	3	6	21	30
Κοστολόγηση & διοικητική λογιστική	0	1	2	8	19	30
Πωλήσεις	0	1	7	10	12	30
Μάρκετινγκ	2	4	6	7	11	30
Ηλεκτρονικό Εμπόριο	9	8	6	6	1	30
Προμήθειες (Αποθέματα – Αγορές)	4	5	9	4	8	30
Logistics	7	4	5	12	2	30
Μισθοδοσία	1	8	12	4	5	30
Παραγωγή	6	5	1	8	10	30
Διοίκηση Ποιότητας	4	10	5	9	2	30
Μητρώο Περιουσιακών Στοιχείων (Βιβλίο Παγίων)	1	0	10	12	7	30
Σύνολο(%)	10,30	13,94	20,00	26,06	29,70	100,00

Σε αντίθεση με την χρηματοοικονομική λογιστική, που στοχεύει στην εξωστρέφεια των πληροφοριών, η διοικητική λογιστική ασχολείται με τις πληροφοριακές ανάγκες εντός της επιχείρησης. Στον πιο ευρύ κλάδο της διοικητικής λογιστικής ανάγεται και η λογιστική κόστους, η οποία είναι επίσης γνωστή και σαν κοστολόγηση ή αναλυτική λογιστική (Βενιέρης, 2005). Εδώ, λοιπόν, κατανοούμε και τον λόγο όπου, στο δείγμα μας, θεωρείται απαραίτητη η ύπαρξη πληροφοριακού συστήματος. Τόσο η χρηματοοικονομική, όσο και η διοικητική λογιστική απαιτούν μεγάλη συγκέντρωση πληροφοριών και κατόπιν επεξεργασία αυτών. Οι στόχοι αυτοί δεν είναι εύκολοι, υπολογίζοντας τη συνεχή ροή και τον καθημερινό όγκο δεδομένων, που προκύπτουν κατά τη λειτουργία κάθε σύγχρονης επιχείρησης και

προκειμένου να επιτευχθούν, είναι εξαιρετικά σημαντικό οι πληροφορίες να είναι ακριβείς και σωστά δομημένες.

Επιπλέον, οι τομείς της παραγωγής, των πωλήσεων και του marketing φαίνονται να ευνοούνται από την ύπαρξη ERP προγραμμάτων. Το marketing, αποτελεί μια οργανωμένη προσπάθεια μιας οικονομικής μονάδας να ικανοποιήσει τις ανάγκες και τις επιθυμίες των καταναλωτών, με ταυτόχρονη επίτευξη των στόχων της επιχείρησης. Τα στελέχη του marketing της επιχείρησης κάνουν προσπάθεια να δημιουργήσουν μια μακροχρόνια σχέση με τους πελάτες της επιχείρησης προσφέροντας υψηλότερη αξία στα προϊόντα τους από τα αντίστοιχα του ανταγωνισμού. Έτσι επιτυγχάνεται ένα ανταγωνιστικό πλεονέκτημα των προϊόντων της επιχείρησης έναντι του ανταγωνισμού. Άρα το τμήμα του marketing συνδέεται με όλη την παραγωγική διαδικασία, συμπεριλαμβανομένης της παραγωγής και των πωλήσεων. Δηλαδή, η σωστή εφαρμογή του marketing απαιτεί πληροφορίες από όλα σχεδόν τα διαφορετικά τμήματα της επιχείρησης, προκειμένου να καθορίσει τις ιδιότητες και την τιμή του προϊόντος, τον τρόπο διανομής του, την προώθησή του κ.α. (Τζωρτζάκης & Τζωρτζάκη, 2008). Μια πλούσια βάση δεδομένων, που προέρχονται από τα διαφορετικά τμήματα της επιχείρησης, υπάρχει ήδη στα ERP προγράμματα. Έτσι θεωρείται αυτονόητο ότι οι περισσότερες απαντήσεις του ερωτηματολογίου μας θα προσδιόριζαν τουλάχιστον ως θετική την ύπαρξη των πληροφοριακών συστημάτων στις προαναφερθείσες διαδικασίες.

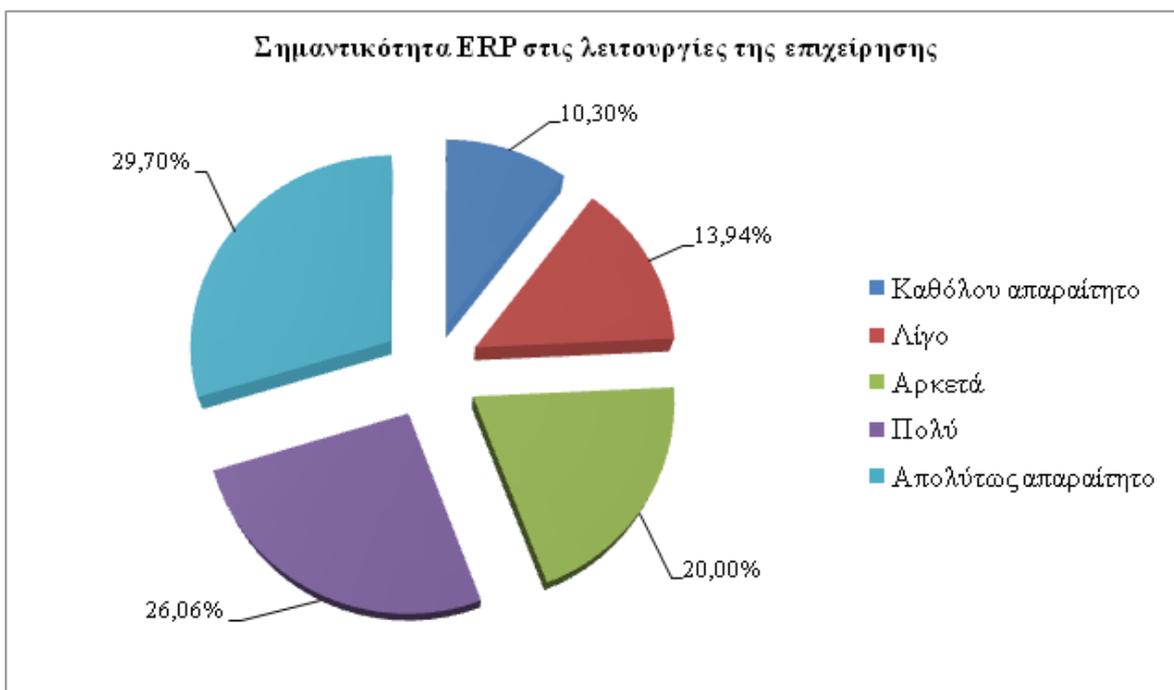
Ακολούθως, παρατηρούμε ότι οι προμήθειες, τα Logistics, τη διοίκηση ποιότητας και το μητρώο περιουσιακών στοιχείων επωφελούνται από την ύπαρξη των πληροφοριακών συστημάτων, βάσει των απαντήσεων του ερωτηματολογίου μας. Αυτό ήταν αναμενόμενο, αφού συνδέονται μεταξύ τους με άλλες λειτουργίες της επιχείρησης και μπορούν να αντλήσουν στοιχεία από τη βάση δεδομένων του ERP προγράμματος. Η διαφορά στις απαντήσεις αποδίδεται κυρίως στη διαφορετικότητα στη λειτουργία της κάθε επιχείρησης καθώς και στη βαρύτητα της κάθε μιας από τις προαναφερθείσες λειτουργίες στο σύνολο της λειτουργίας της.

Από την άλλη πλευρά παρατηρούμε μια πιθανόν αρνητική γνώμη για τη συμβολή των ERP προγραμμάτων στον τομέα της μισθοδοσίας. Αυτό, κατά τη γνώμη μας, οφείλεται στο ότι πολλές από τις σύγχρονες οικονομικές μονάδες χρησιμοποιούν ανεξάρτητες λύσεις για την παρακολούθηση της μισθοδοσίας. Ο λόγος είναι ότι οι μεταβολές στη μισθοδοσία είναι

συνεχείς και οι αναβαθμίσεις των προγραμμάτων μισθοδοσίας, προκειμένου να μπορούν να ανταποκριθούν στο ρόλο τους, είναι άμεσες και συχνές. Έτσι μια ανεξάρτητη, εξειδικευμένη, λύση είναι μονόδρομος και σαφώς πιο εύλικτη λύση στις συχνές αλλαγές ή σε επιχειρήσεις με αρκετούς υπαλλήλους και με διαφορετικού είδους συμβάσεις εργασίας.

Τέλος, προσπαθώντας να δώσουμε μια πιο γενική εικόνα των αποτελεσμάτων, ακολουθεί διαγραμματική απεικόνιση, όπου βλέπουμε ξεκάθαρα ότι στο σύνολο των λειτουργιών της επιχείρησης, τα ERP διαδραματίζουν ένα πολύ σημαντικό ρόλο. Ένα σχετικά μικρό ποσοστό (10,30%) απαντήσεων υποστηρίζει ότι σε κάποιες λειτουργίες δεν γίνεται χρήση των ERP, ενώ παρόμοια είναι και η εικόνα των απαντήσεων που δηλώνουν ότι τα ERP χρειάζονται λίγο στις βασικές τους λειτουργίες. Οι απαντήσεις που υποστηρίζουν ότι τα ERP χρειάζονται από αρκετά έως πολύ στις βασικές λειτουργίες της επιχείρησης καλύπτουν ένα πολύ μεγάλο ποσοστό, της τάξης του 75,76%. Εδώ θα πρέπει να αναφέρουμε ότι κάποιες από τις βασικές λειτουργίες που αναφέρονται στον παραπάνω πίνακα εξαρτώνται και από τη μορφή ή το αντικείμενο κύριας δραστηριότητας της επιχείρησης, οπότε είναι λογικό όσες επιχειρήσεις δεν είχαν κάποιες από τις παραπάνω βασικές λειτουργίες να απάντησαν ότι δε χρησιμοποιούν καθόλου τα ERP για τις συγκεκριμένες λειτουργίες.

Διάγραμμα 3.1 : Σημαντικότητα των ERP στις λειτουργίες της επιχείρησης

Με μια πιο αναλυτική οπτική στα αποτελέσματα, που απεικονίζονται στο παραπάνω διάγραμμα 3.1, παρατηρούμε ότι σε ποσοστιαίο επίπεδο, οι θετικές απαντήσεις είναι περισσότερες από τις αρνητικές. Βλέπουμε, δηλαδή, ότι οι απαντήσεις που χαρακτηρίζουν πολύ ή απολύτως απαραίτητη τη συμβολή των ERP στις λειτουργίες της επιχείρησης, αποτελούν και τη πλειοψηφία, με ποσοστό 55,76% (επιμέρους ποσοστά 26,06% και 29,70% αντίστοιχα). Συμπερασματικά, αυτό σημαίνει ότι στο σύνολο των ερωτηθέντων υπάρχει η γενική πεποίθηση ότι η σημαντικότητα των προγραμμάτων ERP είναι σε υψηλά επίπεδα στις λειτουργίες των σημερινών επιχειρήσεων.

3.2 Σημαντικότητα ERP στην κοστολόγηση και στον υπολογισμό της κερδοφορίας της επιχείρησης

Αναμφισβήτητα, μια από τις πιο σημαντικές λειτουργίες μιας επιχείρησης είναι η κοστολόγηση. Είναι μια διαδικασία, η οποία εφαρμόζεται σε διάφορα στάδια της παραγωγής και αφορά τη συλλογή, καταγραφή ταξινόμηση, ανάλυση, ανακεφαλαίωση, κατανομή και αξιολόγηση των διαφορετικών τρόπων δράσης και τον έλεγχο του κόστους. Αποτελεί ένα μέρος από ένα ολόκληρο κλάδο δραστηριότητας της λογιστικής, που ονομάζεται αναλυτική λογιστική ή λογιστική κόστους¹⁰ και είναι ανεξάρτητος από την γενική λογιστική, βάσει της αρχής της αυτονομίας (Βενιέρης, 2005).

Το κόστος, λοιπόν, είναι ο βασικότερος παράγοντας για την ερμηνεία και την ανάλυση για τη λήψη αποφάσεων, που αφορούν την ανάλυση του κόστους λειτουργίας, τον προγραμματισμό, τον προϋπολογισμό και τον έλεγχο της επιχείρησης.

Είναι γεγονός όμως ότι, τόσο η χρηματοοικονομική, όσο και η λογιστική κόστους χρησιμοποιούν μία ενιαία βάση δεδομένων, η οποία περιέχει όλα τα λογιστικά γεγονότα που λαμβάνουν χώρα καθημερινά σε μία οικονομική μονάδα. Αυτό που τις διαφοροποιεί είναι η επεξεργασία των δεδομένων αυτών και η εξαγωγή της πληροφορίας, που συμβαίνει σε δευτερογενές επίπεδο. Στην περίπτωση της χρηματοοικονομικής λογιστικής αναφερόμαστε σε

¹⁰ Σε παλιότερη βιβλιογραφία αναφέρονταν και ως βιομηχανική λογιστική

πληροφορίες που αφορούν ενδιαφερόμενους που βρίσκονται εκτός της επιχείρησης, ενώ στη λογιστική κόστους οι πληροφορίες μένουν αποκλειστικά στα αρμόδια στελέχη εντός αυτής. Πέραν αυτού, η λογιστική κόστους προβαίνει σε μεγαλύτερη ανάλυση των λογιστικών γεγονότων της οικονομικής μονάδας και περιλαμβάνει μόνο εκείνα που επηρεάζουν τα αποτελέσματά της, δηλαδή τα έσοδα και τα έξοδα. Το ότι υπάρχει μια κοινή βάση με τη χρηματοοικονομική λογιστική, καθιστά πολύ εύκολη την παρακολούθησή της μέσω των Συστημάτων Ενδοεπιχειρησιακού Σχεδιασμού (Laudon & Laudon, 2011).

Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 3.2 : Σημαντικότητα των ERP στην κοστολόγηση και υπολογισμό κερδοφορίας της επιχείρησης

	<i>Μη χρήση αυτής της λογιστικής μεθόδου</i>	<i>Καθόλου απαραίτητο</i>	<i>Λίγο</i>	<i>Αρκετά</i>	<i>Πολύ</i>	<i>Απολύτως απαραίτητο</i>	<i>Σύνολο</i>
Ανάλυση σταθερού κόστους	0	0	0	6	14	10	30
Ανάλυση μεταβλητού κόστους	1	0	0	7	10	12	30
Κόστος ανά μονάδα (τελικά προϊόντα)	2	0		4	16	8	30
Κόστος ανά μονάδα (ημιτελή προϊόντα)	12	1	3	1	10	3	30
Κόστος ανά δραστηριότητα	0	2	2	9	8	9	30
Κόστος ανά εντολή παραγωγής	3	3	1	9	13	1	30
Συνολικό κόστος παραγωγής (συμπεριλαμβανομένης της διοίκησης, πωλήσεων, μάρκετινγκ, και τη χρηματοδότηση των γενικών εξόδων), και υπολογισμού της καθαρής αξίας	1	0	1	1	4	23	30

(συνέχεια του Πίνακα 3.2 στην επόμενη σελίδα)

(συνέχεια του Πίνακα 3.2 από προηγούμενη σελίδα)

	<i>Μη χρήση αυτής της λογιστικής μεθόδου</i>	<i>Καθόλου απαραίτητο</i>	<i>Λίγο</i>	<i>Αρκετά</i>	<i>Πολύ</i>	<i>Απολύτως απαραίτητο</i>	<i>Σύνολο</i>
Κόστος εργασίας	0	0	0	9	12	9	30
Κόστος τέλους περιόδου	0	0	1	3	9	17	30
Κοστολόγηση Κύκλου Ζωής	1		6	8	9	6	30
Ανάλυση άμεσου κόστους	0	1	0	1	14	14	30
Ανάλυση έμμεσου κόστους	0	1	0	11	9	9	30
Οριακή Κοστολόγηση	1	0	3	7	15	4	30
Πλήρης Κοστολόγηση	1	0	0	8	7	14	30
Ταυτόχρονη κοστολόγηση	1	0	3	3	14	9	30
Προκαταρκτική κοστολόγηση	3	1	7	6	5	8	30
Κοστολόγηση βάσει στόχων	1	4	6	1	11	7	30
Πρότυπο κόστος	1	3	0	5	6	15	30
Πρότυπη κοστολόγηση με βάση το σχέδιο πωλήσεων	1	3	1	8	13	4	30
Πρότυπο κόστος αγορών με βάση το ιστορικό κόστος	1	2	4	10	8	5	30
Σχεδιασμός κόστους	0	1	4	2	16	7	30
Υποθετικά σενάρια Κόστους	1	1	6	5	11	6	30
Πολλαπλά σενάρια κόστους	1	3	8	1	12	5	30
Υπολογισμός γενικών εξόδων	0	0	4	8	14	4	30

(συνέχεια του Πίνακα 3.2 στην επόμενη σελίδα)

(συνέχεια του Πίνακα 3.2 από την προηγούμενη σελίδα)

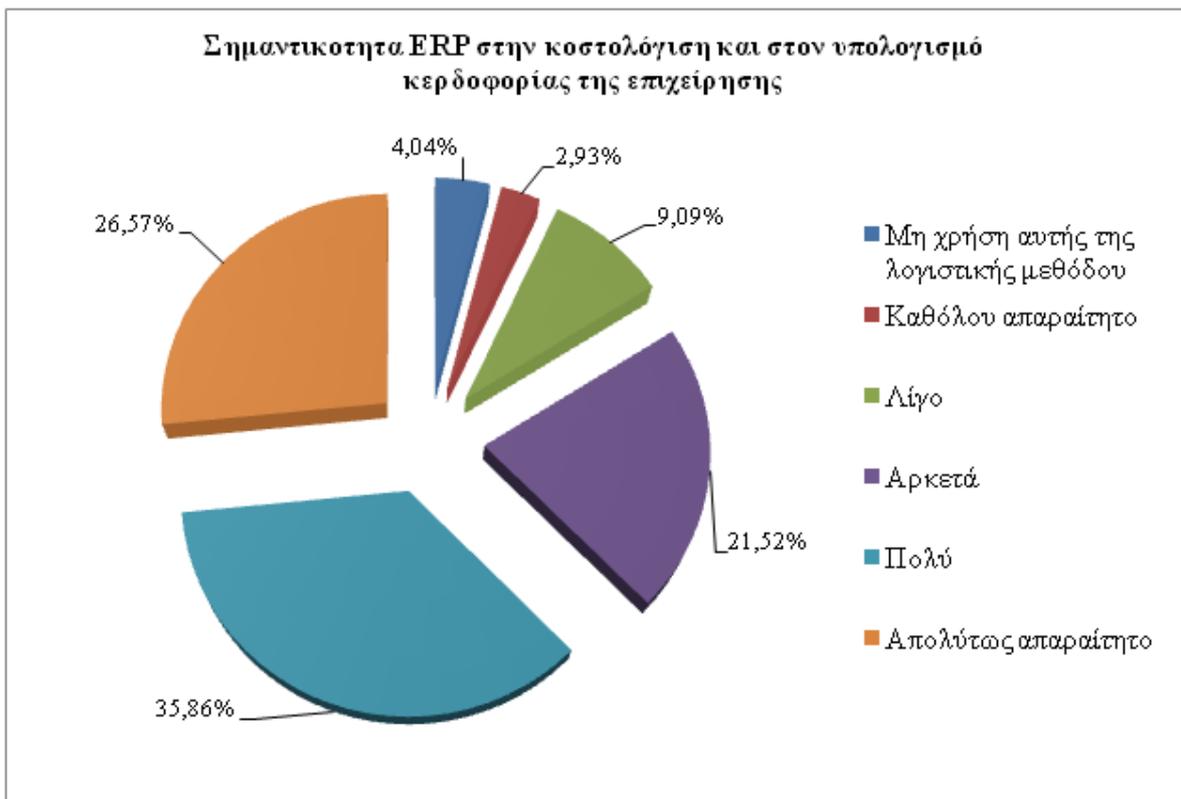
	<i>Μη χρήση αυτής της λογιστικής μεθόδου</i>	<i>Καθόλου απαραίτητο</i>	<i>Λίγο</i>	<i>Αρκετά</i>	<i>Πολύ</i>	<i>Απολύτως απαραίτητο</i>	<i>Σύνολο</i>
Κατανομή των γενικών εξόδων σε κέντρα ευθύνης	2	1	4	5	15	3	30
Κατανομή των γενικών εξόδων παραγωγής στα προϊόντα/υπηρεσίες	2	0	4	8	13	3	30
Κατανομή των γενικών εξόδων της διοίκησης στα προϊόντα/υπηρεσίες	1	0	3	11	12	3	30
Κατανομή των γενικών εξόδων πωλήσεων και μάρκετινγκ στα προϊόντα/υπηρεσίες	1	0	3	11	8	7	30
Κέντρα Κόστους	0	1	5	9	7	8	30
Κέντρα κέρδους	1	0	4	7	9	9	30
Ανάλυση κερδοφορίας ανά προϊόν	1	0	2	11	6	10	30
Ανάλυση κερδοφορίας ανά δραστηριότητα/τομέα	0	0	1	8	17	4	30
Ανάλυση κερδοφορίας ανά πελάτη	0	1	4	10	8	7	30
Σύνολο	40	29	90	213	355	263	990
Σύνολο %	4,04	2,93	9,09	21,52	35,86	26,57	100,00

Από τον παραπάνω πίνακα 3.2 των απαντήσεων της έρευνάς μας, εντοπίζουμε ότι σε πολλούς τομείς οι επιχειρήσεις χρησιμοποιούν τα πληροφοριακά συστήματα, προκειμένου να εξάγουν τα σωστά συμπεράσματα για την σωστή εφαρμογή της λογιστικής κόστους. Ξεχωρίζουν ιδιαίτερα ο προσδιορισμός, μέσω ERP, του συνολικού κόστους παραγωγής, του

κόστους τέλους περιόδου, της ανάλυσης άμεσου και έμμεσου κόστους, της πλήρους κοστολόγησης, της κοστολόγησης βάσει στόχων, των σεναρίων κόστους και ο γενικότερος σχεδιασμός του κόστους. Επίσης ιδιαίτερη μνεία θα πρέπει να γίνει και για τη χρήση των πληροφοριακών συστημάτων στο πρωτογενή διαχωρισμό του κόστους σε σταθερό και μεταβλητό.

Το παρακάτω διάγραμμα 3.2 μας παρουσιάζει τη συνολική και σαφώς πιο περιληπτική, εικόνα της σημαντικότητας των ERP στην κοστολόγηση και στον υπολογισμό κερδοφορίας της επιχείρησης, ποσοστιαία, βάσει των αποτελεσμάτων που αντιστοιχούν στην κάθε απάντηση των ερωτηθέντων.

Διάγραμμα 3.2 : Σημαντικότητα των ERP στην κοστολόγηση και υπολογισμό κερδοφορίας της επιχείρησης

Εδώ παρατηρούμε ότι οι θετικές απαντήσεις είναι πολύ περισσότερες. Τα επιμέρους ποσοστά των απαντήσεων που θεωρούν ότι η χρήση των ERP είναι πολύ ή απολύτως χρήσιμη στη κοστολόγηση και στον υπολογισμό της κερδοφορίας της επιχείρησης είναι 35,86% και

26,57%, διαμορφώνοντας μια συνολική εικόνα με ποσοστό 62,43%. Άρα η διαγραμματική απεικόνιση δείχνει μια πιο ξεκάθαρη εικόνα, η οποία παρουσιάζει με σαφήνεια ότι τα ERP προγράμματα αποτελούν ένα πολύ δυνατό εργαλείο, όταν πρόκειται να χρησιμοποιηθούν, τόσο για την κοστολόγηση, όσο και για τον υπολογισμό της κερδοφορίας της επιχείρησης, σύμφωνα με τις απαντήσεις που λάβαμε από τους ερωτηθέντες.

Συμπερασματικά, βλέπουμε, ότι τα ERP προγράμματα αποτελούν ένα πολύ ισχυρό και βασικότατο εργαλείο για την εφαρμογή της λογιστικής κόστους και χρησιμοποιούνται εκτενέστατα από τις σημερινές επιχειρήσεις. Οι διαφορετικές απαντήσεις οφείλονται στη διαφορετική φύση των οικονομικών οντοτήτων του δείγματός μας και όχι στο ότι υπάρχουν αμφιβολίες για τη χρησιμότητα των ERP στον υπολογισμό του κόστους.

3.3 Σημαντικότητα ERP στις λογιστικές μεθόδους και επιχειρηματική ευφυΐα

Στο σημείο αυτό, ο στόχος είναι να εντοπίσουμε το κατά πόσο το λογισμικό ERP, που χρησιμοποιεί η κάθε επιχείρηση της έρευνάς μας, μπορεί να ανταποκριθεί στις διάφορες λογιστικές μεθόδους, αλλά και στον τομέα της επιχειρηματικής ευφυΐας.

Οι λογιστικές μέθοδοι περιλαμβάνουν αυτοματισμούς ενημέρωσης λογιστικών καταστάσεων, ενώ το σύνολό τους συμβάλει στη δημιουργία χρηματοοικονομικών καταστάσεων, οι οποίες είναι χρήσιμες για τη διαδικασία επιχειρηματικών αποφάσεων. Δηλαδή, στην παρούσα ενότητα, εξετάζεται η ικανότητα του ERP της επιχείρησης, να περιλαμβάνει το απαραίτητο σύνολο μεθόδων ανάλυσης και την τεχνολογία, ώστε να μπορεί να αναλύει τα διαθέσιμα δεδομένα και να εξάγει χρήσιμες πληροφορίες από αυτά με τελικό στόχο να μπορεί να υποστηρίξει τη διαδικασία λήψης επιχειρηματικών αποφάσεων.

Φυσικά, η επιχειρηματική ευφυΐα δεν είναι μόνο αυτό. Απαιτεί ικανότητα και στρατηγική από τον ανθρώπινο παράγοντα, αλλά λόγω του δυναμικού περιβάλλοντος της αγοράς και ειδικότερα των συνθηκών της παγκόσμιας ύφεσης της οικονομίας, οι πληροφορίες είναι απαραίτητες και η ροή τους πρέπει να γίνεται σε συνεχή ρυθμό, ώστε να παρουσιάζουν όσο το δυνατό πληρέστερη εικόνα της θέσης της επιχείρησης στην αγορά και της

ανταπόκρισης των καταναλωτών στο αγαθό που παράγει η επιχείρηση (Κύρκος, 2015). Αυτό είναι ένα δύσκολο επίτευγμα, καθώς εξαρτάται από πολλές παραμέτρους.

Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται ακολούθως στον πίνακα 3.3 :

Πίνακας 3.3 : Σημαντικότητα των ERP στις λογιστικές μεθόδους και επιχειρηματική ευφυΐα

	<i>Μη χρήση αυτής της λογιστικής μεθόδου</i>	<i>Καθόλου απαραίτητ ο</i>	<i>Λίγο</i>	<i>Αρκετ ά</i>	<i>Πολύ</i>	<i>Απολύτως απαραίτητ ο</i>	<i>Σύνολο</i>
Αυτόματη ενημέρωση λογιστικών καταστάσεων	0	2	2	4	13	9	30
Αυτόματη ενημέρωση απογραφής	0	3	3	6	9	9	30
Αυτόματη ενημέρωση αποτίμησης	0	3	1	7	8	11	30
Αυτόματη ενημέρωση αποσβέσεων	0	1		12	7	10	30
Δημιουργία Κύριου Προϋπολογισμού	0	0	3	8	14	5	30
Δημιουργία Προϋπολογισμού Ταμειακών Ροών	0	0	0	3	18	9	30
Δημιουργία Προϋπολογισμού Κεφαλαιουχικών Δαπανών	0	1	1	7	19	2	30
Ανάλυση Χρηματοοικονομικών Δεικτών	1	0	1	11	14	3	30
Ανάλυση Μη Χρηματοοικονομικών Δεικτών	1	0	8	11	8	2	30
Μέθοδοι αποτίμησης	0	1	0	10	14	5	30

(συνέχεια του Πίνακα 3.3 στην επόμενη σελίδα)

(συνέχεια του Πίνακα 3.3 από την προηγούμενη σελίδα)

	<i>Μη χρήση αυτής της λογιστικής μεθόδου</i>	<i>Καθόλου απαραίτητ ο</i>	<i>Λίγο</i>	<i>Αρκετ ά</i>	<i>Πολύ</i>	<i>Απολύτως απαραίτητ ο</i>	<i>Σύνολο</i>
Συγκριτική Αξιολόγηση	1	0	4	14	8	3	30
Υπολογισμός διακυμάνσεων	1	3	7	6	10	3	30
Εσωτερικός Έλεγχος	1	3	2	6	12	6	30
Βραδύτητα του συστήματος υποβολής εκθέσεων/αναφορών	0	1	1	12	10	6	30
Ευελιξία του συστήματος υποβολής εκθέσεων/αναφορών	0	0	0	12	8	10	30
Ακρίβεια του συστήματος υποβολής εκθέσεων/αναφορών	0	0	0	5	6	19	30
Αξιοπιστία του συστήματος υποβολής εκθέσεων/αναφορών	0	0	0	5	6	19	30
Συνεργασία με συστήματα επιχειρηματικής ευφυΐας	1	4	1	12	6	6	30
Σύνολο	6	22	34	151	190	137	540
Σύνολο %	1,11	4,07	6,30	27,96	35,19	25,37	100,00

Αναλυτικότερα παρατηρούμε ότι οι περισσότερες επιχειρήσεις θεωρούν σημαντικό το ERP πρόγραμμα να τους δίνει την απαραίτητη ευελιξία, παρουσιάζοντας όσο το δυνατό περισσότερες πληροφορίες που υποστηρίζουν την επιχειρηματική ευφυΐα. Μικρότερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η δυνατότητα ανάλυσης μη χρηματοοικονομικών δεικτών, αφού οι

χρηματοοικονομικοί αριθμοδείκτες καλύπτουν το μεγαλύτερο μέρος των αναγκών πληροφόρησης αντλώντας στοιχεία άμεσα από τη βάση δεδομένων. Επιπλέον, είναι λογιστικής προέλευσης και εξετάζουν την προηγούμενη, τωρινή και προβλεπόμενη χρηματοοικονομική κατάσταση μιας επιχείρησης, όπως και την απόδοσή της. Έτσι σε συνδυασμό με τους αντίστοιχους χρηματοοικονομικούς δείκτες του ίδιου κλάδου επιχειρήσεων, διαχρονικά, δίνουν μια πολύ σημαντική και πλήρη πληροφόρηση.

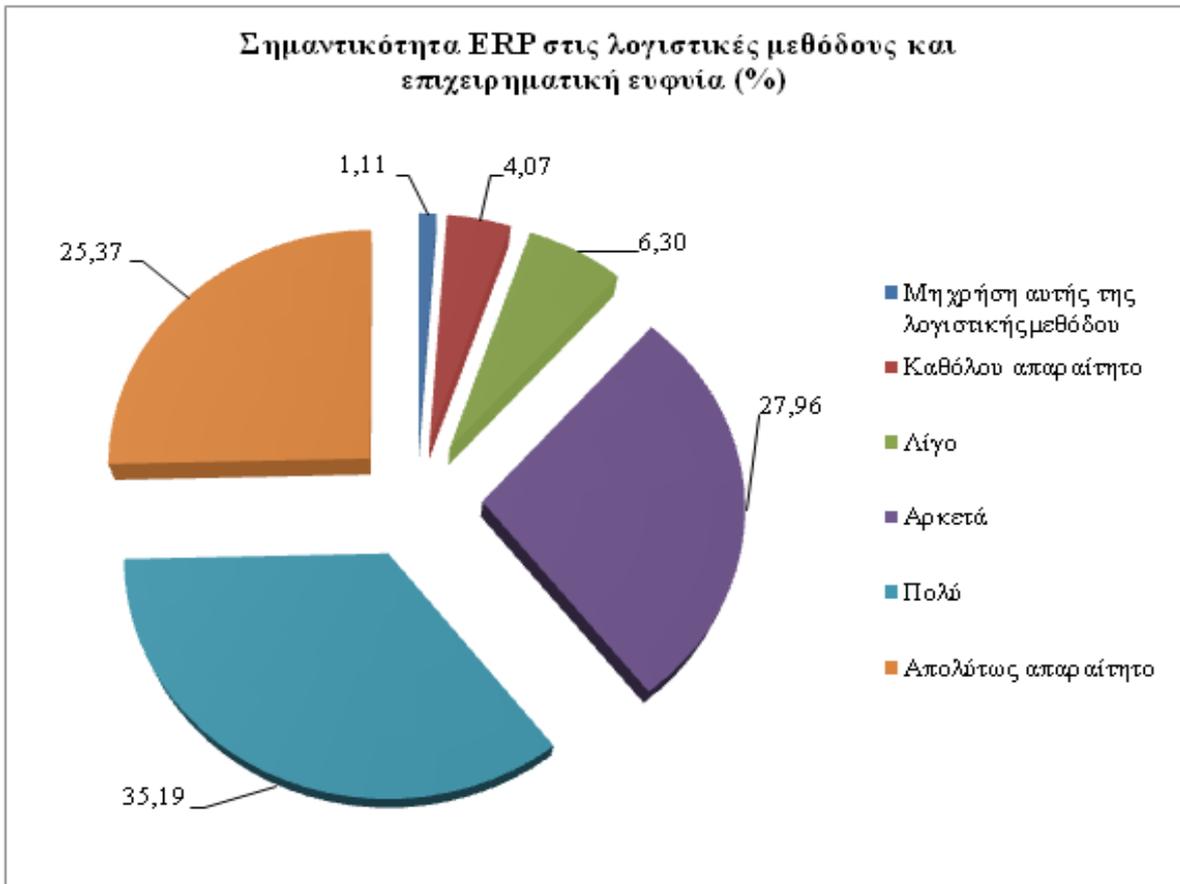
Ακόμα, ιδιαίτερη σημασία δίνεται στη δημιουργία προϋπολογισμού ταμειακών ροών, λόγω και της τωρινής, κρίσιμης, κατάστασης που μαστίζει την χώρα μας οι ταμειακές ροές (cash flow) είναι πάρα πολύ σημαντικές. Αναλογιζόμενοι και την έλλειψη ρευστότητας στην ελληνική αγορά, καταλήγουμε ότι αποτελούν ίσως και τη σημαντικότερη παράμετρο που θα πρέπει να λαμβάνουν σοβαρά υπόψη οι επιχειρήσεις σήμερα. Άρα, κάθε άλλο παρά έκπληξη αποτελεί η επιλογή των επιχειρήσεων του δείγματός μας ως μια σημαντική παράμετρο, που πρέπει να παρέχεται από κάθε σύγχρονο πληροφοριακό σύστημα.

Επίσης, ιδιαίτερη μνεία θα πρέπει να γίνει και στην ευελιξία, την ακρίβεια και αξιοπιστία των αναφορών και των εκθέσεων που θα πρέπει να παρέχει ένα ERP, σύμφωνα με τις απαντήσεις του ερωτηματολογίου μας. Παρόλο που μπορεί να φαντάζουν αυτονόητα, είναι αποτέλεσμα σωστού σχεδιασμού και σωστής λειτουργίας από το ίδιο το ERP. Είναι γεγονός ότι η αυξημένη πολυπλοκότητα των σύγχρονων προγραμμάτων του είδους έχουν εισάγει πολλές παραμέτρους λειτουργίας, γεγονός που δημιουργεί και περισσότερες πιθανότητες μη σωστής λειτουργίας, λόγω του πλήθους των παραμέτρων αυτών. Δηλαδή, η αυξημένη πολυπλοκότητα ενός συστήματος, αυξάνει και τις πιθανότητες λάθους στο σύστημα αυτό. Παρ' όλα αυτά δεν τίθεται υπό αμφισβήτηση ότι το ERP πρόγραμμα θα πρέπει να λειτουργεί, κατά το ανθρώπινο δυνατό, σωστά και να συνδυάζει όλα τα διαφορετικά τμήματα της επιχείρησης που αλληλεπιδρούν με αυτό λειτουργώντας ως μία οντότητα.

Η διαγραμματική απεικόνιση παρουσιάζει μια πιο σαφή εικόνα και δηλώνει, πέρα από κάθε αμφιβολία, ότι οι λογιστικές μέθοδοι και η επιχειρηματική ευφυΐα είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με τα πληροφοριακά συστήματα. Πιο συγκεκριμένα τα ποσοστά των απαντήσεων που δήλωσαν ότι θεωρούν αρκετά σημαντική τη συμβολή των ERP στις λογιστικές μεθόδους και την επιχειρηματική ευφυΐα είναι 27,96%, αυτών που θεωρούν τη συμβολή του πολύ σημαντική και απολύτως απαραίτητη έχουν ποσοστά 35,19% και 25,37%

αντίστοιχα. Έτσι διαμορφώνουν τη συνολική εικόνα των θετικών απαντήσεων που αντιστοιχεί στο 88,52%. Ακολουθεί το διάγραμμα 3.3 με τα προαναφερόμενα αποτελέσματα.

Διάγραμμα 3.3 : Σημαντικότητα των ERP στις λογιστικές μεθόδους και επιχειρηματική ευφυΐα

Από τα παραπάνω συμπεραίνουμε ότι οι επιχειρήσεις κάνουν εκτενέστατη χρήση των προγραμμάτων ERP, προκειμένου να αντλήσουν πληροφορίες, που θα τις οδηγήσουν στη λήψη ορθών επιχειρηματικών αποφάσεων και θα τους εξασφαλίσουν στρατηγικό πλεονέκτημα έναντι του ανταγωνισμού. Ειδικά στην σημερινή εποχή της παγκόσμιας οικονομικής ύφεσης, που συρρικνώνει τα μέσο εισόδημα και κατά συνέπεια μειώνει την αγοραστική δύναμη των καταναλωτών, μια λανθασμένη επιχειρηματική απόφαση μπορεί να κοστίσει περισσότερο στην εικόνα της επιχείρησης και να απειλήσει σε μεγαλύτερο βαθμό το μέλλον της στην αγορά. Αυτό το γνωρίζουν, πλέον, όλες οι επιχειρήσεις γι' αυτό και ζητούν

ολοένα και περισσότερα δεδομένα, προκειμένου να εξάγουν χρήσιμες πληροφορίες και τα προγράμματα ERP καλούνται να καλύψουν ένα πολύ μεγάλο κομμάτι της ανάγκης αυτής.

Είναι, άλλωστε, γεγονός ότι το μέγεθος της επιχείρησης είναι αντιστρόφως ανάλογο με την ευελιξία της στις αλλαγές στη δομή της, αυτό δυσχεραίνει τη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Προκειμένου να μπορεί να ανταποκριθεί καλύτερα στις απαιτήσεις της αγοράς, η ύπαρξη της πληροφόρησης γίνεται πιο επιτακτική προκειμένου να προβλεφθούν αρνητικές επιπτώσεις στην λειτουργία της και στη θέση της εταιρείας σε σχέση με τον ανταγωνισμό. Δηλαδή, στο ανταγωνιστικό περιβάλλον της σύγχρονης αγοράς, η χρήση των ERP προγραμμάτων κρίνεται απαραίτητη και ο ρόλος τους καταλυτικός στο να καλύψουν αποτελεσματικά τις απαιτήσεις των οργάνων λήψης αποφάσεων της επιχείρησης. Βάσει των ERP τα όργανα αυτά παρατηρούν και αναλύουν την παρελθούσα ή τη τωρινή κατάσταση της επιχείρησης και να προσδιορίζουν τη μελλοντική εικόνα της στην αγορά.

4^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ : Παράμετροι για τη σωστή εφαρμογή των Πληροφοριακών Συστημάτων

Στο κεφάλαιο αυτό προσδιορίζονται οι αιτίες που δυσκολεύουν τη χρήση των Πληροφοριακών Συστημάτων στην επιχείρηση. Στη συνέχεια παρουσιάζονται οι προϋποθέσεις που χρειάζονται προκειμένου να εφαρμοστεί και να λειτουργήσει σωστά ένα πληροφοριακό σύστημα, τόσο από πλευράς υλικού, όσο και από τη σκοπιά της διοίκησης, αλλά και του βασικού του καταχωρητή : του ίδιου του λογιστή.

4.1 Αιτίες που δυσκολεύουν τη χρήση των Πληροφοριακών Συστημάτων

Είναι σαφές πλέον ότι τα πληροφοριακά συστήματα περιλαμβάνουν ένα ενιαίο σύνολο με τρία βασικά σκέλη: τον ανθρώπινου παράγοντα, τις διαδικασίες και το υλικό, που το αποτελούν αυτοματοποιημένα υπολογιστικά συστήματα και στόχο έχουν τη συλλογή, εγγραφή, ανάκτηση, επεξεργασία, αποθήκευση και ανάλυση πληροφοριών (Φιτσιλής, 2015). Αποτελούν απαραίτητο κομμάτι της σύγχρονης επιχείρησης και η ανάγκη ενσωμάτωσή τους σε αυτή είναι επιτακτική. Η παρουσία τους μπορεί να προσφέρει στρατηγικό πλεονέκτημα έναντι του ανταγωνισμού, ενώ η απουσία του καθιστά τη μακροβιότητα της επιχείρησης ένα σχεδόν αδύνατο στόχο.

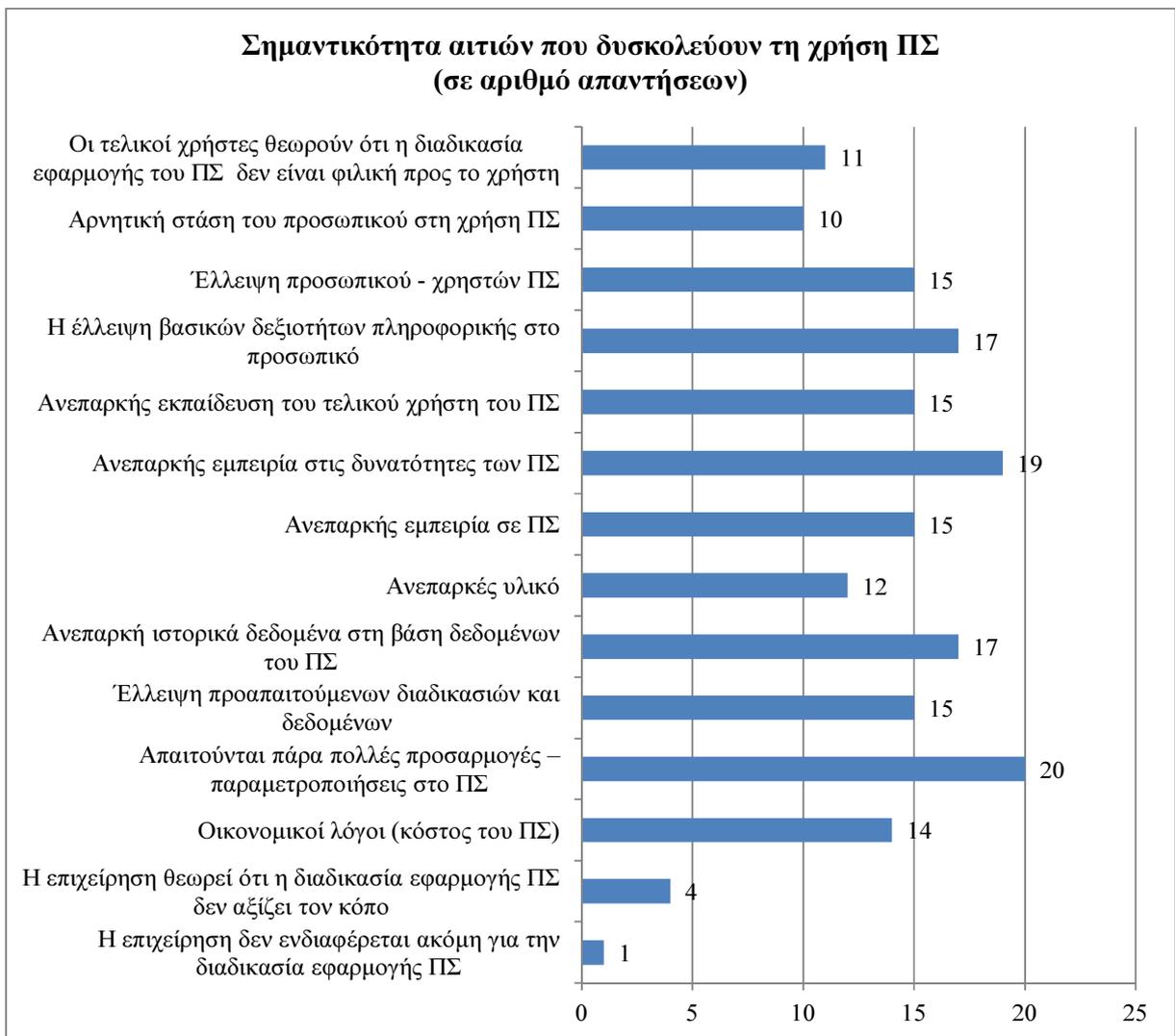
Από τον παρακάτω πίνακα 4.1 προκύπτει ότι οι επιχειρήσεις έχουν αντιληφθεί τη σημαντικότητα των πληροφοριακών συστημάτων και τα περισσότερα προβλήματα, που παρεμποδίζουν τη σωστή εφαρμογή τους, εντοπίζονται στο επίπεδο των προαπαιτούμενων διαδικασιών, αλλά και σε επίπεδο ανθρώπινου δυναμικού. Δε λείπει φυσικά και η παράμετρος του κόστους των πληροφοριακών συστημάτων, η οποία θεωρητικά μπορεί να αποσβεστεί από τα οφέλη που μπορεί να παρέχουν τα πληροφοριακά συστήματα, αλλά ας μην ξεχνάμε ότι η έρευνα περιορίζεται σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται εντός των συνόρων μιας χώρας όπου βιώνει μια διαρκή ύφεση τα τελευταία χρόνια και η ρευστότητα των κεφαλαίων είναι περιορισμένη. Εκτός αυτού οι παραμετροποιήσεις και οι προσαρμογές του πληροφοριακού συστήματος στη δομή και τη λειτουργία της επιχείρησης, απαιτούν συμβουλευτικές υπηρεσίες (consulting) γεγονός που κοστίζει σε χρήμα και χρόνο, προκειμένου να περατωθεί με επιτυχία.

Πίνακας 4.1 : Αιτίες που δυσκολεύουν τη χρήση πληροφοριακών συστημάτων

	<i>Καθόλου (α)</i>	<i>Χαμηλός βαθμός (β)</i>	<i>Μέτριος βαθμός (γ)</i>	<i>Υψηλός βαθμός (δ)</i>	<i>Πολύ Υψηλός βαθμός (ε)</i>	<i>Υψηλή Σημαντικότητα (δ+ε)</i>	<i>Σύνολο</i>
Η επιχείρηση δεν ενδιαφέρεται ακόμη για την διαδικασία εφαρμογής ΠΣ	13	4	12	1	0	1	30
Η επιχείρηση θεωρεί ότι η διαδικασία εφαρμογής ΠΣ δεν αξίζει τον κόπο	14	7	5	4	0	4	30
Οικονομικοί λόγοι (κόστος του ΠΣ)	0	7	9	9	5	14	30
Απαιτούνται πάρα πολλές προσαρμογές – παραμετροποιήσεις στο ΠΣ	0	4	6	10	10	20	30
Έλλειψη προαπαιτούμενων διαδικασιών και δεδομένων	1	7	7	15	0	15	30
Ανεπαρκή ιστορικά δεδομένα στη βάση δεδομένων του ΠΣ	2	3	8	16	1	17	30
Ανεπαρκές υλικό	2	7	9	10	2	12	30
Ανεπαρκής εμπειρία σε ΠΣ	1	6	8	12	3	15	30
Ανεπαρκής εμπειρία στις δυνατότητες των ΠΣ	1	2	8	17	2	19	30
Ανεπαρκής εκπαίδευση του τελικού χρήστη του ΠΣ	1	3	11	14	1	15	30
Η έλλειψη βασικών δεξιοτήτων πληροφορικής στο προσωπικό	0	3	10	13	4	17	30
Έλλειψη προσωπικού - χρηστών ΠΣ	0	2	13	15	0	15	30
Αρνητική στάση του προσωπικού στη χρήση ΠΣ	1	8	11	5	5	10	30
Οι τελικοί χρήστες θεωρούν ότι η διαδικασία εφαρμογής του ΠΣ δεν είναι φιλική προς το χρήστη	2	6	11	2	9	11	30
Σύνολο	38	69	128	143	42		420
Σύνολο %	9,05%	16,43%	30,48%	34,05%	10,00%		100%

Θέλοντας να εντοπίσουμε τους σημαντικότερους παράγοντες, σύμφωνα με τις απαντήσεις που λάβαμε, θεωρήσαμε ότι οι απαντήσεις "υψηλού βαθμού" και "πολύ υψηλού βαθμού" αντιπροσωπεύουν, συνολικά ανά ερώτηση, το βαθμό σημαντικότητάς τους. Δηλαδή οι παράγοντες, που οι ερωτηθέντες θεώρησαν ότι είναι και οι ζωτικότερης σημασίας, θα συγκεντρώνουν και το μεγαλύτερο πλήθος απαντήσεων. Βάσει αυτών παρουσιάζουμε το παρακάτω διάγραμμα:

Διάγραμμα 4.1 : Σημαντικότητα αιτιών που δυσκολεύουν τη χρήση Πληροφοριακών Συστημάτων

Από το διάγραμμα 4.1 μπορούμε να εντοπίσουμε ευκολότερα τις παραμέτρους που, σύμφωνα με την έρευνά μας, καθιστούν δυσκολότερη την χρήση πληροφοριακών συστημάτων. Οι πλειονότητα των απαντήσεων που λάβαμε κινούνται μέσα στα πλαίσια του ανθρώπινου παράγοντα, όπως φαίνεται και από τον υψηλό αριθμό απαντήσεων που έλαβαν η παράμετρος της ανεπαρκούς εμπειρίας των χρηστών στις δυνατότητες του πληροφοριακού συστήματος, η έλλειψη δεξιοτήτων πληροφορικής από το προσωπικό και η ανεπαρκής εμπειρία πάνω στα Πληροφοριακά συστήματα. Φυσικά ως βασικότερη παράμετρος αναδείχτηκε αυτή που απευθύνεται στο σύνολο των προσαρμογών και παραμετροποιήσεων που χρειάζεται ένα πληροφοριακό σύστημα για να ανταποκριθεί σωστά στο ρόλο του, σύμφωνα πάντα με τη δομή της εκάστοτε εταιρείας.

Δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις όπου η εγκατάσταση και ανάπτυξη ενός πληροφοριακού συστήματος σε μια επιχείρηση σηματοδοτεί μεγάλες αλλαγές στην οργάνωση και τη λειτουργία της. Οι αλλαγές αυτές καθιστούν επιτακτική ανάγκη τη συνεχή ενημέρωση των χρηστών ενός συστήματος ERP, γεγονός που δημιουργεί ένα συνολικό κλίμα δυσαρέσκειας και γι' αυτό πολλές φορές χρησιμοποιείται ένα κατάλληλο πρόγραμμα επικοινωνίας και διαχείρισης των αλλαγών στις σύγχρονες επιχειρήσεις (Αβραμούλη, Καραγεώργος, Ντιντάκης & Ράπτη, 2015).

4.2 Παράγοντες που συμβάλουν στην επιτυχή εφαρμογή του Πληροφοριακού Συστήματος

Μετά τους παράγοντες που εμποδίζουν τη λειτουργία των πληροφοριακών συστημάτων δε θα μπορούσε να μην γίνει διερεύνηση των παραγόντων εκείνων που συμβάλλουν στο να εφαρμοστεί με επιτυχία ένα πληροφοριακό σύστημα σε μια επιχείρηση.

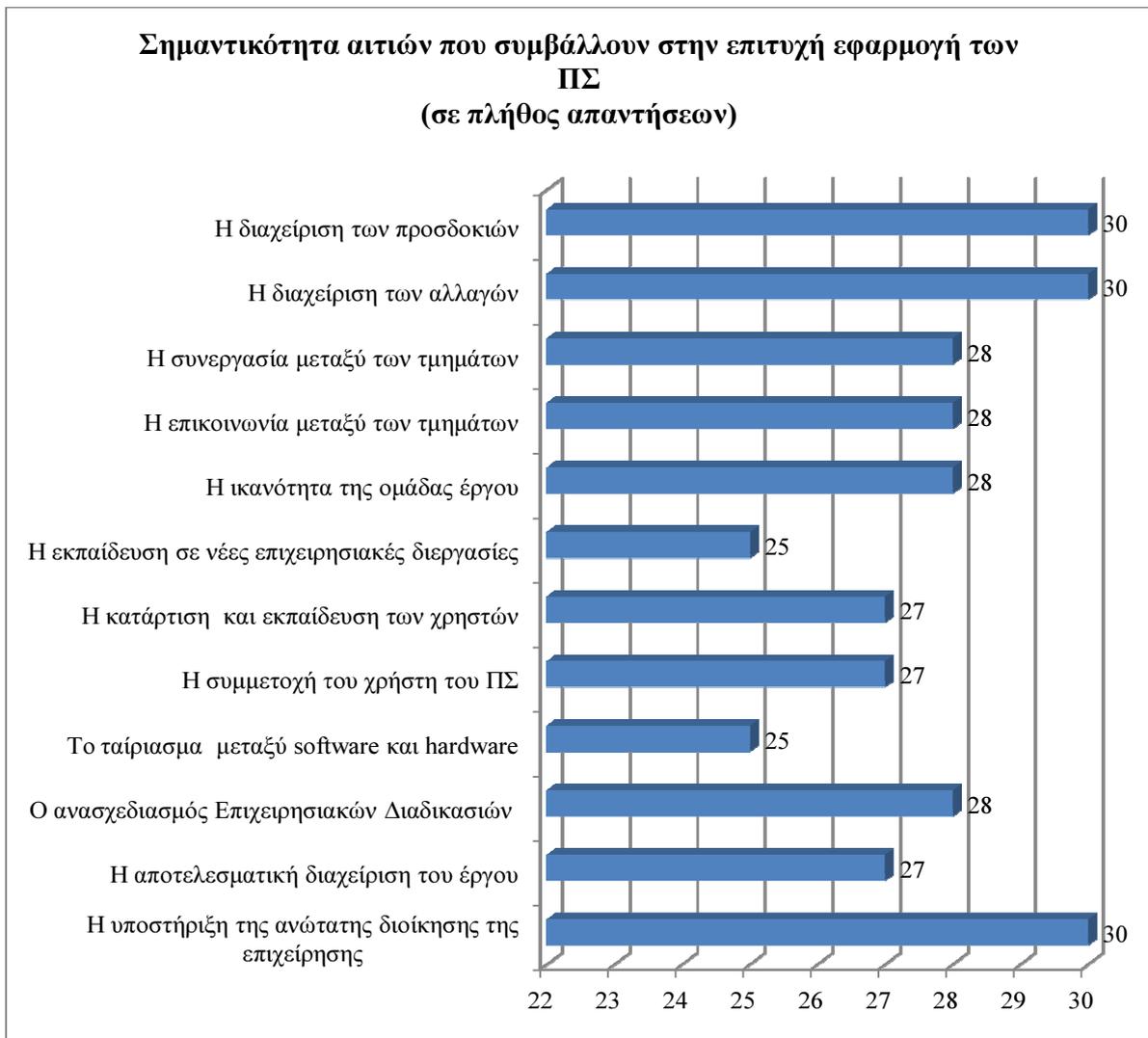
Η σύγχρονη δομή της αγοράς επιβάλλει τη ενσωμάτωση των πληροφοριακών συστημάτων σε μια επιχείρηση, αυτό όμως παραπέμπει με τη σειρά του, σε ένα σύνολο παραγόντων που βοηθούν στην επίτευξη του στόχου αυτού. Οι σημαντικότεροι από αυτούς παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα 4.2 :

Πίνακας 4.2 : Παράγοντες που συμβάλουν στην επιτυχή εφαρμογή του πληροφοριακού συστήματος

	<i>Καθόλου (α)</i>	<i>Λίγο (β)</i>	<i>Αρκετά (γ)</i>	<i>Πολύ (δ)</i>	<i>Πάρα πολύ (ε)</i>	<i>Υψηλή Σημαντικό τητα (δ+ε)</i>	<i>Σύνολο</i>
Η υποστήριξη της ανώτατης διοίκησης της επιχείρησης	0	0	0	7	23	30	30
Η αποτελεσματική διαχείριση του έργου	0	0	3	10	17	27	30
Ο ανασχεδιασμός Επιχειρησιακών Διαδικασιών	0	0	2	12	16	28	30
Το ταίριασμα μεταξύ software και hardware	0	1	4	10	15	25	30
Η συμμετοχή του χρήστη του ΠΣ	0	0	3	13	14	27	30
Η κατάρτιση και εκπαίδευση των χρηστών	0	0	3	12	15	27	30
Η εκπαίδευση σε νέες επιχειρησιακές διεργασίες	0	0	5	17	8	25	30
Η ικανότητα της ομάδας έργου	0	0	2	12	16	28	30
Η επικοινωνία μεταξύ των τμημάτων	0	0	2	14	14	28	30
Η συνεργασία μεταξύ των τμημάτων	0	0	2	5	23	28	30
Η διαχείριση των αλλαγών	0	0	0	5	25	30	30
Η διαχείριση των προσδοκιών	0	0	0	13	17	30	30
Σύνολο	0	1	26	130	203	333	360
Σύνολο %	0,00%	0,28%	7,22%	36,11%	56,39%	92,5%	100,00 %

Σύμφωνα με τη λογική που αναφέραμε στην παράγραφο §4.1, παραπάνω, θελήσαμε να παρουσιάσουμε και διαγραμματικά τις πιο σημαντικές, κατά τις απαντήσεις των ερωτηθέντων, παραμέτρους, που βοηθούν στην εφαρμογή ενός Πληροφοριακού συστήματος με επιτυχία. Το αποτέλεσμα είναι το ακόλουθο :

Διάγραμμα 4.2 : Παράγοντες που συμβάλουν στην επιτυχή εφαρμογή του πληροφοριακού συστήματος

Όπως προαναφέρθηκε, τα πληροφοριακά συστήματα αποτελούνται από τρία μέρη: το ανθρώπινο δυναμικό, της διεργασίες και το υλικό. Οι παραπάνω παράγοντες επιτυχίας τους προφανώς και κατηγοριοποιούνται σε αυτά τα τρία σκέλη. Από τους παραπάνω παράγοντες δεσπόζουν η υποστήριξη της ανώτατης διοίκησης της επιχείρησης, η διαχείριση των αλλαγών και η συνεργασία μεταξύ των τμημάτων της επιχείρησης. Το πρώτο περιλαμβάνει τον ανθρώπινο παράγοντα, ενώ τα δύο επόμενα ανήκουν στο οργανωτικό κομμάτι. Φυσικά και δε μπορεί να παραβλεφθεί και το ταίριασμα μεταξύ του hardware και του software, που αποτελεί

μια εξίσου σημαντική διεργασία που λαμβάνει ένα υψηλό ποσοστό αναφοράς από τους ερωτηθέντες και αφορά το υλικό κομμάτι των πληροφοριακών συστημάτων.

Ακόμα ένα σημαντικό κομμάτι είναι και η συμμετοχή των χρηστών του πληροφοριακού συστήματος στη διαδικασία επιλογής του. Με αυτό τον τρόπο οι χρήστες νοιώθουν πιο ενεργά συμμετέχοντες στην προσπάθεια να εκσυγχρονιστεί η επιχείρηση και κατανοούν καλύτερα τα προβλήματα και τις τεχνολογίες που εισάγονται. Τα παραπάνω συνθέτουν ένα θετικό κλίμα στο εσωτερικό της επιχείρησης και έτσι η διαδικασία μάθησης επιταχύνεται (Ιωάννου, 2006).

Σε κάθε περίπτωση, βέβαια, παρατηρούμε ότι κανένας από τους παραπάνω παράγοντες επιτυχημένης εφαρμογής των πληροφοριακών συστημάτων δεν υποτιμήθηκε. Αυτό φαίνεται και από την κατανομή των απαντήσεων στο διάγραμμα 4.2, σχεδόν στο σύνολό του, παρουσιάζει τους παραπάνω παράγοντες ως πολύ ή πάρα πολύ σημαντικούς. Είναι προφανές ότι όλοι τους έχουν ένα υψηλό βαθμό σημαντικότητας, που συνθέτουν το σύνολο της επιτυχίας όσον αφορά την εφαρμογή των πληροφοριακών συστημάτων και λειτουργούν ως σύνολο και όχι μεμονωμένα. Η βαρύτητα του κάθε παράγοντα πρκύπτει και από παραμέτρους όπως η φύση της επιχείρησης, ο τομέας δραστηριότητάς της, το ανθρώπινο κεφάλαιο, την οργάνωσή της και τις υποδομές τόσο σε διοικητικό επίπεδο, όσο και σε επίπεδο υλικού.

4.3 Ικανότητες του λογιστή για την εκτέλεση του έργου του μέσω των Πληροφοριακών Συστημάτων

Ο λογιστής είναι ίσως ο βασικότερος χρήστης των πληροφοριακών συστημάτων. Καταχωρεί σε αυτά το μεγαλύτερο όγκο δεδομένων, που συνθέτουν τη βάση δεδομένων κάθε πληροφοριακού συστήματος. Στο παρόν τμήμα της έρευνάς μας ο στόχος είναι να προσδιορίσουμε τις ικανότητες, που πρέπει να διαθέτει ο λογιστής, προκειμένου να μπορέσει να ανταποκριθεί στο ρόλο του ως ο βασικός καταχωρητής δεδομένων του πληροφοριακού συστήματος. Η καταλληλότητά του, λοιπόν, θα πρέπει να θεωρείται αυτονόητη και οι δυνατότητές του καθορισμένες, από την εκάστοτε επιχείρηση, προκειμένου να διασφαλιστεί η

ορθή χρήση του πληροφοριακού συστήματος και η ακρίβεια των πληροφοριών που πηγάζουν από αυτό. Δε θα πρέπει να ξεχνάμε ότι, εκτός των άλλων, πολλές από τις πληροφορίες που περιέχονται στη βάση δεδομένων κάθε πληροφοριακού συστήματος, αποτελούν και αντικείμενο ελέγχου από τις αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες και η παρουσίαση στοιχείων που δεν είναι έγκυρα ή δεν παρουσιαστούν στο κατάλληλο χρονικό διάστημα, ακόμα και αν κάτι τέτοιο γίνει ακούσια, μπορεί να επισύρει βαριές ποινές, ανάλογα με την ισχύουσα νομοθεσία.

Τα πληροφοριακά συστήματα περιέχουν ένα μεγάλο μέρος υπολογιστικών διεργασιών επεξεργασίας δεδομένων, αυτός είναι και ένας βασικός λόγος που απαιτείται μια εξοικείωση, από μέρους του λογιστή, σε βασικές γνώσεις πληροφορικής. Οι γνώσεις αυτές περιλαμβάνουν σε βασικά προγράμματα υπολογιστών και σε άλλα λογιστικά πακέτα. Οι βάσεις δεδομένων είναι μια διαδικασία που εφαρμόζεται και σε άλλα προγράμματα (πχ Excel) και βοηθούν το χρήστη να αντιληφθεί πιο εύκολα τη φιλοσοφία λειτουργίας του υπολογιστικού μέρους των πληροφοριακών συστημάτων. Επιπλέον, η προηγούμενη εμπειρία σε λογιστικά προγράμματα επιταχύνει τη διαδικασία αφομοίωσης των λειτουργιών του πληροφοριακού συστήματος από το λογιστή και προσφέρει ένα συγκριτικό πλεονέκτημα.

Από τον πίνακα των αποτελεσμάτων μας προκύπτει ότι ως ισχυρότερες ικανότητες του λογιστή, προκειμένου να εκτελέσει το έργο του μέσω των πληροφοριακών συστημάτων, παρουσιάζονται οι λογιστικές ικανότητες και η υπομονή. Είναι λογικό αν αναλογιστούμε ότι τα πληροφοριακά συστήματα αποτελούν μία σύνθετη βάση οικονομικών δεδομένων και οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις, που προκύπτουν από την επεξεργασία των δεδομένων αυτών, απαιτούν ένα στοιχειώδες θεωρητικό και πρακτικό υπόβαθρο προκειμένου να γίνει έλεγχος της ορθότητάς τους ή οι επιπτώσεις τους σε άλλα οικονομικά μεγέθη της επιχείρησης, προκειμένου να αναλυθούν και να παρουσιαστούν σωστά, κατόπιν επεξεργασίας, στα ενδιαφερόμενα μέρη. Τέλος, η υπομονή, που έχει και τις περισσότερες θετικές απαντήσεις στην έρευνά μας, είναι μια αρετή απαραίτητη προκειμένου να μπορέσει ο καθένας να μάθει κάθε τι καινούριο ή αντιμετωπίσει κάποιο πρόβλημα. Με τη λογική αυτή είναι δεδομένη ικανότητα, από μέρους του λογιστή, στην προσπάθεια να εμβαθύνει στη γνώση του πάνω στο εκάστοτε πληροφοριακό σύστημα ή στον έλεγχο ορθότητας των αποτελεσμάτων που προκύπτουν μέσω της επεξεργασίας του πληροφοριακού συστήματος.

Στον επόμενο πίνακα παρουσιάζονται τα συνοπτικά αποτελέσματά της έρευνάς μας:

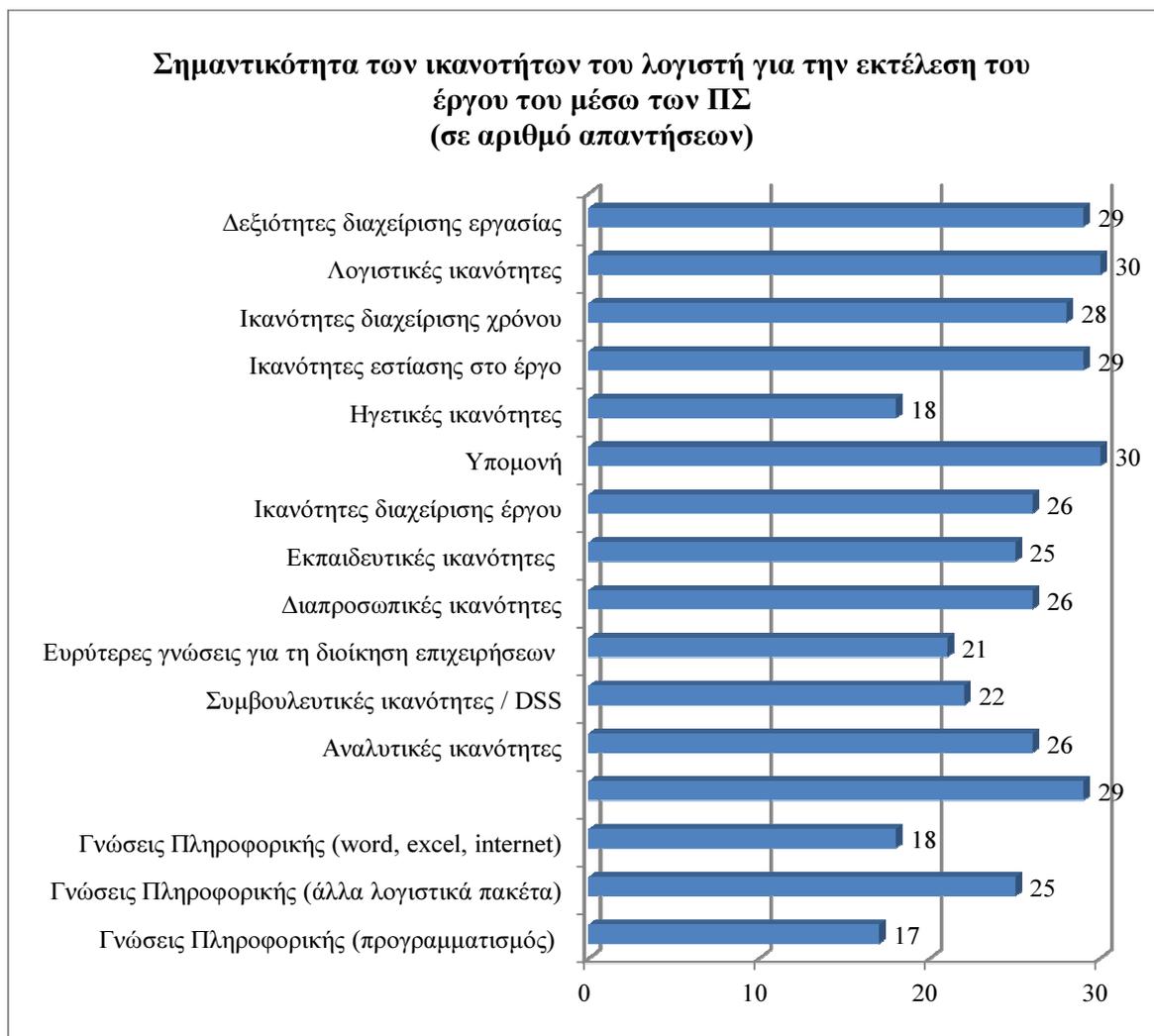
Πίνακας 4.3 : Ικανότητες του λογιστή για την εκτέλεση του έργου του μέσω των Πληροφοριακών Συστημάτων

	<i>Καθόλου απαραίτητο (α)</i>	<i>Λίγο (β)</i>	<i>Αρκετά (γ)</i>	<i>Πολύ (δ)</i>	<i>Απολύτως απαραίτητο (ε)</i>	<i>Υψηλή Σημαντικ ότητα (δ+ε)</i>	<i>Σύνολο</i>
Γνώσεις Πληροφορικής (προγραμματισμός)	0	5	8	11	6	17	30
Γνώσεις Πληροφορικής (άλλα λογιστικά πακέτα)	0	0	5	11	14	25	30
Γνώσεις Πληροφορικής (word, excel, internet)	0	0	12	11	7	18	30
Ικανότητες συνεργασίας με τα υπόλοιπα τμήματα της επιχείρησης	0	0	1	12	17	29	30
Αναλυτικές ικανότητες	0	0	4	15	11	26	30
Συμβουλευτικές ικανότητες / DSS	1	2	5	18	4	22	30
Ευρύτερες γνώσεις για τη διοίκηση επιχειρήσεων	0	0	9	15	6	21	30
Διαπροσωπικές ικανότητες	1	3	0	10	16	26	30
Εκπαιδευτικές ικανότητες	0	0	5	12	13	25	30
Ικανότητες διαχείρισης έργου	0	0	4	12	14	26	30
Υπομονή	0	0	0	3	27	30	30
Ηγετικές ικανότητες	0	2	10	15	3	18	30
Ικανότητες εστίασης στο έργο	0	0	1	18	11	29	30
Ικανότητες διαχείρισης χρόνου	0	0	2	12	16	28	30
Λογιστικές ικανότητες	0	0	0	2	28	30	30
Δεξιότητες διαχείρισης εργασίας	0	0	1	13	16	29	30
Σύνολο	2	12	67	190	209	399	480
Σύνολο %	0,42	2,50	13,96	39,58	43,54	83,13	100,00

Επιπρόσθετα, παρατηρούμε ότι αναφέρονται οι ικανότητες οργάνωσης συνεργασίας του λογιστή, οι οποίες μάλιστα τονίζονται ιδιαίτερα. Αυτό κάθε άλλο παρά έκπληξη αποτελεί, αφού τα πληροφοριακά συστήματα των σημερινών επιχειρήσεων λαμβάνουν στοιχεία από πολλά διαφορετικά τμήματα, προκειμένου να συγκεντρώσουν όσο το δυνατό περισσότερα δεδομένα, στην προσπάθειά τους να διαμορφώσουν πληρέστερες και εγκυρότερες πληροφορίες μετά την επεξεργασία τους. Άρα η συνεργασία και ο συντονισμός των τμημάτων θα πρέπει να υπάρχει ως απαραίτητη προϋπόθεση.

Διαγραμματικά, παρουσιάζουμε ακολούθως τις παραμέτρους που έλαβαν και τις περισσότερες απαντήσεις υψηλής σημαντικότητας στο ερωτηματολόγιό μας :

Διάγραμμα 4.3 : Σημαντικότητα των ικανοτήτων του λογιστή για την εκτέλεση του έργου του μέσω των ΠΣ

Από τα παραπάνω βλέπουμε ότι ο λογιστής, σαν ο κεντρικός χειριστής των Πληροφοριακών Συστημάτων, θα πρέπει να διαθέτει ένα σύνολο ικανοτήτων προκειμένου να μπορέσει να κάνει σωστά την εργασία του. Δεν είναι τυχαίο που οι περισσότερες απαντήσεις σε αυτό το σημείο συγκεντρώνουν σχεδόν το μέγιστο δυνατό σύνολο, ανά ερώτηση. Αυτό μας δείχνει ότι σχεδόν καμία από τις ικανότητες του λογιστή δεν υποτιμήθηκε. Άρα η ικανότητα του λογιστή είναι μία συνισταμένη πολλών επιμέρους δεξιοτήτων ισότιμης, σχεδόν, βαρύτητας.

Κλείνοντας, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι από το σύνολο των απαντήσεων διακρίνουμε παράλληλα με τη σημαντικότητα του ρόλου του λογιστή και το μεγάλο βαθμό ευθύνης. Αυτό προκύπτει μέσα από το σύνολο των απαιτήσεων ως προς τις δεξιότητές του, οι οποίες συνδυαστικά αποτελούν ένα πολύ απαιτητικό πακέτο με πολλές παραμέτρους. Το μεγάλο πλήθος των παραμέτρων αυτών αυξάνει ταυτόχρονα και την πιθανότητα σφαλμάτων και παραλήψεων. Άρα η ευθύνη του είναι μεγάλη.

5^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ : Βαθμός ικανοποίησης του πληροφοριακού συστήματος

Στο 5^ο κεφάλαιο που ακολουθεί γίνεται μία προσπάθεια προσδιορισμού του βαθμού ικανοποίησης των επιχειρήσεων του δείγματός μας από το πληροφοριακό σύστημα που χρησιμοποιούν, τόσο στην κοστολόγηση, όσο και συνολικά. Για το σωστότερο προσδιορισμό του βαθμού ικανοποίησης θέσαμε και την παράμετρο του χρονικού διαστήματος που η επιχείρηση χρησιμοποιεί το πληροφοριακό σύστημα. Τέλος, παρουσιάσαμε τα διαφορετικά πληροφοριακά συστήματα που χρησιμοποιούν οι εταιρείες του δείγματός μας.

5.1 Βαθμός ικανοποίησης του πληροφοριακού συστήματος για την κοστολόγηση προϊόντων/υπηρεσιών

Μια βασική λειτουργία ενός σύγχρονου πληροφορικού συστήματος είναι η κοστολόγηση των παραγόμενων αγαθών. Για να κοστολογηθεί η παραγωγή, σε μια οικονομική μονάδα, απαιτούνται μια σειρά επιμέρους εργασιών για το προσδιορισμό του κόστους σε τομείς όπως οι πρώτες ύλες, τα ημιτελή προϊόντα και τη κατανομή γενικών εξόδων.

Η ενιαία βάση δεδομένων, που χρησιμοποιείται στα πληροφοριακά συστήματα, καθώς και η άμεση πρόσβαση σε αυτήν και μάλιστα σε πραγματικό χρόνο, βοηθούν στη συγκέντρωση πληροφοριών όσον αφορά τα κέντρα κόστους. Αυτό δίνει τις απαραίτητες πληροφορίες στα τμήματα του προγραμματισμού της παραγωγής, της διαχείρισης των υλικών και της κοστολόγησης, τα οποία με τη σειρά τους παρέχουν τα προαπαιτούμενα δεδομένα για τη λήψη αποφάσεων.

Βάσει αυτού, επιχείρηση μπορεί να προσδιορίσει το κόστος ενός προϊόντος εύκολα, αφού παρακολουθείται κάθε συναλλαγή, άρα μπορεί να υπολογιστεί τόσο το κόστος του, όσο και το κόστος των συστατικών του προϊόντος κάθε χρονική στιγμή. Εδώ θα πρέπει να αναφερθεί ότι και οι αναλύσεις, που προσφέρουν τα σύγχρονα πληροφορικά συστήματα, μπορούν να παρέχουν εναλλακτικούς τρόπους παραγωγής. Επιπλέον, είναι σε θέση να

προσδιορίσουν το κόστος εναλλακτικών σεναρίων παραγωγής του προϊόντος, συμβάλλοντας, αποτελεσματικά, στη βελτιστοποίηση των περιθωρίων κέρδους. Τα αποτελέσματά μας είναι τα ακόλουθα:

Πίνακας 5.1 : Βαθμός ικανοποίησης του πληροφοριακού συστήματος για την κοστολόγηση προϊόντων/υπηρεσιών

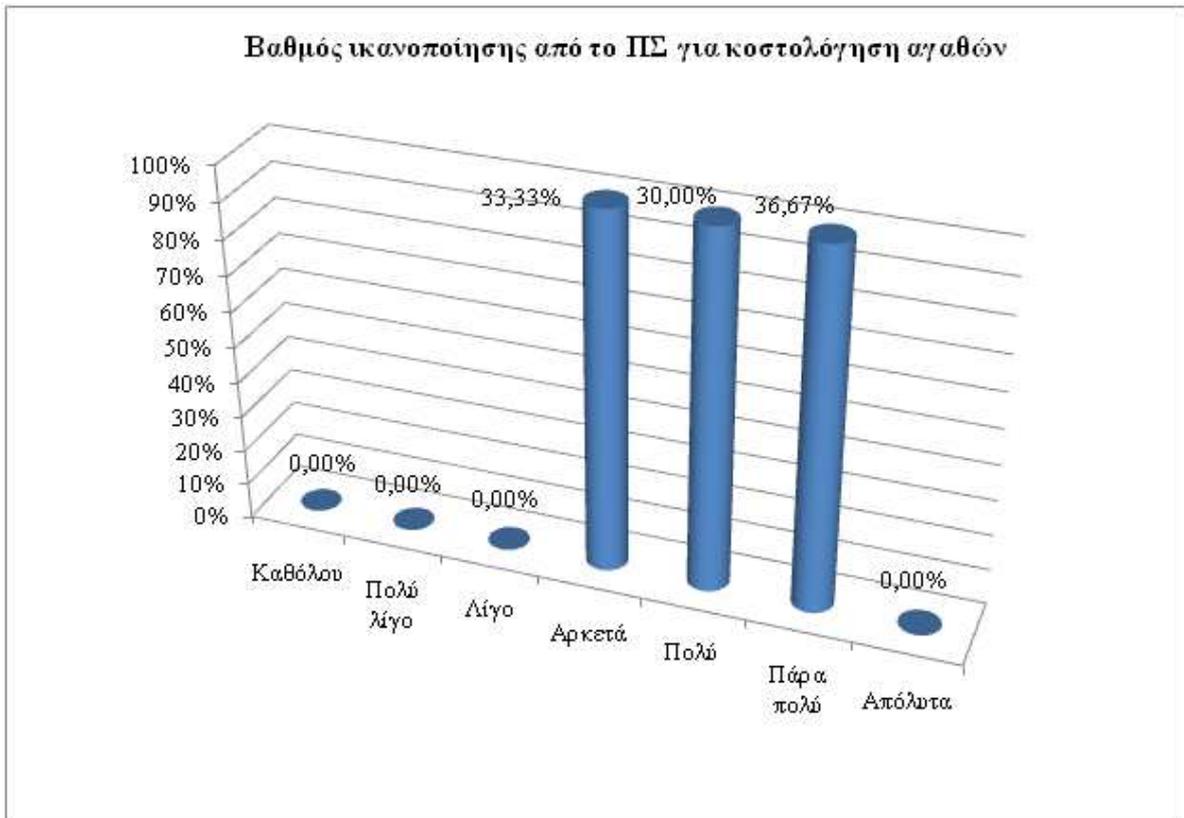
Καθόλου	0	0,00%
Πολύ λίγο	0	0,00%
Λίγο	0	0,00%
Αρκετά	10	33,33%
Πολύ	9	30,00%
Πάρα πολύ	11	36,67%
Απόλυτα	0	0,00%
Σύνολο	30	100,00%

Τα δεδομένα του πίνακα 5.1 εμφανίζουν μια ανομοιόμορφη διακύμανση. Βλέπουμε ότι το σύνολο των εταιρειών δηλώνουν ότι είναι από αρκετά έως πάρα πολύ ικανοποιημένες από τις λειτουργίες κοστολόγησης που παρέχει το πληροφοριακό τους σύστημα. Το ενδιαφέρον παρουσιάζεται στο γεγονός ότι καμία επιχείρηση δεν δηλώνει ότι το πληροφοριακό της σύστημα είναι απόλυτα καλό ή καθόλου επαρκές. Αυτό θεωρείται λογικό, αφού τα πληροφοριακά συστήματα έχουν περάσει από αρκετά στάδια εξέλιξης και η λειτουργία τους κρίνεται, τουλάχιστον, ικανοποιητική. Ο ανταγωνισμός και η πληθώρα τους συντέλεσε θετικά σε αυτή την κατεύθυνση. Από την άλλη πλευρά, βέβαια, υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης σε κάθε περίπτωση, γεγονός που αιτιολογεί και το ότι καμία εταιρεία δεν είναι απόλυτα ικανοποιημένη.

Αναλύοντας, περαιτέρω, τα αποτελέσματα βλέπουμε ότι το 36,67% των εταιρειών δηλώνουν πάρα πολύ ευχαριστημένες, ακολουθούν αυτές που είναι αρκετά ευχαριστημένες και τέλος αυτές που εμφανίζονται πολύ ευχαριστημένες από το πληροφοριακό πρόγραμμα που χρησιμοποιούν, με ποσοστά 33,33% και 30% αντίστοιχα. Δηλαδή σε κάθε περίπτωση οι εταιρείες του δείγματός μας είναι τουλάχιστον ευχαριστημένες από τις λειτουργίες κοστολόγησης, που τους παρέχει το πληροφοριακό τους σύστημα.

Η διαγραμματική αποτύπωση του παραπάνω πίνακα 5.1 είναι η ακόλουθη:

Διάγραμμα 5.1 : Βαθμός ικανοποίησης του πληροφοριακού συστήματος για την κοστολόγηση προϊόντων/υπηρεσιών

Συμπερασματικά θα λέγαμε ότι η εγκατάσταση ενός ERP προγράμματος είναι αποτέλεσμα μελέτης και προϋπολογισμού μιας συνισταμένης παραμέτρων, στο αρχικό στάδιο εγκατάστασής του και στη συνέχεια μιας συνεχούς και συγχρονισμένης προσπάθειας, προκειμένου να εγκατασταθεί σωστά και να λειτουργήσει με τον επιθυμητό τρόπο, εναρμονισμένα με τη φύση και τις ανάγκες της εκάστοτε επιχείρησης. Αυτός είναι και ο λόγος που το αποτέλεσμα παρουσιάζεται τουλάχιστον ικανοποιητικό σε όλες τις περιπτώσεις του δείγματός μας.

5.2 Βαθμός ικανοποίησης από το πρόγραμμα ERP που χρησιμοποιεί η επιχείρηση

Ο συνολικός βαθμός ικανοποίησης της επιχείρησης από το πληροφοριακό σύστημα που χρησιμοποιεί είναι συνισταμένη πολλών παραγόντων, οι οποίοι διαμορφώνουν τη συνολική εικόνα. Πέρα των όσων αναφέρθηκαν υπάρχουν και δευτερεύοντες παράμετροι που ενισχύουν την ικανοποίηση της εταιρείας από το πρόγραμμα ERP που χρησιμοποιεί. Ένας από αυτούς είναι η υποστήριξη σε τεχνικό επίπεδο ή και γενικότερα. Γεγονός που εγείρει και την ανάγκη σωστής επιλογής προμηθευτή της εφαρμογής ERP. Στη συνολική ικανοποίηση από τη χρήση των ERP, λοιπόν, περιλαμβάνονται και αυτοί οι παράμετροι, αλλά δεν αναλύονται ξεχωριστά, αφού συνθέτουν ένα μεγάλο κομμάτι της συνολικής εικόνας.

Εδώ παρουσιάζεται μια εικόνα παρόμοια με την προηγούμενη παράγραφο 5.1, όπου εξετάζονταν η ικανοποίηση από τη χρήση του πληροφοριακού συστήματος για τη κοστολόγηση. Το σύνολο των εταιρειών δηλώνουν επίσης αρκετά έως πάρα πολύ ευχαριστημένες από το πληροφοριακό σύστημα που χρησιμοποιούν. Αυτό είναι και στο μεγαλύτερο βαθμό αυτονόητο, αφού η κάθε επιχείρηση έχει μελετήσει και επιλέξει το πληροφοριακό σύστημα που ανταποκρίνεται, στο μεγαλύτερο βαθμό, στις απαιτήσεις της και στη συνέχεια το έχει προσαρμόσει στις ανάγκες της. Τα δεδομένα μας παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα:

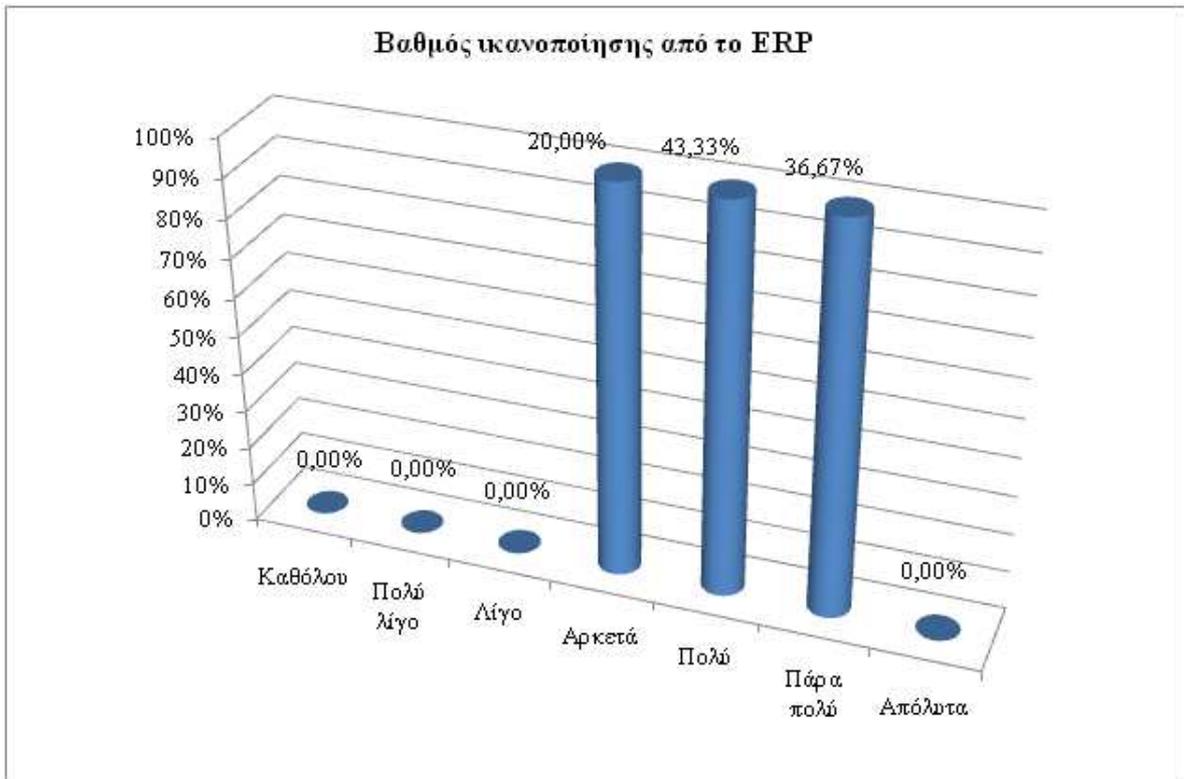
Πίνακας 5.2 : Βαθμός ικανοποίησης από το πρόγραμμα ERP που χρησιμοποιεί η επιχείρηση

Καθόλου	0	0,00%
Πολύ λίγο	0	0,00%
Λίγο	0	0,00%
Αρκετά	6	20,00%
Πολύ	13	43,33%
Πάρα πολύ	11	36,67%
Απόλυτα	0	0,00%
Σύνολο	30	100,00%

Από τα δεδομένα, που προηγήθηκαν, συμπεραίνουμε ότι το 43,33% των επιχειρήσεων του δείγματός μας να δηλώνουν πολύ ικανοποιημένες από το πληροφοριακό σύστημα που

χρησιμοποιούν και ακολουθούν όσες δηλώνουν ότι είναι πάρα πολύ και αρκετά ικανοποιημένες με ποσοστά 36,67% και 20% αντίστοιχα. Και εδώ δε βρίσκουμε επιχειρήσεις που να δηλώνουν απόλυτα ευχαριστημένες ή λίγο, πολύ λίγο και καθόλου ευχαριστημένες από το ERP πρόγραμμα που χρησιμοποιούν, γεγονός αναμενόμενο που έχει αναλυθεί παραπάνω στην παράγραφο 5.1. Η εικόνα των αποτελεσμάτων μας είναι η ακόλουθη:

Διάγραμμα 5.2 : Βαθμός ικανοποίησης από το πρόγραμμα ERP που χρησιμοποιεί η επιχείρηση

5.3 Χρόνος χρήσης ERP

Ο χρόνος χρήσης του πληροφοριακού συστήματος είναι ένας σημαντικός παράγοντας καθορισμού της χρησιμότητάς του. Τα σύγχρονα πληροφοριακά συστήματα έχουν έναν υψηλό βαθμό παραμετροποίησης και αποτελούνται από ένα κεντρικό πρόγραμμα, πάνω στο οποίο προσαρμύζονται μικρότερα (modules), ανάλογα με τις ανάγκες της εκάστοτε εταιρείας.

Με τη χρήση του, σε βάθος χρόνου, προσαρμόζεται πλήρως στις λειτουργίες της και μπορεί να προσφέρει τη μέγιστη λειτουργικότητα, οριοθετούμενη μόνο από τους κατασκευαστικούς περιορισμούς του, οι οποίες μπορούν να αλλάξουν μόνο με τη δημιουργία νέας έκδοσης του προγράμματος.

Όμως η χρησιμότητα του πληροφοριακού συστήματος καθορίζεται και από την εξοικείωση, τόσο των καταχωρητών, όσο και των τελικών χρηστών του. Οι χρήστες μαθαίνουν καλύτερα και αξιοποιούν στο μέγιστο βαθμό ένα πληροφοριακό σύστημα πάνω στο οποίο δουλεύουν για ένα αρκετά μεγάλο χρονικό διάστημα. Φυσικά, το χρονικό διάστημα αυτό είναι υποκειμενικό και εξαρτάται από πολλές παραμέτρους που έχουν να κάνουν με τις γνώσεις, την εμπειρία, την ευφυΐα κτλ, αλλά γενικότερα υπακούει στην παραπάνω φιλοσοφία. Εξαρτάται, δηλαδή, σε μεγάλο βαθμό από το χρονικό διάστημα που γίνεται χρήση του πληροφοριακού συστήματος.

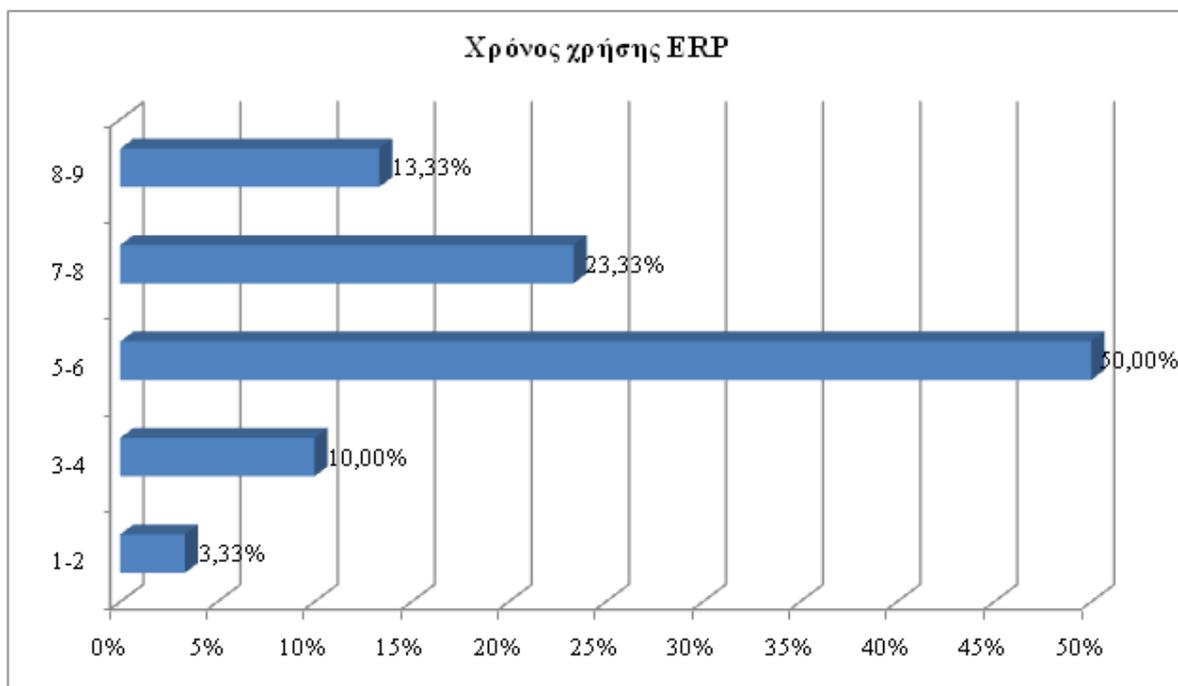
Είναι γεγονός, βέβαια, ότι κατά την εφαρμογή ενός συστήματος ERP οι αρμοδιότητες μοιράζονται μεταξύ των χρηστών του. Με αυτό τον τρόπο δίνεται η δυνατότητα στον κάθε χρήστη να καταβάλει το μέγιστο των προσπαθειών και των γνώσεών του προκειμένου να εκτελέσει το κομμάτι που του αναλογεί και ταυτόχρονα να μπορέσει να βοηθήσει στην επίτευξη των εργασιών του συστήματος. Άρα, με το πέρασ του χρόνου, αποκτά μεγαλύτερη γνώση και εμπειρία τόσο στις διεργασίες που εκτελούνται από το τμήμα που εργάζεται, όσο και από το σύνολο της λειτουργίας του προγράμματος. Η εμπειρία χρήσης μαζί με την εκπαίδευση και το γνωστικό υπόβαθρο πάνω στις διαφορετικές λειτουργίες του συστήματος ERP τους κατατάσσει όχι μόνο στην κατηγορία των αρμόδιων χρηστών, αλλά ως κατάλληλους για την εκπαίδευση άλλων χρηστών, την παροχή συμβουλών και τη διασφάλιση της σωστής και ομαλής λειτουργίας του συστήματος.

Πίνακας 5.3 : Χρόνος χρήσης ERP

1-2 έτη	1	3,33%
3-4 έτη	3	10,00%
5-6 έτη	15	50,00%
7-8 έτη	7	23,33%
8-9 έτη	4	13,33%
Σύνολο ετών	30	100,00%

Το ακόλουθο διάγραμμα έχει ως στόχο να μας παρουσιάσει την εικόνα του πίνακα που προηγήθηκε:

Διάγραμμα 5.3 : Χρόνος χρήσης ERP

Είναι γεγονός ότι, στον ελλαδικό χώρο, οι επιχειρήσεις δεν είχαν αρχικά τη δυνατότητα να δαπανήσουν τα ποσά που χρειάζονταν για να εγκαταστήσουν συστήματα ERP. Μόνο οι πιο μεγάλες επιχειρήσεις της χώρας μας κατέφυγαν στη λύση των ERP, γιατί μόνο αυτές μπορούσαν να επωμιστούν το συνολικό κόστος εγκατάστασης. Γι αυτό βλέπουμε και από τις μετρήσεις μας ότι μόλις το 13,33% των επιχειρήσεων κάνουν χρήση ERP για διάστημα 8-9 ετών. Στα πρώτα στάδια της εφαρμογής τους στη χώρα μας τα ERP συστήματα εφαρμόζονταν σε τράπεζες, μεγάλες ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, ασφαλιστικές επιχειρήσεις, μεγάλες αλυσίδες σούπερ μάρκετ και μεγάλες επιχειρήσεις εστίασης. Στη συνέχεια, βέβαια, οι επιχειρήσεις, προκειμένου να μειώσουν το συνολικό κόστος της εγκατάστασης και λειτουργίας ενός τέτοιου συστήματος φρόντισαν σε κάθε τμήμα της επιχείρησης να υπάρχει ένας τουλάχιστον χρήστης, ο οποίος πέρα από τις αρμοδιότητές του, θα έπρεπε να είναι και

γνώστης του συστήματος. Έτσι μειώθηκε σημαντικά το κόστος της εφαρμογής του συστήματος ERP και με την πάροδο του χρόνου εισήλθαν και άλλες επιχειρήσεις στο επίπεδο της ενοποιημένης βάσης δεδομένων των ERP, καθιερώνοντας τη χρήση τους. Αυτό απεικονίζεται και στην έρευνά μας, όπου βλέπουμε τον μεγαλύτερο όγκο των επιχειρήσεων να χρησιμοποιούν ERP τα τελευταία 5-6 χρόνια, αλλά και ένα σημαντικό ποσοστό να ακολουθεί με χρήση τα τελευταία 7-8 χρόνια, ενώ πολύ λίγες επιχειρήσεις χρησιμοποιούν πληροφοριακά συστήματα μόνο τα τελευταία 1-2 χρόνια.

5.4 Ποιο ERP λογισμικό χρησιμοποιεί η επιχείρηση

Στην παράγραφο αυτή εξετάσαμε το όνομα του προγράμματος ERP που χρησιμοποιεί η εκάστοτε επιχείρηση. Είναι γεγονός ότι υπάρχουν πολλά ERP προγράμματα στην ελληνική αγορά και καλύπτουν το ευρύτερο φάσμα των αναγκών της. Εκτός από αυτά που πωλούνται στο ευρύτερο κοινό, υπάρχουν και πληροφορικά συστήματα ανοικτού κώδικα, που απαιτούν εκτενέστατη παραμετροποίηση, προκειμένου να χρησιμοποιηθούν από την εταιρεία και θα πρέπει η επιχείρηση να διαθέτει το κατάλληλο προσωπικό που θα αναλάβει την εκτενέστατη παραμετροποίηση τους, ώστε να μπορέσουν να ανταποκριθούν στις ανάγκες της επιχείρησης. Η άλλη λύση είναι η εργασία αυτή να ανατεθεί σε εξωτερικούς συνεργάτες. Εδώ οφείλουμε να αναφέρουμε ότι το κόστος παραμετροποίησης είναι πολύ υψηλό και σε κάποιες περιπτώσεις μπορεί να καταλήξει σε ποσό πολλαπλάσιο ακόμα και από εκείνο της κτήσης του ίδιου του προγράμματος. Γι αυτό και πλέον υπάρχουν ERP που κατασκευάζονται για να καλύψουν επιχειρήσεις με πολύ εξειδικευμένη δομή. Για παράδειγμα το πρόγραμμα της Computer Team, είναι εξειδικευμένο για χρήση σε μονάδες υγείας δημοσίου δικαίου.

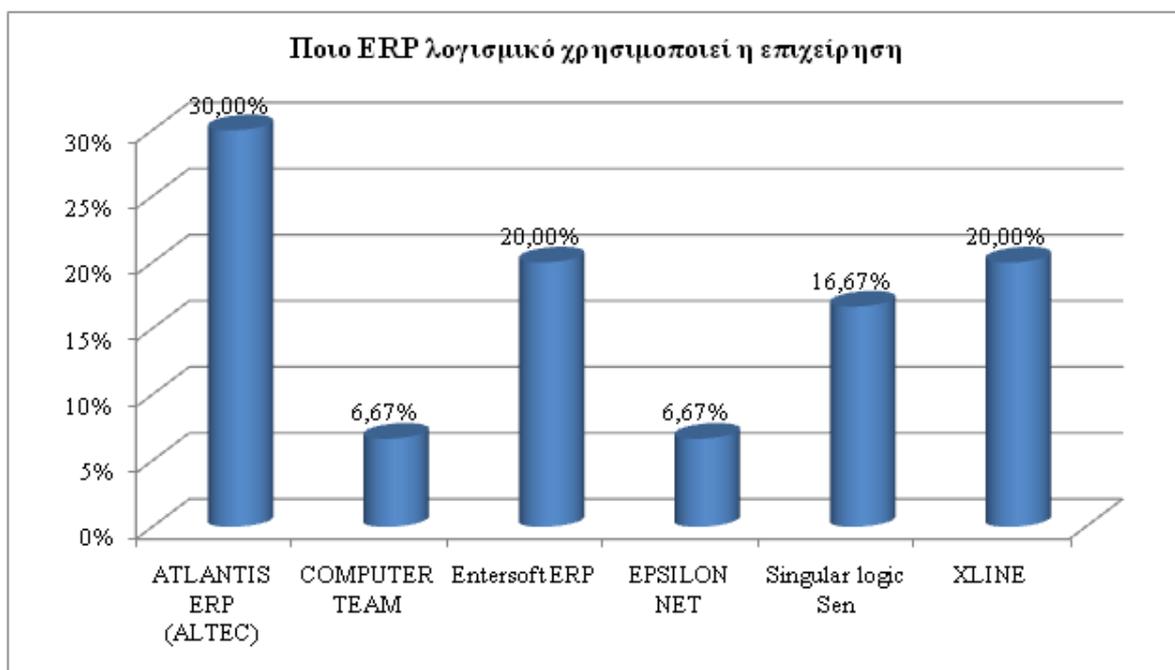
Τα αποτελέσματα κατέληξαν σε 6 διαφορετικά, μεταξύ τους, προγράμματα, ERP. Το μεγαλύτερο ποσοστό κατέχουν τα Atlantis ERP, της εταιρείας ALTEC, με ποσοστό 30% και ακολουθούν τα Entersoft ERP και Xline με ποσοστό 20% έκαστος. Με μικρότερα ποσοστά ακολουθεί το Sen της Singular Logic. Τέλος υπάρχει και το ERP της Computer Team με ποσοστό μόλις 6,67%. Ο επόμενος πίνακας 5.4 μας δίνει τις τιμές των μετρήσεών μας :

Πίνακας 5.4 : ERP λογισμικό που χρησιμοποιεί η επιχείρηση

ATLANTIS ERP (ALTEC)	9	30,00%
COMPUTER TEAM	2	6,67%
Entersoft ERP	6	20,00%
EPSILON NET	2	6,67%
Singular logic Sen	5	16,67%
XLINE	6	20,00%
Σύνολο	30	100,00%

Το παρακάτω διάγραμμα 5.4 μας δίνει μια πιο σαφή εικόνα των αποτελεσμάτων του παραπάνω πίνακα:

Διάγραμμα 5.4 : ERP λογισμικό που χρησιμοποιεί η επιχείρηση

Από όσα προηγήθηκαν στην παράγραφο αυτή συμπεραίνουμε ότι υπάρχει μία πληθώρα προγραμμάτων ERP, ικανών να ανταποκριθούν στις ανάγκες κάθε επιχείρησης. Στο σύνολο των 30 επιχειρήσεων του δείγματός μας εντοπίσαμε 6 διαφορετικά προγράμματα που καθημερινά φιλοξενούν ένα μεγάλο αριθμό οικονομικών συναλλαγών στις ενοποιημένες βάσεις δεδομένων τους. Στη συνέχεια κάνοντας χρήση ενσωματωμένων μηχανισμών

επεξεργασίας δεδομένων παρέχουν τη δυνατότητα παρουσίασης κατάλληλων χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Αυτό δείχνει ότι τα προγράμματα αυτά έχουν ωριμάσει σε σχέση με το παρελθόν και αποτελούν πραγματικά χρήσιμα εργαλεία για κάθε σύγχρονη επιχείρηση. Αυτός είναι και ο λόγος που αποτελούν πλέον αναπόσπαστο κομμάτι στις περισσότερες επιχειρήσεις της αγοράς. Εξάλλου, το σημερινό ανταγωνιστικό περιβάλλον των επιχειρήσεων δεν έχει περιθώριο για χρήση εργαλείων που δεν προσφέρουν τουλάχιστον τα προβλεπόμενα θετικά αποτελέσματα. Αυτή φαίνεται να είναι και η κεντρική ιδέα των εταιρειών παραγωγής Συστημάτων Ενδοεπιχειρησιακού Σχεδιασμού, γι αυτό και το τελικό αποτέλεσμα των προσπαθειών τους παρουσιάζεται αρκετά ώριμο με πολύ υψηλό βαθμό απορρόφησης από την αγορά.

Συμπεράσματα ερωτηματολογίου

Το ερωτηματολόγιό μας αποτέλεσε μια σημαντική πηγή δεδομένων και μας βοήθησε στη διεξαγωγή μερικών χρήσιμων συμπερασμάτων. Συνοπτικά θα λέγαμε ότι όλες οι επιχειρήσεις κατανοούν τη σημαντικότητα ενσωμάτωσης συστημάτων ERP στη λειτουργία τους, κατανοώντας, παράλληλα, το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα που τους παρέχει. Η χρήση τους εξυπηρετεί τις πληροφοριακές ανάγκες στο εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον της επιχείρησης, δηλαδή στην διοικητική και χρηματοοικονομική λογιστική αντίστοιχα. Επιπλέον η ενοποιημένη βάση δεδομένων, που χρησιμοποιείται στα σύγχρονα Συστήματα Ενδοεπιχειρησιακού σχεδιασμού (ERP), ενοποιεί την πληροφορία από όλα τα διαφορετικά τμήματα μιας εταιρείας γεγονός που παρέχει μια ασύγκριτη ευκολία στον συντονισμό και τον έλεγχο τους. Εξαιρετική φαίνεται να αποτελεί ακόμα ο τομέας της μισθοδοσίας, λόγω των συνεχών αλλαγών της νομοθεσίας στον συγκεκριμένο χώρο, με τις επιχειρήσεις να προτιμούν πιο εξειδικευμένες λύσεις, οι οποίες μπορούν να ανταποκριθούν αρτιότερα στις συνεχείς αλλαγές του νομικού πλαισίου αυτού.

Επιπλέον προκύπτει ότι εξίσου σημαντική είναι και η συμβολή των ERP στην κοστολόγηση και στον υπολογισμό της κερδοφορίας μιας επιχείρησης, συμβάλλοντας καταλυτικά τόσο στην ανάλυση και στον υπολογισμό τους, όσο και στη δημιουργία σεναρίων κόστους, ή και στο συνολικό σχεδιασμό του κόστους. Επίσης, καλύπτει και το εύρος των πληροφοριών που απαιτούνται τον τομέα της επιχειρηματικής ευφυΐας, παρέχοντας τη δυνατότητα ανάλυσης χρηματοοικονομικών και μη δεικτών, γεγονός που δείχνει να είναι στοιχείο απαραίτητο για τις σημερινές επιχειρήσεις, προκειμένου να ανταπεξέλθουν στο σημερινό ανταγωνιστικό περιβάλλον της χώρας μας.

Σε καμία περίπτωση δε θα μπορούσαν όλες αυτές οι καινοτομίες, που εσωκλείει ένα ERP, να εφαρμοστούν χωρίς την πλήρη ενσωμάτωσή του στην επιχείρηση. Η διαδικασία αυτή είναι χρονοβόρα, έχει μεγάλο κόστος, και σηματοδοτεί ένα σύνολο αλλαγών στην οργάνωση και τη λειτουργία της. Χάρης σε αυτές έχουν οριστεί και παράγοντες που συμβάλλουν στη επιτυχή εφαρμογή του Συστήματος Ενδοεπιχειρησιακού σχεδιασμού. Κυριότερος αυτών είναι η υποστήριξη της εφαρμογής του από την ανώτερη διοίκηση της επιχείρησης, αλλά και παράγοντες όπως η συνεργασία μεταξύ των τμημάτων ή η ικανότητα της επιχείρησης να διαχειρίζεται αλλαγές είναι εξίσου σημαντικοί.

Ακολούθως, εξετάσαμε τις ικανότητες που πρέπει να έχει ο βασικός καταχωρητής δεδομένων ενός πληροφοριακού συστήματος. Οι βασικότερες από αυτές είναι η συνεργασία με τα διάφορα τμήματα της επιχείρησης, η υπομονή και φυσικά οι λογιστικές του ικανότητες. Πράγμα που φαντάζει δεδομένο, αφού παρουσιάζει, καταχωρεί, επεξεργάζεται και ελέγχει την ορθότητα όλων των πληροφοριών που είναι καταγεγραμμένες στη βάση δεδομένων ενός πληροφοριακού συστήματος.

Επιπρόσθετα, παρατηρήσαμε ότι η πλειονότητα των επιχειρήσεων του δείγματός μας είναι ικανοποιημένες σε αρκετά μεγάλο βαθμό από το ERP που χρησιμοποιούν, ενώ είδαμε ότι οι περισσότερες από αυτές το χρησιμοποιούν τα τελευταία 5-6 χρόνια. Σημαντικότερη διεύθυνση, αν και με μικρή διαφορά, φαίνεται να έχει το ERP της εταιρείας ALTEC, ενώ ακολουθεί η λύση της Entersoft, αλλά και μία άλλη υλοποίηση από την ALTEC (Xline). Καταλήγοντας, είδαμε το ότι οι εταιρείες στην εποχή μας είναι αποφασισμένες να εκμεταλλευτούν οποιοδήποτε πλεονέκτημα μπορεί να τους δοθεί και γι' αυτό το λόγο έχουν προχωρήσει στην πλήρη ψηφιοποίηση και ενοποίηση, των καθημερινών τους δραστηριοτήτων, σε μία ενοποιημένη βάση και η καθεμία κάνει χρήση όσο το δυνατόν περισσότερων από τις λειτουργίες που του εξασφαλίζει ένα σύγχρονο Πληροφοριακό Σύστημα προκειμένου να επιτύχει το στόχο αυτό.

Βιβλιογραφία

Βιβλία

- Αδαμόπουλος Λ., Δαμιανού Χ. & Σβέρκος Ανδρέας (1999). *Μαθηματικά και Στοιχεία στατιστικής*. Αθήνα : Ο.Ε.Δ.Β.
- Βασιλείου Δ. & Ηρειώτης Ν. (2008). *Χρηματοοικονομική διοίκηση*. Αθήνα : Rosili
- Βενιέρης Γ. (2005). *Λογιστική κόστους*. Αθήνα : P.I. Publishing
- Γκίνογλου, Δ., Πρωτόγερος Ν. & Ταχυνάκης, Π. (2004). *Λογιστικά Πληροφοριακά Συστήματα*. Αθήνα : Rosili
- Γκίνογλου, Δ., Ταχυνάκης, Π. & Μωϋσή, Σ. (2005). *Γενική χρηματοοικονομική λογιστική*. Αθήνα : Rosili
- Γρηγορούδης Ε., Ζοπουνίδης Κ. & Μιχαλόπουλος Μ. (2007). *Στρατηγική των επιχειρήσεων*. Αθήνα : Κλειδάριθμος
- Ιωάννου Γ. (2006). *Ολοκληρωμένα συστήματα διαχείρισης επιχειρηματικών πόρων (ERP)*. Αθήνα : Σταμούλη
- Κύρκος Γ. Ε. (2015). *Επιχειρηματική ευφυΐα και εξόρυξη δεδομένων*. Αθήνα : Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών
- Τζωρτζάκης Κ. & Τζωρτζάκη Α. (2008). *Αρχές μάρκετινγκ : η ελληνική προσέγγιση*. Αθήνα : Rosili
- Φιτσίλης Π. (2015). *Σύγχρονα πληροφοριακά συστήματα επιχειρήσεων*. Αθήνα : Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών
- Χουβαρδάς Β. (2009). *Στατιστική επιχειρήσεων*. Αθήνα : Μακεδονικές Εκδόσεις
- Laudon C. Kenneth & Laudon P. Jane (2011). *Πληροφορικά συστήματα διοίκησης*, Αθήνα : Κλειδάριθμος.

Διαδίκτυο

- Νόμος 4308/2014. *Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, συναφείς ρυθμίσεις και άλλες διατάξεις*. Ανακτήθηκε από:
<https://www.taxheaven.gr/laws/law/index/law/660>
- Εθνικός Οργανισμός Τυποποίησης (2011). *Πιστοποίηση Συστημάτων Διαχείρισης της Ποιότητας*. Ανακτήθηκε από:
http://www.elot.gr/457_ELL_HTML.aspx
- Γραβιάς Κ., Κουλογιάννης Κ. & Νιφορόπουλος Κ. (2012). *Κώδικας Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών (Κ.Φ.Α.Σ) - Το νέο πλαίσιο για την λογιστική οργάνωση των επιχειρήσεων και των επαγγελματιών*. Ανακτήθηκε από:
<https://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/15157>
- *Συστήματα Ενδοεπιχειρησιακού Σχεδιασμού*. (2017, 29 Ιανουαρίου). Στο Wikipedia. Ανακτήθηκε 29 Ιανουαρίου 2017, από
https://el.wikipedia.org/wiki/Σύστημα_ενδοεπιχειρησιακού_σχεδιασμού
- Υπουργείο Οικονομικών (2014). *Άρθρο 31: Κατηγοριοποίηση οντοτήτων και ομίλων για σκοπούς ενοποίησης*. Ανακτήθηκε από:
<http://www.opengov.gr/minfin/?p=4815>
- Αβραμούλη Δ., Καραγεώργος Α., Ντιντάκης Ι. & Ράπτη Ε. (2015). *Συστήματα Διαχείρισης Επιχειρηματικών Πόρων (Enterprise Resource Planning – ERP)*. Ανακτήθηκε από:
<https://repository.kallipos.gr/handle/11419/1485>
- iefimerida (2014, Νοέμβριος 27). *Οι 500 επιχειρήσεις στην Ελλάδα που νίκησαν την κρίση και ήταν κερδοφόρες [λίστα]*. Ανακτήθηκε από :
www.iefimerida.gr/.../icap-αυτές-είναι-οι-500-πιο-κερδοφόρες-επιχειρήσεις-στην-ελλάδα-μέσα-στο-2013-κατάφεραν-
- iefimerida (2016, Ιούνιος 16 ΕΛΣΤΑΤ: *Αυξήθηκε η ανεργία το πρώτο τρίμηνο του 2016*. Ανακτήθηκε από :
<http://www.iefimerida.gr/news/272702/elstat-ayxithike-i-anergia-proto-trimino-toy-2016>

Παραρτήματα

Παράρτημα 1ο : Ιστορική αναδρομή

Στη δεκαετία του 1960, τόσο οι διεθνείς, όσο και οι ελληνικές επιχειρήσεις επικεντρώθηκαν στη μηχανογράφηση των καθημερινών λειτουργιών τους. Έτσι ξεκίνησε η δημιουργία εξειδικευμένων λογιστικών πακέτων με στόχο την υποβοήθηση των βασικών λειτουργιών της οικονομικής διαχείρισης, για παράδειγμα λογιστικής, μισθοδοσίας κτλ. Όμως δεν έμειναν μόνο εκεί, καθώς αναπτύχθηκαν παράλληλα και πιο εξειδικευμένες "τεχνικές" εφαρμογές, οι οποίες διευκόλυναν την εφαρμογή αναλυτικών μεθόδων όπως, για παράδειγμα, εφαρμογές ελέγχου αποθεμάτων.

Σχεδόν στο πέρας της δεκαετίας του 1960 και στις αρχές της δεκαετίας του 1970 έκαναν της εμφάνισή τους τα συστήματα MRP (Material Requirements Planning). Τα συστήματα αυτά ήταν πιο ολοκληρωμένα από τα προηγούμενα καθώς μετέφραζαν το Βασικό Πλάνο Παραγωγής (Master Production Schedule) των τελικών προϊόντων σε χρονικά κατανεμημένες απαιτήσεις παραγωγής υποπροϊόντων και συστατικών, και σε απαιτήσεις προμήθειας πρώτων υλών. Στα τέλη της δεκαετίας του 1970, με την εμφάνιση του MRP-II (Manufacturing Resources Planning), το σύστημα MRP συνέδεσε μεταξύ τους τα κυκλώματα προγραμματισμού παραγωγής, του ελέγχου παραγωγής και της κοστολόγησης, και των προμηθειών.

Στις αρχές της δεκαετίας του 1980 ξεκίνησε μια προσπάθεια προκειμένου να ενοποιηθούν όλες οι δραστηριότητες της επιχείρησης και για την επίτευξη αυτού του στόχου εισήχθησαν οι βάσεις δεδομένων (Databases). Την περίοδο αυτή δίδεται μία βασική προτεραιότητα στο κύκλωμα οικονομικής διαχείρισης και το κύκλωμα παραγωγής.

Σαν τελικό αποτέλεσμα των παραπάνω, κάνουν την εμφάνισή τους τα Συστήματα Ενδοεπιχειρησιακού Σχεδιασμού (ERP ή Enterprise Resources Planning), στα τέλη της δεκαετίας του 1980, τα οποία και ολοκληρώνουν, πέραν του κυκλώματος Οικονομικής Διαχείρισης και Παραγωγής, και άλλες βασικές επιχειρηματικές διαδικασίες, όπως τη Διαχείριση Ανθρώπινων Πόρων, το κύκλωμα Πωλήσεων κ.λπ. Τα συστήματα ERP είναι λοιπόν ολοκληρωμένα συστήματα πληροφορικής, τα οποία καλύπτουν όλες τις λειτουργικές περιοχές μιας επιχείρησης, ώστε να ικανοποιηθούν οι στόχοι της, ενοποιώντας όλες τις διαδικασίες της (Αβραμούλη, Καραγεώργος, Ντιντάκη. & Ράπτη 2015).

Παράρτημα 2ο : Βασικοί ορισμοί και έννοιες

2.1 Τί είναι το ERP

Κατά ορισμό: είναι ένα σύστημα που περιλαμβάνει εσωτερική και εξωτερική διαχείριση πληροφοριών σε ένα σύστημα ενιαίας αρχιτεκτονικής, το οποίο υποστηρίζει όλες τις λειτουργίες της επιχείρησης και τις μεταξύ τους διασυνδέσεις, κάνοντας εφικτό τον ενοποιημένο προγραμματισμό χρήσης, αξιοποίησης και παρακολούθησης όλων των παραγωγικών της πόρων (είτε αυτοί είναι μηχανήματα, υλικά, ανθρώπινο δυναμικό κτλ) και έχει ως απώτερο στόχο την επίτευξη υψηλότερου βαθμού ικανοποίησης των πελατών και υψηλότερων επιχειρησιακών επιδόσεων (Αβραμούλη, Καραγεώργος, Ντιντάκη. & Ράπτη 2015).

Ο στόχος των προγραμμάτων ERP (Enterprise Resources Planning ή Διαχείριση Επιχειρηματικού Σχεδιασμού) είναι η οργάνωση της επιχείρησης, δηλαδή το να συντονίζονται και να χρησιμοποιούνται ορθολογικά όλοι οι διαθέσιμοι πόροι της επιχείρησης (εργασία, υλικά, κεφάλαια). Αυτός ο στόχος αποτελεί στην ουσία του ένα πολύπλοκο και ογκώδες πρόβλημα και γι' αυτό το λόγο τα ERP αποτελούν λογισμικό που χρησιμοποιεί ηλεκτρονικό υπολογιστή. Αποτελούν μια ολοκληρωμένη λύση για την καταγραφή και την επεξεργασία όλων των πληροφοριών που διακινούνται σε μία επιχείρηση και ταυτόχρονα υποστηρίζεται η αναδιοργάνωση επιχειρησιακών διαδικασιών στις οικονομικές υπηρεσίες, τη λογιστική, την εφοδιαστική διαδικασία, τη διοίκηση και διαχείριση ανθρωπίνων πόρων, την αναδιάρθρωση της διοίκησης και άλλους στρατηγικούς χειρισμούς, με στόχο την ικανοποίηση των αναγκών του πελάτη. Η βασική τους διαφορά από τα παραδοσιακά πακέτα λογισμικού είναι ότι διαθέτουν μία κοινή βάση δεδομένων, όπου όλες τα οικονομικά γεγονότα μιας επιχείρησης εισάγονται, ακολουθεί η κατάλληλη επεξεργασία, παρακολουθούνται και αναφέρονται σε πραγματικό χρόνο (Αβραμούλη, Καραγεώργος, Ντιντάκη. & Ράπτη 2015).

2.2 Τα μέρη και ο στόχος των ERP

Ένα σύστημα ERP αποτελείται από μια ενοποιημένη βάση δεδομένων, η οποία περιέχει όλες τα απαραίτητα στοιχεία προκειμένου να μπορεί να χρησιμοποιηθεί από όλες τις υποενότητες του. Αυτές μπορεί να είναι:

- *Αποθήκη εμπορευμάτων.* Αυτό είναι μια ενότητα στην οποία μπορεί να έχουν πρόσβαση πελάτες, προμηθευτές ή υπάλληλοι οργανώσεων.
- *Διαχείριση στις σχέσεις των πελατών.* Αφορά πωλήσεις και marketing, επαφή με τους πελάτες, κεντρική υποστήριξη κλήσεων κ.α.
- *Προγραμματισμός.* Κόστος, τιμολόγηση, διαχείριση δραστηριότητας, χρόνος και δαπάνη.
- *Διαχείριση που αφορά αλυσίδες ανεφοδιασμού.* Κατάλογος, προγραμματισμός αλυσίδων ανεφοδιασμού, σχεδιασμός προμηθευτών κ.α.
- *Διαχείριση ανθρώπινου δυναμικού.* Μισθοδοτική κατάσταση, κατάρτιση, χρόνος και συμμετοχή κτλ
- *Financials.* Γενικό καθολικό, διαχείριση μετρητών, απολογισμοί πληρωτέοι, πάγια ενεργητικά απολογισμών κτλ
- *Κατασκευή.* Κάποιες από τις λειτουργίες περιλαμβάνουν ποιοτικό έλεγχο, διαδικασία κατασκευής, εφαρμοσμένη μηχανική, λογαριασμούς του υλικού κλπ

Ο κύριος στόχος των ERP είναι η ενσωμάτωση των στοιχείων και των διαδικασιών από όλα τα τμήματα μια επιχείρησης με σκοπό την ενοποίησή τους για πιο εύκολη πρόσβαση και εργασία. Αυτό επιτυγχάνεται από τα ERP με τη δημιουργία μιας ενιαίας βάσης δεδομένων που υιοθετεί τις πολλαπλάσιες ενότητες λογισμικού και παρέχουν στους διαφορετικούς τομείς της επιχείρησης τις διαφορετικές επιχειρησιακές λειτουργίες.

2.3 Τα χαρακτηριστικά των ERP

Ένα ERP θεωρείται ολοκληρωμένο όταν ενοποιεί τις επιχειρηματικές διαδικασίες, συγχρόνως προσαρμόζεται στις ποικίλες οργανωτικές δομές και προσδίδει αξία στην επιχείρηση, ώστε να της παρέχει σημαντικά πλεονεκτήματα έναντι του ανταγωνισμού.

Επομένως, συνοπτικά, τα συστήματα ERP πρέπει να έχουν τα κάτωθι χαρακτηριστικά:

- *Υποστήριξη όλων των λειτουργικών αναγκών της επιχείρησης,* όπως : λογιστικά, διανομή, πωλήσεις, μάρκετινγκ, παραγωγή, προμήθειες, αποθήκη, ανθρώπινοι πόροι κ.α.

- Φέρουν σε πέρας τις βασικές δραστηριότητες της επιχείρησης και με αυτό βελτιώνεται η ποιότητα εξυπηρέτησης των πελατών.
- Παρέχουν πλήρη ολοκλήρωση των συστημάτων τόσο μέσα στην επιχείρηση, όσο και μεταξύ επιχειρήσεων του ίδιου ομίλου.
- Βελτιώνουν τη διαχείριση του έργου.
- Παρουσιάζουν την τρέχουσα κατάσταση της επιχείρησης σε πραγματικό χρόνο και σε πραγματικό χρόνο απεικονίζουν την τρέχουσα κατάστασή της ενημερώνοντας για τυχόν αποκλίσεις από την επιχειρησιακή στρατηγική.
- Το κάθε είδους ηλεκτρονικό εμπόριο που χρησιμοποιεί η εκάστοτε εταιρεία (ή σχεδιάζει να χρησιμοποιήσει στο μέλλον) έχει ως βάση τα ERP.
- Η επέκτασή τους, όταν χρειαστεί, γίνεται ορθολογικά και απρόσκοπτα, τόσο σε όγκο δεδομένων ή αριθμό χρηστών, όσο και σε νέες δυνατότητες και χαρακτηριστικά.
- Σε αυτά μπορούν να ενσωματώνονται οι τεχνολογίες τελευταίας γενιάς (πχ ηλεκτρονικές πληρωμές, ηλεκτρονικό εμπόριο, ανταλλαγή δεδομένων ηλεκτρονικά κτλ).
- Η συμβολή τους, σε συνήθη επιχειρηματικά προβλήματα, είναι καθοριστική (πχ έλλειψη πρώτων υλών, βελτιστοποίηση της παραγωγικότητας, βελτίωση του βαθμού ικανοποίησης του πελάτη, διαχείριση αποθήκης κ.α.)
- Παρέχουν ευκαιρίες και συνθήκες για βελτίωση και ανασχεδιασμό των επιχειρηματικών διαδικασιών.
- Περιέχουν εργαλεία για υποστήριξη αποφάσεων, συστήματα για τη δημιουργία αναφορών, διάφορα εργαλεία για την εξόρυξη δεδομένων κ.α.
- Καλύπτουν το πληροφοριακό χάσμα μέσα στην επιχείρηση ή τον οργανισμό.
- Ο τρόπος που αποθηκεύονται τα δεδομένα επιτρέπει την επιπλέον ανάλυσή τους, ώστε να παραχθεί χρήσιμη πληροφορία.
- Έχουν αποτελεσματική λειτουργία σε συνθήκες τοπικού δικτύου (LAN) και σε περιβάλλοντα δικτύων ευρείας ζώνης.

2.4 Τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα των ERP

Τα ERP (Συστήματα Διαχείρισης των Επιχειρησιακών Πόρων) υπάρχουν και χρησιμοποιούνται στην ελληνική αγορά εδώ και αρκετά χρόνια. Η χρησιμότητά τους είναι αναμφισβήτητη, αλλά δεν είναι δίχως μειονεκτήματα. Ας δούμε, συνοπτικά τα βασικά πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματά τους.

➤ Πλεονεκτήματα

- Προσφέρουν έναν πολύ καλό έλεγχο στους απολογισμούς και στη γενικότερη επεξεργασία οικονομικών δεδομένων.
- Περιορίζουν την εκτύπωση εγγράφων όταν πρόκειται για απλή πληροφόρηση.
- Επιτυγχάνουν μεγαλύτερη ακρίβεια και ταχύτητα, τόσο στη πληροφόρηση, όσο και στην αλλαγή των επιχειρησιακών διαδικασιών.
- Παρέχουν μια ενοποιημένη βάση δεδομένων, η οποία ενισχύει την αποδοτικότητα και παράλληλα παρέχει λύσεις σε μηχανογραφικά και λογιστικά προβλήματα βελτιώνοντας την προσαρμοστικότητα της επιχείρησης στις μεταβολές της αγοράς. Επίσης, μέσω της ενοποιημένης βάσης, καταργείται η πολλαπλή εισαγωγή των ίδιων δεδομένων και μειώνονται τα λειτουργικά έξοδα.
- Μέσω της αυτοματοποίησης των διαδικασιών αυξάνεται η παραγωγικότητα και οι καθημερινές εργασίες επιταχύνονται.
- Βελτιώνουν την εξυπηρέτηση των πελατών, συνεισφέροντας στην καλύτερη εικόνα της επιχείρησης στην αγορά.

Εδώ θα πρέπει να σημειωθεί ότι η χρήση των ERP δε βελτιώνει, σε όλες τις περιπτώσεις, άμεσα τη λειτουργία της επιχείρησης. Αυτό είναι σαφές αν λάβουμε υπόψη ότι θα πρέπει να συντρέχουν και οι κατάλληλες προϋποθέσεις προκειμένου να λειτουργεί σωστά και να επιτελεί στο ακέραιο το σκοπό του. Μερικές τέτοιες παράμετροι είναι η σωστή επιλογή ERP, η ένταξή του στην παραγωγική διαδικασία και η σωστή παραμετροποίηση.

➤ Μειονεκτήματα

- Η παραμετροποίηση ενός ERP είναι μια διαδικασία που απαιτεί εμπειρία από τον επίσημο διανομέα του, ώστε να αντιμετωπίσει γρήγορα και αποτελεσματικά τα όποια προβλήματα προκύψουν κατά την εγκατάστασή του, δεδομένου ότι η κάθε εταιρεία

έχει τις δικές της ιδιαιτερότητες και το "στήσιμο" του προγράμματος είναι μια διαδικασία που απαιτεί μεγάλο βαθμό παραμετροποίησης.

- Υπάρχει ένα μεγάλο κόστος, που αφορά την αγορά, τη συντήρηση, την υποστήριξη και την παραμετροποίηση ενός προγράμματος ERP. Επιπλέον θα πρέπει να συνυπολογίσουμε και το κόστος εκπαίδευσης του προσωπικού, προκειμένου να μπορέσει να χρησιμοποιήσει το πρόγραμμα ERP αποδοτικά. Στις περισσότερες περιπτώσεις το κόστος των παραπάνω, ξεπερνά αυτό του ίδιου του προγράμματος.

- Επιπλέον, υπάρχει η παράμετρος του χρόνου εγκατάστασης και πλήρους παραμετροποίησης, προκειμένου να μπορεί να χρησιμοποιηθεί το πρόγραμμα ERP από την επιχείρηση. Σίγουρα μετράει και η εμπειρία του διανομέα του, αλλά σε κάθε περίπτωση, κατά τη διάρκεια της εργασίας αυτής, προκαλούν δυσχέρεια στην καθημερινή λειτουργία της επιχείρησης. Σε κάποιες περιπτώσεις μπορεί ο χρόνος αυτός να ξεπεράσει και το ένα έτος.

- Τέλος, η εγκατάσταση ERP μπορεί να επιφέρει μεγάλες εσωτερικές αλλαγές, τόσο σε επίπεδο οργάνωσης, όσο και λειτουργίας, προκειμένου να ενσωματωθεί σωστά στην επιχείρηση και να επιτελέσει στο ακέραιο το έργο του.

Τα παραπάνω προβλήματα αντιμετωπίζονται σχετικά εύκολα, όταν η οικονομική μονάδα διαθέτει οργανωτική δομή και ικανά στελέχη, αλλά σε κάθε περίπτωση αποτελούν την "αχίλλειο πτέρνα" των ERP και γι' αυτό κάθε επιχείρηση θα πρέπει να τα λάβει πολύ σοβαρά υπόψη προκειμένου να πάρει τα κατάλληλα μέτρα για να αντιμετωπιστούν.

2.5 Κριτήρια για τη σωστή επιλογή ERP

Η εγκατάσταση ενός ERP είναι μια πολύ σημαντική επένδυση για μία επιχείρηση και όχι μία ακόμα δαπάνη. Η επιλογή του λογισμικού ERP και του προμηθευτή είναι κρίσιμη για την επιτυχία του συνολικού έργου. Το πρώτο βήμα στη διαδικασία επιλογής είναι η σύσταση ομάδας αξιολόγησης και επιλογής. Σε αυτή πρέπει να συμμετέχουν ο Υπεύθυνος Πληροφορικής (IT Manager) της εταιρίας και εκπρόσωποι των σημαντικότερων λειτουργιών/διαδικασιών. Πρόεδρος της ομάδας αξιολόγησης και επιλογής θα πρέπει να είναι

ο διευθυντής που αντιπροσωπεύει τον εταιρικό προσανατολισμό (π.χ. ο Εμπορικός Διευθυντής κ.λπ.) και όχι κατ' ανάγκη ο Οικονομικός Διευθυντής.

Κατά την αξιολόγηση των λογισμικών ERP σημαντικό ρόλο μπορεί να διαδραματίσει εξωτερικός σύμβουλος, ο οποίος διαθέτει τεχνογνωσία και αντικειμενικότητα. Λόγω της αποστασιοποιημένης θέσης του είναι ο καταλληλότερος για το σφαιρικό εντοπισμό των αναγκών της επιχείρησης και την τήρηση των ισορροπιών. Τέλος, λόγω της εμπειρίας που διαθέτει είναι σε θέση να παρέχει υπηρεσίες μέτρησης επίδοσης, στη σύνταξη των προδιαγραφών.

Η αξιολόγηση πρέπει να είναι πολυκριτηριακή και να ακολουθήσει συστηματική διαδικασία. Σημαντικές φάσεις συνοψίζονται κατωτέρω.

➤ *Φάση 1*

Σε αυτή τη φάση βασικό κριτήριο αποτελεί η συμβατότητα του συστήματος ERP με τον εταιρικό προσανατολισμό, π.χ. οικονομικό, εμπορικό, παραγωγικό, κατασκευαστικό ή δημόσιο οργανισμό. Επιχειρήσεις παρόμοιου προσανατολισμού στην Ελλάδα και το εξωτερικό αποτελούν μια πολύτιμη πηγή σχετικών πληροφοριών. Το αποτέλεσμα της φάσης αυτής δεν θα πρέπει να ξεπερνά τον αριθμό των 7 λογισμικών ERP.

➤ *Φάση 2*

Κατά τη δεύτερη φάση πραγματοποιείται η αξιολόγηση πρώτου επιπέδου, στην οποία τα προεπιλεγμένα συστήματα της πρώτης φάσης αξιολογούνται τόσο όσον αφορά τα τεχνικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά τους, όσο και με βάση τα χαρακτηριστικά του προμηθευτή. Το αποτέλεσμα της φάσης αυτής είναι τα 2-4 επικρατέστερα συστήματα ERP. Αντιπροσωπευτικά κριτήρια παρουσιάζονται παρακάτω.

Κριτήρια Λογισμικού ERP

- Επίπεδο προσαρμογής στη δεδομένα της χώρας μας.
- Εντοπιότητα (Localization).
- Επεκτασιμότητα.
- Προσαρμοστικότητα.

- Αρχιτεκτονική client-server vs. Internet based.
- Πλατφόρμα υλικού (hardware).
- Λειτουργικό Σύστημα.
- Συνεργασία με ανεξάρτητες εφαρμογές.
- Ολοκλήρωση βάσης δεδομένων (Database Integration).
- Γλώσσα Υλοποίησης.
- Γλώσσα Προγραμματισμού.

Κριτήρια Software House και Αντιπροσώπου

- Οικονομική ισχύς εταιρίας (Ελλάδα και εξωτερικό).
- Εμπειρία σε παρόμοιες εγκαταστάσεις (Ελλάδα και εξωτερικό).
- ISO προμηθευτή (ανάπτυξη λογισμικού, υλοποίηση και συντήρηση - Εγγύηση).
- Κόστος και Χρόνος (λογισμικού/hardware, υλοποίησης, εκπαίδευσης, υποστήριξης).

➤ *Φάση 3*

Στην τρίτη φάση οι κατασκευαστές/αντιπρόσωποι των συστημάτων ERP της προηγούμενης φάσης καλούνται να πραγματοποιήσουν επίδειξη (demo) σε συγκεκριμένες κρίσιμες διαδικασίες ή ιδιαιτερότητες της επιχείρησης, ώστε να εξασφαλιστεί η λειτουργικότητα του συστήματος στο περιβάλλον της εταιρίας. Εδώ κρίνονται και οι ολοκληρωμένες οικονομικές προσφορές από τους προμηθευτές και επιλέγεται η πιο συμφέρουσα τεχνική/οικονομική προσφορά.

Παράρτημα 3ο : Κατάταξη επιχείρησης βάσει μεγέθους

Σύμφωνα με το νόμο 4308 (2014), οι οντότητες κατατάσσονται με βάση το μέγεθός τους στις παρακάτω κατηγορίες:

➤ *Πολύ μικρές οντότητες.*

Πολύ μικρές οντότητες είναι οι οντότητες οι οποίες κατά την ημερομηνία του ισολογισμού τους δεν υπερβαίνουν τα όρια δύο τουλάχιστον από τα ακόλουθα τρία κριτήρια:

α) Σύνολο ενεργητικού (περιουσιακών στοιχείων): 350.000 ευρώ.

β) Καθαρό ύψος κύκλου εργασιών: 700.000 ευρώ.

γ) Μέσος όρος απασχολουμένων κατά τη διάρκεια της περιόδου: 10 άτομα.

Ειδικά οι οντότητες της περίπτωσης γ, εντάσσονται στην κατηγορία των πολύ μικρών οντοτήτων με μόνη προϋπόθεση ότι ο κύκλος εργασιών τους δεν υπερβαίνει το ποσό του 1.500.000 ευρώ.

➤ *Μικρές οντότητες.*

Μικρές οντότητες είναι οι οντότητες οι οποίες δεν είναι πολύ μικρές οντότητες και κατά την ημερομηνία του ισολογισμού τους δεν υπερβαίνουν τα όρια δύο τουλάχιστον από τα ακόλουθα τρία κριτήρια:

α) Σύνολο ενεργητικού: 4.000.000 ευρώ.

β) Καθαρό ύψος κύκλου εργασιών: 8.000.000 ευρώ.

γ) Μέσος όρος απασχολουμένων κατά τη διάρκεια της περιόδου: 50 άτομα.

➤ *Μεσαίες οντότητες*

Μεσαίες οντότητες είναι οι οντότητες οι οποίες δεν είναι πολύ μικρές ή μικρές οντότητες και οι οποίες κατά την ημερομηνία του ισολογισμού τους δεν υπερβαίνουν τα όρια δύο τουλάχιστον από τα ακόλουθα τρία κριτήρια:

α) Σύνολο ενεργητικού: 20.000.000 ευρώ.

β) Καθαρό ύψος κύκλου εργασιών: 40.000.000 ευρώ.

γ) Μέσος όρος απασχολουμένων κατά τη διάρκεια της περιόδου: 250 άτομα.

➤ *Μεγάλες οντότητες.*

Μεγάλες οντότητες είναι οι οντότητες οι οποίες κατά την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού τους υπερβαίνουν τα όρια δύο τουλάχιστον από τα ακόλουθα τρία κριτήρια:

α) Σύνολο ενεργητικού: 20.000.000 ευρώ.

β) Καθαρό ύψος κύκλου εργασιών: 40.000.000 ευρώ.

γ) Μέσος όρος απασχολουμένων κατά τη διάρκεια της περιόδου: 250 άτομα.

Στην περίπτωση που η περίοδος είναι διαφορετική του δωδεκάμηνου, τότε ο κύκλος εργασιών υπολογίζεται κατ' αναλογία σε ετήσια βάση.

Όταν η οντότητα υπερβαίνει ή παύει να υπερβαίνει τα όρια δύο εκ των τριών κριτηρίων των παραγράφων 2 και 4 έως 6 ή το κριτήριο της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου για δύο διαδοχικές περιόδους, για τους σκοπούς εφαρμογής των ρυθμίσεων αυτού του νόμου η αλλαγή κατηγορίας μεγέθους ενεργοποιείται από την περίοδο που έπεται των δύο εν λόγω διαδοχικών περιόδων.

Παράρτημα 4ο : Ερωτηματολόγιο

Το ερωτηματολόγιο που αποστέλλουμε στις επιχειρήσεις, προκειμένου να συλλέξουμε τα δεδομένα μας ήταν το ακόλουθο:

Το ερωτηματολόγιο αυτό είναι ακαδημαϊκό-ερευνητικό, αφορά τα Πληροφοριακά Συστήματα Επιχειρήσεων και έχει ως στόχο τη μελέτη και ανάλυση των προβλημάτων, των αναγκών των επιχειρήσεων και το βαθμό εξυπηρέτησής τους από τα ERP. Δεν περιέχει ερωτήσεις προσωπικού χαρακτήρα (ονοματεπώνυμο κ.τ.λ.) και δεν θα χρησιμοποιηθεί παρά μόνον από τον Υπεύθυνο Καθηγητή και τον/την φοιτητή/τρια.

1. Σημαντικότητα ERP στις λειτουργίες της επιχείρησης:

Παρακαλούμε σημειώστε με **X** το βαθμό που κρίνετε ότι είναι απαραίτητο το λογισμικό ERP για τις παρακάτω λειτουργίες της επιχείρησής σας:

(1=Καθόλου απαραίτητο, 2=Λίγο, 3=Αρκετά, 4=Πολύ, 5=Απολύτως απαραίτητο)

		1	2	3	4	5
1.1	Χρηματοοικονομική Λογιστική					
1.2	Κοστολόγηση & διοικητική λογιστική					
1.3	Πωλήσεις					
1.4	Μάρκετινγκ					
1.5	Ηλεκτρονικό Εμπόριο					
1.6	Προμήθειες (Αποθέματα – Αγορές)					

(συνέχεια του πίνακα στην επόμενη σελίδα)

(συνέχεια του πίνακα από προηγούμενη σελίδα)

		1	2	3	4	5
1.7	Logistics					
1.8	Μισθοδοσία					
1.9	Παραγωγή					
1.10	Διοίκηση Ποιότητας					
1.11	Μητρώο Περιουσιακών Στοιχείων (Βιβλίο Παγίων)					

2. Σημαντικότητα ERP στην κοστολόγηση και υπολογισμό κερδοφορίας της επιχείρησης

Παρακαλούμε σημειώστε με **X** το βαθμό που κρίνετε ότι είναι απαραίτητο το λογισμικό ERP για τις παρακάτω λογιστικές μεθόδους και πρακτικές της επιχείρησής σας;

(0= Μη χρήση αυτής της λογιστικής μεθόδου ή πρακτικής, 1=Καθόλου απαραίτητο, 2=Λίγο, 3=Αρκετά, 4=Πολύ, 5=Απολύτως απαραίτητο)

		0	1	2	3	4	5
2.1	Ανάλυση σταθερού κόστους						
2.2	Ανάλυση μεταβλητού κόστους						
2.3	Κόστος ανά μονάδα (τελικά προϊόντα)						
2.4	Κόστος ανά μονάδα (ημιτελή προϊόντα)						
2.5	Κόστος ανά δραστηριότητα						
2.6	Κόστος ανά εντολή παραγωγής						

(συνέχεια του πίνακα στην επόμενη σελίδα)

(συνέχεια του πίνακα από προηγούμενη σελίδα)

	0	1	2	3	4	5
2.7 Συνολικό κόστος παραγωγής (συμπεριλαμβανομένης της διοίκησης, πωλήσεων, μάρκετινγκ, και τη χρηματοδότηση των γενικών εξόδων), και υπολογισμού της καθαρής αξίας						
2.8 Κόστος εργασίας						
2.9 Κόστος τέλους περιόδου						
2.10 Κοστολόγηση Κύκλου Ζωής						
2.11 Ανάλυση άμεσου κόστους						
2.12 Ανάλυση έμμεσου κόστους						
2.13 Οριακή Κοστολόγηση						
2.14 Πλήρης Κοστολόγηση						
2.15 Ταυτόχρονη κοστολόγηση						
2.16 Προκαταρκτική κοστολόγηση						
2.17 Κοστολόγηση βάσει στόχων						
2.18 Πρότυπο κόστος						
2.19 Πρότυπη κοστολόγηση με βάση το σχέδιο πωλήσεων						
2.20 Πρότυπο κόστος αγορών με βάση το ιστορικό κόστος						
2.21 Σχεδιασμός κόστους						
2.22 Υποθετικά σενάρια Κόστους						
2.23 Πολλαπλά σενάρια κόστους						

(συνέχεια του πίνακα στην επόμενη σελίδα)

(συνέχεια του πίνακα από προηγούμενη σελίδα)

		0	1	2	3	4	5
2.24	Υπολογισμός γενικών εξόδων						
2.25	Κατανομή των γενικών εξόδων σε κέντρα ευθύνης						
2.26	Κατανομή των γενικών εξόδων παραγωγής στα προϊόντα/υπηρεσίες						
2.27	Κατανομή των γενικών εξόδων της διοίκησης στα προϊόντα/υπηρεσίες						
2.28	Κατανομή των γενικών εξόδων πωλήσεων και μάρκετινγκ στα προϊόντα/υπηρεσίες						
2.29	Κέντρα Κόστους						
2.30	Κέντρα κέρδους						
2.31	Ανάλυση κερδοφορίας ανά προϊόν						
2.32	Ανάλυση κερδοφορίας ανά δραστηριότητα/τομέα						
2.33	Ανάλυση κερδοφορίας ανά πελάτη						

3. Σημαντικότητα ERP στις λογιστικές μεθόδους και επιχειρηματική ευφυΐα

Παρακαλούμε σημειώστε με **X** το βαθμό που κρίνετε ότι είναι απαραίτητο το λογισμικό ERP για τις παρακάτω λογιστικές μεθόδους και πρακτικές της επιχείρησής σας:

(0= Μη χρήση αυτής της λογιστικής μεθόδου ή πρακτικής, 1=Καθόλου απαραίτητο, 2=Λίγο, 3=Αρκετά, 4=Πολύ, 5=Απολύτως απαραίτητο)

		0	1	2	3	4	5
3.1	Αυτόματη ενημέρωση λογιστικών καταστάσεων						

(συνέχεια του πίνακα στην επόμενη σελίδα)

(συνέχεια του πίνακα από προηγούμενη σελίδα)

		0	1	2	3	4	5
3.2	Αυτόματη ενημέρωση απογραφής						
3.3	Αυτόματη ενημέρωση αποτίμησης						
3.4	Αυτόματη ενημέρωση αποσβέσεων						
3.5	Δημιουργία Κύριου Προϋπολογισμού						
3.6	Δημιουργία Προϋπολογισμού Ταμειακών Ροών						
3.7	Δημιουργία Προϋπολογισμού Κεφαλαιουχικών Δαπανών						
3.8	Ανάλυση Χρηματοοικονομικών Δεικτών						
3.9	Ανάλυση Μη Χρηματοοικονομικών Δεικτών						
3.10	Μέθοδοι αποτίμησης						
3.11	Συγκριτική Αξιολόγηση						
3.12	Υπολογισμός διακυμάνσεων						
3.13	Εσωτερικός Έλεγχος						
3.14	Βραδύτητα του συστήματος υποβολής εκθέσεων/αναφορών						
3.15	Ευελιξία του συστήματος υποβολής εκθέσεων/αναφορών						
3.16	Ακρίβεια του συστήματος υποβολής εκθέσεων/αναφορών						
3.17	Αξιοπιστία του συστήματος υποβολής εκθέσεων/αναφορών						
3.18	Συνεργασία με συστήματα επιχειρηματικής ευφυΐας						

4. Αιτίες που δυσκολεύουν τη χρήση των Πληροφοριακών Συστημάτων (ΠΣ)

Παρακαλώ σημειώστε με Χ το βαθμό που οι παρακάτω δυσκολίες παρεμποδίζουν τη χρήση του ΠΣ όσον αφορά τις διαδικασίες κοστολόγησης προϊόντων/υπηρεσιών στην εταιρεία σας.

(1 = Καθόλου, 2 = Χαμηλός βαθμός, 3 = Μέτριος βαθμός, 4 = Υψηλός βαθμός, 5 = Πολύ Υψηλός βαθμός)

		1	2	3	4	5
4.1	Η επιχείρηση δεν ενδιαφέρεται ακόμη για την διαδικασία εφαρμογής ΠΣ					
4.2	Η επιχείρηση θεωρεί ότι η διαδικασία εφαρμογής ΠΣ δεν αξίζει τον κόπο					
4.3	Οικονομικοί λόγοι (κόστος του ΠΣ)					
4.4	Απαιτούνται πάρα πολλές προσαρμογές – παραμετροποιήσεις στο ΠΣ					
4.5	Έλλειψη προαπαιτούμενων διαδικασιών και δεδομένων					
4.6	Ανεπαρκή ιστορικά δεδομένα στη βάση δεδομένων του ΠΣ					
4.7	Ανεπαρκές υλικό					
4.8	Ανεπαρκής εμπειρία σε ΠΣ					
4.9	Ανεπαρκής εμπειρία στις δυνατότητες των ΠΣ					
4.10	Ανεπαρκής εκπαίδευση του τελικού χρήστη του ΠΣ					
4.11	Η έλλειψη βασικών δεξιοτήτων πληροφορικής στο προσωπικό					
4.12	Έλλειψη προσωπικού - χρηστών ΠΣ					
4.13	Αρνητική στάση του προσωπικού στη χρήση ΠΣ					
4.14	Οι τελικοί χρήστες θεωρούν ότι η διαδικασία εφαρμογής του ΠΣ δεν είναι φιλική προς το χρήστη					

5. Παράγοντες που συμβάλουν στην επιτυχή εφαρμογή του Πληροφοριακού Συστήματος

Παρακαλώ σημειώστε με Χ το βαθμό που νομίζετε ότι οι ακόλουθοι παράγοντες είναι σημαντικοί στην επιτυχή εφαρμογή του ΠΣ κατά τις διαδικασίες κοστολόγησης προϊόντων/υπηρεσιών στην επιχείρησή σας. (1 = Καθόλου, 2 = Λίγο, 3 = Αρκετά, 4 = Πολύ, 5 = Πάρα πολύ)

		1	2	3	4	5
5.1	Η υποστήριξη της ανώτατης διοίκησης της επιχείρησης					
5.2	Η αποτελεσματική διαχείριση του έργου					
5.3	Ο ανασχεδιασμός Επιχειρησιακών Διαδικασιών					
5.4	Το ταίριασμα μεταξύ software και hardware					
5.5	Η συμμετοχή του χρήστη του ΠΣ					
5.6	Η κατάρτιση και εκπαίδευση των χρηστών					
5.7	Η εκπαίδευση σε νέες επιχειρησιακές διεργασίες					
5.8	Η ικανότητα της ομάδας έργου					
5.9	Η επικοινωνία μεταξύ των τμημάτων					
5.10	Η συνεργασία μεταξύ των τμημάτων					
5.11	Η διαχείριση των αλλαγών					
5.12	Η διαχείριση των προσδοκιών					

6. Ικανότητες του λογιστή για την εκτέλεση του έργου του μέσω των Πληροφοριακών Συστημάτων

Παρακαλούμε σημειώστε με **X** το βαθμό που κρίνετε ότι είναι σημαντικές οι παρακάτω ικανότητες για την εκτέλεση του έργου του λογιστή μέσω του λογισμικού ERP. (1=Καθόλου απαραίτητο, 2=Λίγο, 3=Αρκετά, 4=Πολύ, 5=Απολύτως απαραίτητο)

		1	2	3	4	5
6.1	Γνώσεις Πληροφορικής (προγραμματισμός)					
6.2	Γνώσεις Πληροφορικής (άλλα λογιστικά πακέτα)					
6.3	Γνώσεις Πληροφορικής (word, excel, internet)					
6.4	Ικανότητες συνεργασίας με τα υπόλοιπα τμήματα της επιχείρησης					
6.5	Αναλυτικές ικανότητες					
6.6	Συμβουλευτικές ικανότητες / DSS					
6.7	Ευρύτερες γνώσεις για τη διοίκηση επιχειρήσεων					
6.8	Διαπροσωπικές ικανότητες					
6.9	Εκπαιδευτικές ικανότητες					
6.10	Ικανότητες διαχείρισης έργου					
6.11	Υπομονή					
6.12	Ηγετικές ικανότητες					
6.13	Ικανότητες εστίασης στο έργο					
6.14	Ικανότητες διαχείρισης χρόνου					
6.15	Λογιστικές ικανότητες					
6.16	Δεξιότητες διαχείρισης εργασίας					

7.1. Πόσο ικανοποιημένος είστε με το συγκεκριμένο ERP λογισμικό που χρησιμοποιεί η επιχείρησή σας;

1	2	3	4	5	6	7
Καθόλου	Πολύ λίγο	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ	Απόλυτα

7.2. Είστε ικανοποιημένος με το ΠΣ που χρησιμοποιείται στην εταιρεία σας για την κοστολόγηση προϊόντων/υπηρεσιών;

1	2	3	4	5	6	7
Καθόλου	Πολύ λίγο	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ	Απόλυτα

8. Πόσο χρονικό διάστημα χρησιμοποιείτε λογισμικό ERP στην επιχείρησή σας; _____ έτη

9. Ποιο ERP λογισμικό χρησιμοποιείτε στην επιχείρησή σας; _____

Η ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

10. Συνολικός αριθμός απασχολούμενων της επιχείρησης: _____ Υπάλληλοι

11. Αριθμός απασχολούμενων στο λογιστήριο της επιχείρησης: _____ Υπάλληλοι

12. Μέσος κύκλος εργασιών επιχείρησης την τελευταία τριετία: _____ €

13. Η επιχείρηση είναι

1.	Ανεξάρτητη	
2.	Μητρική	
3.	Θυγατρική	
4.	Συνδεδεμένη	
5.	Franchise	
6.	Άλλο	

14. Νομική μορφή επιχείρησης

1.	Ατομική επιχείρηση	
2.	ΟΕ (Ομόρρυθμη Εταιρεία)	
3.	ΕΕ (Ετερόρρυθμη Εταιρεία)	
4.	ΕΠΕ	
5.	Α.Ε.	
6.	Άλλη μορφή	

15. Κλάδος κύριας δραστηριοποίησης

1.	Πρωτογενής Παραγωγή		4.	Υπηρεσίες	
2.	Μεταποίηση		5.	Τουρισμός	
3.	Εμπόριο				

16. Πωλήσεις της επιχείρησης στο εξωτερικό, επί του συνολικού κύκλου εργασιών

1.	Καθόλου	
2.	0,01% - 5%	
3.	5% - 10%	
4.	11% - 25%	
5.	26% - 50%	
6.	> 50%	

17. Η επιχείρησή σας εφαρμόζει κάποιο Σύστημα Πιστοποίησης Ποιότητας; (π.χ. ISO 9000, κλπ)

1.	ΝΑΙ	
2.	ΟΧΙ	

Ο ΛΟΓΙΣΤΗΣ

18. Σπουδές

1.	Μεταπτυχιακός/Διδακτορικός Τίτλος	
2.	Πτυχίο ΑΕΙ/ΤΕΙ	
3.	Μέση εκπαίδευση – ΙΕΚ	
4.	Βασική εκπαίδευση	

19. Φύλο

1.	Άνδρας	
2.	Γυναίκα	

20. Ηλικία: _____ έτη

1.	25-34	
2.	35-44	
3.	45-54	
4.	55-64	

21. Συνολική Επαγγελματική εμπειρία (έτη)

1.	0-2	
2.	2-5	
3.	5-10	
4.	10-20	
5.	>20	

22. Θέση στην εταιρία:

1.	Λογιστής		4.	Άλλο (προσδιορίστε) _____	
2.	Επικεφαλής λογιστηρίου				
3.	Οικονομικός διευθυντής				

23. Έτη απασχόλησής σας στην εταιρία: _____ έτη

**Σας ευχαριστούμε για το χρόνο που διαθέσατε για να απαντήσετε
στο παρόν ερωτηματολόγιο!**

Δρ. Ι. Σωτηρόπουλος
Καθηγητής ΤΕΙ Ηπείρου
Επιστημονικός Υπεύθυνος της «Μονάδας
Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας»
sotiropoulosioan@yahoo.gr, κιν. 6932.997672